

ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਅਤੇ ਵਗੈਰਾ

ਬਨਾਮ

ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਅਤੇ ਵਗੈਰਾ

6, ਦਸੰਬਰ, 2006

(ਡਾ. ਅਰਜੀਤ ਪਾਸਾਇਤ ਅਤੇ ਸ.ਐਚ. ਕਪਾਡੀਆ, ਜੇ.ਜੇ.)

ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਰੋਕੂ ਐਕਟ, 1947; ਐਸ 6(2)ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਦੀ ਰੋਕਥਾਮ ਐਕਟ, 1988; ਐਸ. ਐਸ 7, 8, 9, 10, 11, 13, 15 ਅਤੇ 19/ਕੋਡ ਆਫ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜ਼ਰ, 1973; ਐਸ. ਐਸ. 2, 41, 154, 173 ਅਤੇ 197:

ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀ ਦਾ ਮੁਕੱਦਮਾ-ਸੁਰੱਖਿਆ-ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ-ਲੋੜਾਂ-ਰੱਖਿਅਤ: ਛੋਟ ਦਾ ਸਿਧਾਂਤ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਕੰਮਕਾਜ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਜਨਤਕ ਸੇਵਕ ਦੇ ਸਿਰਫ ਉਹਨਾਂ ਕੰਮਾਂ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਕਰਦਾ ਹੈ-ਪਰ ਇਹ ਕਿਸੇ ਜਨਤਕ ਸੇਵਕ ਦੇ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕੰਮਾਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਜੋ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ, ਪਰ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਖੁਸ਼ੀ/ਲਾਭ ਲਈ ਕੀਤੇ ਗਏ-ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੁਰੱਖਿਆ ਇੱਕ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਜਨਤਕ ਸੇਵਕ ਨੂੰ ਅਧਿਕਾਰਤ ਕਰਤੱਵਾਂ ਨੂੰ ਨਿਭਾਉਣ/ਅਨੁਮਾਨਿਤ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਪਰਾਧਾਂ ਲਈ ਘਿਨਾਉਣੀ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੀ ਸੰਸਥਾ ਤੋਂ ਬਚਾਉਣਾ ਹੈ-ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ, ਜੇਕਰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਪੂਰਾ ਨਿਯੰਤਰਣ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ-ਧਾਰਾ 197 ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਲੋਕ ਸੇਵਕ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਲਈ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ 'ਤੇ ਪਾਬੰਦੀ ਪੂਰਨ ਅਤੇ ਸੰਪੂਰਨ ਹੈ-ਕੁਝ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਦੇ ਅਧੀਨ ਜਨਤਕ ਸੇਵਕ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਆ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ-ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸ਼ਰਤਾਂ ਕੁਦਰਤ ਵਿੱਚ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹਨ-ਸੁਰੱਖਿਆ ਕੇਵਲ ਉਹਨਾਂ ਕੰਮਾਂ/ਛੁੱਟੀਆਂ ਲਈ ਉਪਲਬਧ ਹੈ ਜੋ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਤੱਵਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਵਿੱਚ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ-ਜੇਕਰ ਕੰਮ ਸੇਵਾ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਪਰ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਤੱਵਾਂ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਤਾਂ ਸਮਰੱਥ ਅਧਿਕਾਰੀ ਤੋਂ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ 'ਤੇ ਰੋਕ, ਜਨਤਕ ਸੇਵਕ ਲਈ ਉਪਲਬਧ

ਨਹੀਂ-ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਰਜ ਕਰਵਾਉਣ ਸਮੇਂ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਲੈਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ

ਲੋਕ ਸੇਵਕ-ਮੁਕੱਦਮਾ-ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਨੂੰ ਸੂਚਨਾ-ਦੋਸ਼ ਤੈਅ ਕਰਨਾ-ਲੋੜਾਂ-ਆਯੋਜਿਤ: ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਨੂੰ ਸੂਚਨਾ/ਰਿਪੋਰਟ, ਲੋੜੀਂਦੇ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਵੇਰਵੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ-ਦੋਸ਼ ਤੈਅ ਕਰਨ ਦੇ ਪੜਾਅ 'ਤੇ, ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਉਪਲਬਧ ਸਮੱਗਰੀ ਦਾ ਬਾਰੀਕੀ ਨਾਲ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ-ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਜਨਤਕ ਸੇਵਕ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਹਰੇਕ ਅਪਰਾਧ ਨੂੰ ਵੱਖਰੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਸ਼ਿਕਾਇਤ-ਲੋਕ ਸੇਵਕ ਵੱਲੋਂ ਅਹੁਦੇ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ-ਦੁਰਭਾਵਨਾ ਦੀ ਅਪੀਲ-ਆਯੋਜਿਤ: ਦੁਰਭਾਵਨਾ ਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਲੀਲ ਦੇਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਪਰ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ-ਸਿਰਫ਼ ਇਸ ਲਈ ਕਿ ਸਿਆਸੀ ਵਿਰੋਧੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਸੀ ਜੋ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਨ ਲਈ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਬਣਦਾ/ਇਸ ਦਾ ਕੋਈ ਨੋਟਿਸ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ-ਇਸਲਈ, ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਉਠਾਈ ਗਈ ਖਰਾਬੀ ਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਭਾਰਤ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨ, 1950; ਆਰਟੀਕਲ 233 ਅਤੇ 234:

ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਦਾਲਤ-ਹਾਈ ਕੋਰਟ-ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਅਤੇ ਸ਼ਕਤੀ-ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜੱਜ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ। ਆਯੋਜਿਤ:ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਆਰਟੀਕਲ 233 ਅਤੇ 234 ਨੂੰ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ

ਧਾਰਾ 154 ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ.-ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ.-ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਿਧਾਂਤ ਜੋ ਕਿ ਇੱਕ ਮਾਨਤਾਯੋਗ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਨੂੰ ਨਿਯੰਤ੍ਰਿਤ ਕਰਦੇ ਹਨ-ਚਰਚਾ ਸ਼ਬਦ ਅਤੇ ਵਾਕਾਂਸ਼:

"ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦੀ ਗੈਰਹਾਜ਼ਰੀ" ਅਤੇ 'ਮਨ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਾ ਕਰਨ ਦੇ ਕਾਰਨ ਅਯੋਗਤਾ'- ਭੇਦ— ਵਿਚਾਰਿਆ

ਦਫ਼ਤਰ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ-ਟੈਸਟ-ਲੋੜ-ਚਰਚਾ।

ਅਪਰਾਧਿਕ ਦੁਰਵਿਹਾਰ-ਲੋੜਾਂ-ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਰੋਕੂ ਐਕਟ, 1988 ਦੀ ਧਾਰਾ 13 ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ ਗਈ।

'ਨਿਆਂ ਦੀ ਅਸਫਲਤਾ', 'ਦੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਵਿਚ-ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਰੋਕੂ ਐਕਟ, 1988 ਦੀ ਧਾਰਾ 19 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (3) ਅਤੇ (4) ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਅਰਥ।

'ਇਨਕਿਓਰਿਆ - ਦਾ ਅਰਥ

ਜਨਤਕ ਕਾਰਜ-ਲੋਕ ਸੇਵਕ-ਦਫ਼ਤਰ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ-ਸ਼ਰਾਰਤ ਨਿਯਮ-ਦੀ ਮੰਗ

ਇਹਨਾਂ ਅਪੀਲਾਂ ਵਿੱਚ ਨਿਰਣਾ ਲਈ ਜੇ ਸਵਾਲ ਉੱਠੇ ਸਨ, ਉਹ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਤਤਕਾਲੀ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਅਤੇ ਹੋਰ, ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਾਰਵਾਈ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਰੋਕੂ ਐਕਟ, 1988 ਅਤੇ/ਜਾਂ ਭਾਰਤੀ ਦੰਡਾਵਲੀ, 1860 ਦੇ ਅਧੀਨ ਦੀ ਵੈਧਤਾ ਬਾਰੇ ਸਨ; ਅਤੇ ਧਾਰਾ 197 ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ, ਉਹਨਾਂ 'ਤੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੀਆਂ ਲੋੜਾਂ ਬਾਰੇ ਵੀ ਅਤੇ ਇਸਦੀ ਕਾਨੂੰਨੀਤਾ।

ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਕਾਰਵਾਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਜੋ ਕਿ ਗਲਤ ਦਰਜ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ ਅਤੇ ਸਿਆਸੀ ਬਦਲਾਖੋਰੀ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵਜੋਂ ਸਨ; ਕਿ ਇਲਜ਼ਾਮ ਅਸਪਸ਼ਟ ਹਨ, ਵੇਰਵਿਆਂ ਦੀ ਘਾਟ ਹੈ ਅਤੇ ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਫੇਸ ਵੈਲਯੂ 'ਤੇ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੋਵੇ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਵਾਪਰਨ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਦਰਸਾਉਂਦਾ; ਹਾਲਾਂਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਆਰ.ਐਸ.ਨਾਇਕ ਬਨਾਮ ਏ.ਆਰ.ਅੰਤੁਲੇ, [1984] 2 SCC 183 ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਬੈਂਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕੀਤਾ। ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਰੋਕੂ ਐਕਟ, 1947 (ਪੁਰਾਣਾ ਐਕਟ) ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ; ਕਿ ਇਸਦੀ ਧਾਰਾ 6 ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਉਪਬੰਧ 1988 ਐਕਟ ਦੇ ਧਾਰਾ 19 ਦੇ ਮਾਪਦੰਡ ਵਿੱਚ ਹਨ; ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 19(2) ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਪੁਰਾਣੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 6(2) ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ; ਕਿ ਦਾਇਰ ਵੱਡੀਆਂ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟਾਂ ਬਹੁਤ ਅਸਪਸ਼ਟ ਹਨ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਹੋਣ ਦਾ ਸੰਕੇਤ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੀਆਂ; ਕਿ ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਨਾਲ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਸਬੰਧ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਸਰਕਾਰੀ ਡਿਊਟੀ 'ਤੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਧਾਰਾ 197 ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ; ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਧਾਰਾ 468, 471 ਅਤੇ 120 ਬੀ ਦੇ ਅਧੀਨ ਸਜ਼ਾਯੋਗ ਅਪਰਾਧਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਕੁਝ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸਰਕਾਰੀ ਡਿਊਟੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੰਹਿਤਾ ਦੀ ਧਾਰਾ 197 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਨੂੰ ਲਾਜ਼ਮੀ ਕਰਦਾ ਹੈ; ਇਸ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਸਾਫ਼ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਸਾਰੇ ਮਾਮਲੇ ਮੋਹਾਲੀ ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ ਵਿਖੇ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਸਬੰਧਿਤ ਕੇਸਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਦੇ ਮਕਸਦ ਨਾਲ ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ ਐਲਾਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਅਤੇ ਸਬੰਧਿਤ ਕੇਸਾਂ

ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਲਈ ਨਵੀਂ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨਾਲ ਸਲਾਹ-ਮਸ਼ਵਰੇ ਦੀ ਉਚਿਤ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਇੱਕ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਸੌਂਪਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਇਸ ਤੱਥ ਦੇ ਸੰਕੇਤ ਹਨ ਕਿ ਕਾਰਵਾਈ ਸਿਰਫ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਤੰਗ ਕਰਨ ਦੇ ਮਾੜੇ ਇਰਾਦੇ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ; ਕਿ ਇਹ ਕੇਸਸ ਆਮਿਸਸ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਸੀ; ਕਿ ਇੱਕ ਜਨਤਕ ਸੇਵਕ ਜੋ (ਤਬਾਦਲੇ 'ਤੇ) ਬਣਿਆ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਉਹ ਆਪਣਾ ਅਹੁਦਾ ਸੰਭਾਲਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ; ਭਾਵੇਂ ਅਪਮਾਨਜਨਕ ਕੰਮ ਕਿਸੇ ਜਨਤਕ ਸੇਵਕ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੀ ਸਾਬਕਾ ਸਮਰੱਥਾ ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਭਾਵੇਂ ਅਜਿਹੇ ਜਨਤਕ ਸੇਵਕ ਨੇ ਆਪਣੇ ਅਗਲੇ ਦਫਤਰ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਨਾ ਕੀਤੀ ਹੋਵੇ, ਫਿਰ ਵੀ ਅਜਿਹੇ ਜਨਤਕ ਸੇਵਕ ਨੂੰ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 19(1) ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ; ਉਹ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਉਲਝਣਾਂ ਦਾ ਇੱਕ ਬੰਡਲ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਵਾਪਰਨ ਦੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਲਈ ਰਿਕਾਰਡ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਸਮੱਗਰੀ ਨਹੀਂ ਰੱਖੀ ਗਈ ਹੈ; ਅਤੇ ਦਾਇਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਵਿੱਚ, ਸਿਰਫ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 13(1) ਦਾ ਹੀ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਸਹੀ ਕਥਿਤ ਉਲੰਘਣਾ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਜਵਾਬਦੇਹ/ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਨੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਕਿ ਆਰ.ਐਸ.ਨਾਇਕ ਦੇ ਕੇਸ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਪੇਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ; ਕਿ ਖਰਾਬੀ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬੇ ਬੁਨਿਆਦ ਹਨ; ਕਿ ਕੋਈ ਨਵੀਂ ਅਦਾਲਤ ਸਥਾਪਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜੱਜ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨਾਲ ਸਲਾਹ ਮਸ਼ਵਰੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਉਸਨੂੰ ਸਿਰਫ ਕੇਸਾਂ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਲਈ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ; ਕਿ ਆਰ.ਐਸ.ਨਾਇਕ ਦੇ ਕੇਸ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਅਸਹਿਮਤੀ ਅਨੁਸਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 19(1) ਦੇ ਤਹਿਤ ਪਿਛਲੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਕਿਸੇ ਜਨਤਕ ਸੇਵਕ ਲਈ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਜੇਕਰ (a) ਉਹ ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਲੈਣ ਸਮੇਂ ਇੱਕ ਜਨਤਕ ਸੇਵਕ ਹੈ ਅਤੇ (ਬੀ) ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਲੈਣ ਸਮੇਂ ਦੋਸ਼ੀ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਹੁਦਾ ਸੰਭਾਲਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ; ਅਤੇ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਲੋਕ ਸੇਵਕ ਨੇ ਇੱਕ ਹੈਸੀਅਤ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਜਨਤਕ ਸੇਵਕ ਨੂੰ ਅਹੁਦਾ ਸੰਭਾਲਣ ਤੋਂ ਰੋਕ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਜਿਸਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਹੈ, ਦੋਸ਼ੀ ਦਾ ਇੱਕ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵੱਖਰਾ ਜਨਤਕ ਅਹੁਦਾ ਰੱਖਣ ਵਾਲੀ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਸਮਰੱਥਾ ਵਿੱਚ ਹੋਣ ਦੀ ਅਣਸੁਖਾਵੀਂ ਸਥਿਤੀ ਅਪ੍ਰਸੰਗਿਕ ਹੈ।

ਅਪੀਲਾਂ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਦਿਆਂ, ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ:

1.1 ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਆਰ.ਐਸ.ਨਾਇਕ ਬਨਾਮ ਏ.ਆਰ.ਅੰਤੁਲੇ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਾਲੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਨਿਰਮਾਣ ਅਪਣਾਇਆ, ਜੋ ਕਿ ਸ਼ਰਾਰਤ ਦੇ ਨਿਯਮ ਤੋਂ ਬਚਣ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਹੈ। ਅਜਿਹਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ, ਪੁਰਾਣੇ ਐਕਟ (ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਦੀ ਰੋਕਥਾਮ ਐਕਟ, 1947) ਦੀ ਧਾਰਾ 6(2) ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਨਾ ਰੱਖਣ ਵਾਲੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਸਾਰੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਉਪਬੰਧ ਦਾ ਸਿਰਫ਼ ਹਵਾਲਾ ਸਾਰੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਉਸ ਵਿਵਸਥਾ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਲਈ ਚੇਤਨਾ ਦਾ ਸੰਕੇਤ ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਕੇਸ ਉਸ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਉਸ ਵਿਵਸਥਾ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਸਗੋਂ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇੱਕ ਨਿਰਮਾਣ ਵੀ ਅਪਣਾਇਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਇੱਕ ਖਾਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਵਿਆਖਿਆ ਦੀ ਲੋੜ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। [222-ਏ-ਬੀ-ਸੀ]

ਆਰ.ਐਸ.ਨਾਇਕ ਬਨਾਮ ਏ.ਆਰ. ਅੰਤੁਲੇ, [1984] 2 SCC 183, ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।
(1977) *ਇੰਪੀਰੀਅਲ ਕੋਰਟ ਰਿਪੋਰਟ (662)*, ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

1.2 ਇਮਿਊਨਿਟੀ ਦਾ ਸਿਧਾਂਤ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੇ ਕੰਮਾਂ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਜਨਤਕ ਸੇਵਕ ਨੂੰ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਕੰਮਾਂ ਦੇ ਅਭਿਆਸ ਵਿੱਚ ਕਰਨੇ ਪੈਂਦੇ ਹਨ। ਜਿਸ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਉਹ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਉਹ ਇਹਨਾਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨੂੰ ਅਪਰਾਧਿਕ ਮੁਕੱਦਮੇ ਤੋਂ ਬਚਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇੱਕ ਅਪਵਾਦ ਹੈ। ਜਿੱਥੇ ਕੋਈ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕੰਮ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਅਧੀਨ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਜੋ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਜਨਤਕ ਸੇਵਕ ਦੀ ਆਪਣੀ ਖੁਸ਼ੀ ਜਾਂ ਲਾਭ ਲਈ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਫਿਰ ਅਜਿਹੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨੂੰ ਰਾਜ ਦੀ ਛੇਟ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਅਧੀਨ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਜਿੱਥੇ ਦਫ਼ਤਰ ਦੇ ਅਧਾਰ ਅਧੀਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕੰਮ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੇ ਫਾਇਦੇ ਲਈ ਜਾਂ ਉਸਦੀ ਆਪਣੀ ਖੁਸ਼ੀ ਲਈ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਧਾਰਾ 19(1) ਆਉਂਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਧਾਰਾ 19(1) ਸਮਾਂ ਅਤੇ ਅਪਰਾਧ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ। [223-ਸੀ-ਡੀ-ਈ]

ਹਬੀਬੁੱਲਾ ਖਾਨ ਬਨਾਮ ਉੜੀਸਾ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ, [1995] 2 SCC.437 ਅਤੇ *ਸ਼੍ਰੀਕਾਂਤੀਆ ਰਮਈਆ ਮੁਨੀਪੱਲੀ ਬਨਾਮ ਬੰਬਈ ਰਾਜ*, [1955] 1 SCR 1177, ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

1.3 ਜੇਕਰ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੇ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਜਨਤਕ ਸੇਵਕ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਤਾਂ ਸ਼ਰਾਰਤ ਦੇ ਨਿਯਮ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦਾ ਸਵਾਲ ਹੀ ਪੈਦਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਰੋਕੂ ਕਾਨੂੰਨ, 1988 ਦੀ ਧਾਰਾ 19(1)(ਏ) ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਰਕਾਰੀ ਸੇਵਕਾਂ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਆ ਉਸ ਸਮੇਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਜੋ ਸੈਕਸ਼ਨ 7 ਦੇ ਤਹਿਤ ਲੋਕ ਸੇਵਕ ਦੀ ਆਪਣੀ ਖੁਸ਼ੀ ਜਾਂ ਲਾਭ ਲਈ ਪ੍ਰਭਾਵ ਜਾਂ ਐਕਟ ਦੇ 10, 11, 13 ਅਤੇ 15 ਅਧਿਕਾਰ ਅਧੀਨ

ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਟੈਸਟ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਇਹ ਸਿਧਾਂਤ ਹੈ, ਅਰਥਾਤ, ਦਫ਼ਤਰ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਦੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ. [225-ਬੀ-ਸੀ]

ਬਾਲਾਕ੍ਰਿਸ਼ਨਨ ਰਵੀ ਮੈਨਨ ਬਨਾਮ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਆ, (2007) 1 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 45, ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ

1.4 ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 19 ਦੀਆਂ ਉਪ ਧਾਰਾਵਾਂ (3) ਅਤੇ (4) ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਕਾਫ਼ੀ ਮਹੱਤਵ ਰੱਖਦਾ ਹੈ। ਉਪ-ਧਾਰਾ (3) ਵਿੱਚ "ਨਿਆਂ ਦੀ ਅਸਫਲਤਾ" 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਵੀ "ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ"। ਉਪ-ਧਾਰਾ (4) ਵਿੱਚ, ਦਬਾਅ ਉਚਿਤ ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਉਠਾਉਣ 'ਤੇ ਹੈ। ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਤੌਰ 'ਤੇ, "ਨਿਆਂ ਦੀ ਅਸਫਲਤਾ" ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਵਿੱਚ ਗਲਤੀ, ਭੁੱਲ ਜਾਂ ਅਨਿਯਮਿਤਤਾ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ਼ ਗਲਤੀ, ਭੁੱਲ ਜਾਂ ਬੇਨਿਯਮੀ ਨੂੰ ਘਾਤਕ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਇਹ ਨਿਆਂ ਦੀ ਅਸਫਲਤਾ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਜਾਂ ਅਜਿਹਾ ਹੋਇਆ ਹੈ ਸੈਕਸ਼ਨ 19(1) ਇੱਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਹੈ ਅਤੇ ਨਰਸਿਮਹਾ ਰਾਓ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰੀਖਣ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਜੜ੍ਹ ਤੱਕ ਨਹੀਂ ਜਾਂਦਾ। ਧਾਰਾ 19 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (3)(ਸੀ) ਮਨਾਹੀ ਦੀ ਕਠੋਰਤਾ ਨੂੰ ਘਟਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਪੁਰਾਣੇ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 6(2)/ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 19(2) ਵਿੱਚ ਸਵਾਲ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇਣ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਬਾਰੇ ਸ਼ੱਕ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। [226-ਸੀ-ਡੀ-ਈ]

ਪੀ.ਵੀ. ਨਰਸਿਮਹਾ ਰਾਓ ਬਨਾਮ ਰਾਜ, [1998] 4 SCC 626, ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

2.1 "ਇਨਕਿਓਰਿਆ" ਦਾ ਸ਼ਾਬਦਿਕ ਅਰਥ ਹੈ "ਲਾਪਰਵਾਹੀ"। ਅਭਿਆਸ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਤੀ ਇਨਕਿਊਰੀਅਮ ਦਾ ਅਰਥ ਪ੍ਰਤੀ ਅਗਿਆਨਤਾ ਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੇ ਇਸ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਸਟਾਰ ਡਿਸੀਸਿਸ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਵਿੱਚ ਢਿੱਲ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਵਿਕਸਤ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਯੰਗ ਬਨਾਮ ਬ੍ਰਿਸਟਲ ਏਅਰਪਲੇਨ ਕੰਪਨੀ ਲਿਮਟਿਡ ਵਿੱਚ ਰੱਖੇ ਗਏ "ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਹਵਾਲਾ" ਨੂੰ ਟਾਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਣਡਿੱਠ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜੇਕਰ ਇਸਨੂੰ "ਕਾਨੂੰਨ ਜਾਂ ਹੋਰ ਬਾਈਡਿੰਗ ਅਥਾਰਟੀ ਦੀ ਅਣਦੇਖੀ ਵਿੱਚ" ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 141 ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਇਸ ਅਦਾਲਤ

ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਪ੍ਰਵਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਅਪਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਜੋ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਜੋਂ ਪੂਰਵ-ਅਨੁਮਾਨਾਂ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ। [227-ਏ-ਬੀ-ਸੀ]

ਏਪੀ ਸਰਕਾਰ ਬਨਾਮ ਬੀ.ਸਤਿਆਨਾਰਾਇਣ ਰਾਓ, [2000] 4 ਐਸਸੀਸੀ 262; ਰਾਜ ਯੂ.ਪੀ. ਬਨਾਮ ਸਿੰਥੇਟਿਕਸ ਅਤੇ ਕੈਮੀਕਲਜ਼ ਲਿਮਿਟੇਡ, [1991] 4 SCC 139; ਬਾਬੂ ਪਰਸੂ ਕੈਕਾਡੀ (ਮ੍ਰਿਤਕ) ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਾਂ ਦੁਆਰਾ ਬਨਾਮ ਬਾਬੂ (ਮ੍ਰਿਤਕ) ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਾਂ ਦੁਆਰਾ, [2004] 1 SCC 681 ਅਤੇ ਸੁਨੀਤਾ ਦੇਵੀ ਬਨਾਮ ਬਿਹਾਰ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ, [2005] 1 SCC 608, 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ।

ਯੰਗ ਬਨਾਮ ਬ੍ਰਿਸਟਲ ਏਅਰਪਲੇਨ ਕੰਪਨੀ ਲਿਮਿਟੇਡ, [1944] 2 All ER 293, ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਇੰਗਲੈਂਡ ਦੇ ਹਾਲਸਬਰੀ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨ, ਚੌਥਾ ਐਡੀਸ਼ਨ, ਖੰਡ 26, ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

2.2 ਸਵਾਲ ਜੁਰਮ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕੀ ਕਥਿਤ ਅਪਰਾਧ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹਾ ਤੱਤ ਸ਼ਾਮਲ ਸੀ ਜੋ ਜ਼ਰੂਰੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਪਰਾਧੀ ਦੇ ਇੱਕ ਜਨਤਕ ਸੇਵਕ ਹੋਣ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਕੀ ਇਹ ਕਿਸੇ ਜਨਤਕ ਸੇਵਕ ਦੁਆਰਾ ਕੰਮ ਕਰਨ ਲਈ ਵਚਨਬੱਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਾਂ ਉਸਦੀ ਅਧਿਕਾਰਤ ਸਮਰੱਥਾ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੰਮ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਧਾਰਾ 197 ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਇਹ ਦਰਸਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਬੰਧਤ ਅਧਿਕਾਰੀ 'ਤੇ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਦੇਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਜੋ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਉਸ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਕਰਤੱਵਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਦੌਰਾਨ ਕੰਮ ਕਰਨ ਜਾਂ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਉਹ ਕਰਤੱਵ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਸ ਲਈ ਐਕਟ ਦੀ ਇਤਨੀ ਜਾਂਚ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਐਕਟ ਨੂੰ ਅਧਿਕਾਰਤ ਫਰਜ਼ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਇਸ ਦੀ ਅਣਗਹਿਲੀ ਵਿੱਚ ਵੀ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਐਕਟ ਸਬੰਧਤ ਜਨਤਕ ਸੇਵਕ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਕਰਤੱਵਾਂ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਅਤੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਆਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਐਕਟ ਦੀ ਗੁਣਵੱਤਾ ਹੈ ਜੋ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਧਾਰਾ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਉਪਲਬਧ ਹੈ ਜੇਕਰ ਇਹ ਐਕਟ ਉਸਦੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਫਰਜ਼ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਅਤੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਸਰਵ ਵਿਆਪਕ ਨਿਯਮ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਕਿ ਕੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਾਰਜ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਤੱਵ ਵਿਚਕਾਰ ਕੋਈ ਵਾਜਬ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਨਿਯਮ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ ਸੰਭਵ ਹੈ। ਇਹ

ਪਹਿਲੂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 197 ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਰਜ ਕਰਨ 'ਤੇ ਤੁਰੰਤ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। [220-ਸੀ-ਡੀ-ਈ-ਐਫ]

ਬਖਸ਼ੀਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਰਾੜ ਬਨਾਮ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਗੁਰਮੇਜ ਕੌਰ ਅਤੇ ਹੋਰ, ਏਆਈਆਰ (1988) ਐਸਸੀ 257 ਅਤੇ ਪੀ. ਅਰੂਲਸਵਾਮੀ ਬਨਾਮ ਮਦਰਾਸ ਸਟੇਟ, ਏਆਈਆਰ (1967) ਐਸਸੀ 776, ਉੱਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ।

2.3 ਧਾਰਾ 197 ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਨਾ ਸਿਰਫ ਉਹਨਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਆ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਪਰ ਇਹ ਉਹਨਾਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਤਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਜਿਹਨਾਂ ਵਿੱਚ ਇਹ ਉਪਲਬਧ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਭਾਵ ਜੇਕਰ ਸ਼ਰਤਾਂ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹਨ। ਇੱਕ ਜਨਤਕ ਸੇਵਕ ਨੂੰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੇ ਲਾਜ਼ਮੀ ਚਰਿੱਤਰ ਨੂੰ ਪ੍ਰਗਟਾਵੇ ਦੁਆਰਾ ਸਾਹਮਣੇ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ ਹੈ, 'ਕੋਈ ਵੀ ਅਦਾਲਤ ਪਿਛਲੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਅਜਿਹੇ ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਨਹੀਂ ਲਵੇਗੀ'। 'ਨਹੀਂ' ਅਤੇ 'ਸ਼ੈੱਲ' ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਇਹ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ 'ਤੇ ਪਾਬੰਦੀ ਪੂਰਨ ਅਤੇ ਸੰਪੂਰਨ ਹੈ। ਬਹੁਤ ਸਮਝਦਾਰੀ ਦੀ ਪਾਬੰਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਹੈ, ਜਿਸ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। [230-ਏ-ਬੀ-ਸੀ]

ਬਲੈਕ ਦੀ ਲਾਅ ਡਿਕਸ਼ਨਰੀ, ਜਿਸਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ

2.4 ਧਾਰਾ 197 ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਜਨਤਕ ਸੇਵਕ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਰ ਕੰਮ ਜਾਂ ਭੁੱਲ ਲਈ ਆਪਣਾ ਸੁਰੱਖਿਆ ਕਵਰ ਨਹੀਂ ਵਧਾਉਂਦਾ, ਪਰ ਇਸਦੇ ਸੰਚਾਲਨ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਉਹਨਾਂ ਕੰਮਾਂ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਸਰਕਾਰੀ ਡਿਊਟੀ ਨਿਭਾਉਣ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਜਨਤਕ ਸੇਵਕ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਉਹਨਾਂ ਕੰਮਾਂ ਜਾਂ ਭੁੱਲਾਂ ਲਈ ਵੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਵਧਾ ਕੇ ਇਸ ਨੂੰ ਹੋਰ ਚੌੜਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜੋ ਸਰਕਾਰੀ ਡਿਊਟੀ ਦੀ ਕਥਿਤ ਅਭਿਆਸ ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਜੇ ਕਿ ਦਫਤਰ ਦੇ ਖੇਤਰ ਅਧੀਨ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਤੱਵ ਤੋਂ ਭਾਵ ਹੈ ਕਿ ਕੰਮ ਜਾਂ ਭੁੱਲ ਜਨਤਕ ਸੇਵਕ ਦੁਆਰਾ ਉਸਦੀ ਸੇਵਾ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਅਜਿਹਾ ਕੰਮ ਜਾਂ ਭੁੱਲ ਡਿਊਟੀ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਵਜੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਜੋ ਅੱਗੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਸੈਕਸ਼ਨ ਨੂੰ ਸਖਤੀ ਨਾਲ ਸਮਝਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਸੇਵਾ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਕਿਸੇ ਵੀ ਐਕਟ ਜਾਂ ਭੁੱਲ ਲਈ ਇਸਦੀ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਦਾ ਨਿਰਧਾਰਨ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। [231-ਏ-ਬੀ-ਸੀ]

ਬੀ ਸਾਹਾ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਐਮ.ਐਸ.ਕੋਚਰ, (1979) 4 SCC 177 ਅਤੇ ਮਾਤਜੋਗ ਡੋਬੇ ਬਨਾਮ H.C.Bhari, AIR (1956) SC 44, 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ

2.5 ਜੇਕਰ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ, ਇਹ ਪਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰੇ ਪਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਿਸ ਕੰਮ ਜਾਂ ਗਲਤੀ ਲਈ ਦੇਸ਼ੀ 'ਤੇ ਦੇਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਉਸ ਦਾ ਆਪਣੀ ਡਿਊਟੀ ਨਿਭਾਉਣ ਨਾਲ ਵਾਜਬ ਸਬੰਧ ਸੀ, ਤਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 197 ਦੀ ਲਾਗੂ ਹੋਣ 'ਤੇ ਵਿਵਾਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। [232-ਏ-ਬੀ]

ਐਚ.ਪੀ.ਸਰਕਾਰ ਬਨਾਮ ਐਮ.ਪੀ.ਗੁਪਤਾ, [2004] 2 SCC 349; ਉੜੀਸਾ ਸਰਕਾਰ ਕੁਮਾਰ ਰਾਘਵੇਂਦਰ ਸਿੰਘ ਦੁਆਰਾ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਗਣੇਸ਼ ਚੰਦਰ ਜੇਈਯ, ਜੇ.ਟੀ [2004] 4 ਐਸ.ਸੀ 52; ਸ਼੍ਰੀ ਐਸ ਕੇ ਜੁਤਸੀ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਸ਼੍ਰੀ ਬਿਮਲ ਦੇਬਨਾਥ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਜੇ.ਟੀ (2004) 6 ਐਸਸੀ 323; ਕੇ. ਕਲੀਮੁਬੁ ਬਨਾਮ ਰਾਜ ਡੀ.ਐਸ.ਪੀ ਦੁਆਰਾ, [2005] 4 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 512 ਅਤੇ ਰਾਕੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਮਿਸ਼ਰਾ ਬਨਾਮ ਬਿਹਾਰ ਅਤੇ ਹੋਰ, [2006] 1.ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 557, ਉੱਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ।

3.1. ਜਾਬਤਾ ਦੀ ਧਾਰਾ 197 ਦੇ ਤਹਿਤ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੀ ਲੋੜ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸਵਾਲ ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਰਜ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਇਸ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਦੇਸ਼ਾਂ 'ਤੇ ਇਹ ਸਵਾਲ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਉੱਠ ਸਕਦਾ ਹੈ। [234-ਜੀ-ਐਚ]

3.2. ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਜਾਂ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਬਾਰੇ ਸਵਾਲ ਦਾ ਸਵਾਲ ਹੈ, ਇਸ ਦਾ ਜਵਾਬ ਪਹਿਲੇ ਸਵਾਲ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਅਰਥਾਤ ਕਿੱਥੇ ਲੋਕ ਸੇਵਕ ਨੇ ਜਨਤਕ ਸੇਵਕ ਬਣਨ ਤੋਂ ਰੋਕਿਆ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ ਨੇ ਅਹੁਦਾ ਸੰਭਾਲਣ ਤੋਂ ਰੋਕ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਕਥਿਤ ਅਪਰਾਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਹੋਰ ਸਵਾਲ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਅਕਾਦਮਿਕ ਬਣ ਗਏ ਹਨ। [235-ਏ-ਬੀ]

3.3. ਧਾਰਾ 173 ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਨੂੰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇਣ ਦੇ ਸੁਭਾਅ ਵਿੱਚ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਲੋੜੀਂਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਕਾਨੂੰਨੀ ਲੋੜਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਇੱਕ ਰਾਏ ਹੋਣ ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਵੇਰਵਿਆਂ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ। (239-ਬੀ-ਸੀ)

ਕੇ.ਵੀਰਸਵਾਮੀ ਬਨਾਮ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਐਂਡ ਅਦਰਜ਼, [1991] 3 SCC 655, 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ।

3.4. ਸਿਰਫ਼ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦਾ ਵਿਸਤਾਰ ਵਿੱਚ ਨਾ-ਵਰਣਨ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਸਮੱਗਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਦੇਸ਼ ਤੈਅ ਕਰਨ ਦੇ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਇਹ ਤਾਕੀਦ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਅਪਰਾਧ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। [240-ਬੀ]

3.5. ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 8 ਅਤੇ 9 ਅਧੀਨ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਗੈਰ-ਮੌਜੂਦਗੀ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ, ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਮੱਗਰੀ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦੀ ਸਾਰਥਕਤਾ ਨੂੰ ਉਸ ਸਮੇਂ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਦੇਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਸਮੱਗਰੀ ਦਾ ਬਾਰੀਕੀ ਨਾਲ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕਰਨਾ ਫਾਇਦੇਮੰਦ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਅਦਾਲਤ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ ਸਵਾਲ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ, ਕਿ ਕੀ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਦੇਸ਼ ਆਇਦ ਕੀਤੇ ਜਾਣੇ ਹਨ। ਅਤੇ ਕੀ ਪਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰ, ਮੌਜੂਦਗੀ ਕਿਸੇ ਸਮੱਗਰੀ ਦੀ ਦਿਖਾਈ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਸਮੱਗਰੀ ਦੀ ਭਰਪੂਰਤਾ ਦੀ। ਇਸ ਲਈ, ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦਾ ਪੱਖ ਹੈ ਕਿ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਮੱਗਰੀ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੀ, ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ-ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਮੱਗਰੀ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ। [240-ਬੀ-ਸੀ-ਡੀ]

3.6. ਅਪਰਾਧਿਕ ਦੁਰਵਿਹਾਰ ਦੇ ਜੁਰਮ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 13 ਵਿੱਚ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਕਤ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਪੰਜ ਧਾਰਾਵਾਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕਿਸਮਾਂ ਦੇ ਉਲੰਘਣ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪਰਾਧ ਨੂੰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਇਹ ਦਰਸਾਉਣ ਲਈ ਸਮੱਗਰੀ ਹੈ ਕਿ ਕਥਿਤ ਜੁਰਮ ਇਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦੇ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਕਥਿਤ ਅਪਰਾਧ ਨੂੰ ਕਿਹੜੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਧਾਰਾ ਕਵਰ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਉੱਤਰਦਾਤਾ-ਰਾਜ ਦਾ ਸਟੈਂਡ ਹੈ ਕਿ ਖੰਡ (ਏ), (ਬੀ) (ਡੀ) ਅਤੇ (ਈ) ਸਾਰੀਆਂ ਖਿੱਚੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ ਨਾ ਕਿ ਖੰਡ(ਸੀ)। ਇਸ ਲਈ, ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਅਥਾਰਟੀ ਨੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 13(1) ਦਾ ਸਹੀ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਕਮਜ਼ੋਰ ਨਹੀਂ ਬਣਾਉਂਦਾ। [240-F-G]

3.7. ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਦੇਸ਼ੀ ਜਨਤਕ ਸੇਵਕ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਹਰੇਕ ਜੁਰਮ ਨੂੰ ਵੱਖਰੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਚਾਰਜ ਬਣਾਉਣ ਦੇ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਕਾਨੂੰਨ ਇਹ ਮੰਗ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਅਥਾਰਟੀ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਸਮੱਗਰੀ ਰੱਖੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਅਥਾਰਟੀ ਆਪਣੇ ਮਨ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰ ਸਕੇ ਅਤੇ ਫੈਸਲਾ ਲੈ

ਸਕੇ। ਮਨ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ, ਇਹ ਹਰੇਕ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰੇਗਾ ਅਤੇ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਆਮ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ। [240-ਜੀ-ਐੱਚ; 241-ਏ)

3.8. ਐਕਟ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਅਪਰਾਧਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਤਤਕਾਲ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਮਨਜ਼ੂਰੀ। ਮਨ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਾ ਕਰਨ ਦੇ ਕਾਰਨ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਅਤੇ ਕਥਿਤ ਅਯੋਗਤਾ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਅੰਤਰ ਹੈ। ਪਹਿਲਾ ਸਵਾਲ ਦਹਿਲੀਜ਼ 'ਤੇ ਉਠਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਪਰ ਬਾਅਦ ਵਾਲਾ ਸਵਾਲ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਸੁਣਵਾਈ ਦੌਰਾਨ ਉਠਾਉਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। [241-ਬੀ]

4.1. ਧਾਰਾ 420 ਦੇ ਅਧੀਨ ਧੋਖਾਧੜੀ ਦੇ ਜੁਰਮ ਜਾਂ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਲਈ ਧਾਰਾ 467, 468, 471 ਅਤੇ 120B ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਅਪਰਾਧਾਂ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਸੁਭਾਅ ਦੁਆਰਾ ਕਿਸੇ ਵੀ ਜਨਤਕ ਸੇਵਕ ਦੁਆਰਾ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਜਾਂ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਅਧਿਕਾਰਤ ਡਿਊਟੀ ਦੇ ਡਿਸਚਾਰਜ ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਅਧਿਕਾਰਤ ਸਥਿਤੀ ਸਿਰਫ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਕੰਮ ਲਈ ਇੱਕ ਮੌਕਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ। [241-ਈ)

ਰਾਕੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਮਿਸ਼ਰਾ ਬਨਾਮ ਬਿਹਾਰ ਅਤੇ ਹੋਰ, [2006) 1 SCC 557, ਵੱਖਰਾ। ਬੈਜਨਾਥ ਬਨਾਮ ਐਮਪੀ ਰਾਜ, [1966) ਐਸਸੀਆਰ 210, ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

4.2. ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 8 ਅਤੇ 9 ਦਾ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਸ਼ਬਦ "ਜੇ ਕੋਈ" ਹੈ। ਸਮੀਕਰਨ ਬਹੁਤ ਵਿਆਪਕ ਹੈ ਅਤੇ ਇੱਕ ਉਦੇਸ਼ ਵਜੋਂ ਰਿਸ਼ਵਤ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਜਨਤਕ ਸੇਵਕਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਕਵਰ ਕਰੇਗਾ ਜਾਂ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟ ਦੁਆਰਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਜਨਤਕ ਸੇਵਕ ਨੂੰ ਉਕਸਾਉਣ ਲਈ ਇਨਾਮ ਜਾਂ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਾਧਨ। ਧਾਰਾ 8 ਅਤੇ 9 ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਨੂੰ ਘਟਾ ਕੇ ਅਤੇ ਨਿੱਜੀ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਕਰਕੇ ਪ੍ਰਗਟਾਵੇ ਦੇ ਸੰਚਾਲਨ ਨੂੰ ਸੀਮਤ ਕਰਨਾ ਅਸਲ ਵਿਧਾਨਕ ਇਰਾਦੇ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਦਰਸਾਏਗਾ। [241-ਐਚ; 242-ਏ]

ਰਾਮ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਦਿੱਲੀ ਰਾਜ, ਏ.ਆਈ.ਆਰ. (1956) SC 476, ਬੀ.

4.3 ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 13(1)(d) ਕਿਸੇ ਕੀਮਤੀ ਚੀਜ਼ ਜਾਂ ਆਰਥਿਕ ਲਾਭ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੀ ਕਲਪਨਾ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 8 ਅਤੇ 9 ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਵਿਆਪਕ ਹਨ ਅਤੇ "ਕੋਈ ਵੀ ਰਿਸ਼ਵਤ" ਲੈਣ ਦੀ ਕਲਪਨਾ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਦਲੀਲ ਦੇਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਜਨਤਕ ਸੇਵਕ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 13 (1)(ਡੀ) ਦੇ ਅਧੀਨ ਆਵੇਗਾ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਲੋਕ ਸੇਵਕ

ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 8 ਅਤੇ 9 ਦੇ ਅਧੀਨ ਨਹੀਂ ਆਵੇਗਾ। ਧਾਰਾ 13(1)(d) ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਪਰਾਧ ਅਤੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 8 ਅਤੇ 9 ਦੇ ਅਧੀਨ ਜੁਰਮ ਵੱਖਰੇ ਅਤੇ ਵੱਖਰੇ ਹਨ। [242-ਈ-ਐਫ]

4.4. ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਜਨਤਕ ਸੇਵਕ ਕਿਸੇ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀ ਨੂੰ ਕੋਈ ਸਰਕਾਰੀ ਕੰਮ ਕਰਨ ਜਾਂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕਣ ਲਈ ਰਿਸ਼ਵਤ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਆਦਿ। ਫਿਰ ਉਹ ਧਾਰਾਵਾਂ 8 ਅਤੇ 9 ਦੀ ਲੜੀ ਵਿੱਚ ਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਧਾਰਾ 13(1)(d) ਵਿੱਚ, ਇਹ ਸਾਬਤ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਜਨਤਕ ਸੇਵਕ ਨੂੰ ਉਕਸਾਉਣ ਲਈ ਕੋਈ ਕੀਮਤੀ ਚੀਜ਼ ਜਾਂ ਵਿੱਤੀ ਲਾਭ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। [242-ਜੀ-ਐਚ]

4.5 'ਰਿਸ਼ਵਤ' ਸ਼ਬਦ ਆਰਥਿਕ ਰਿਸ਼ਵਤ ਜਾਂ ਪੈਸੇ ਵਿੱਚ ਅਨੁਮਾਨਿਤ ਰਿਸ਼ਵਤ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਧਾਰਾਵਾਂ 8 ਅਤੇ 9 ਧਾਰਾ 13(1)(d) ਨਾਲੋਂ ਵਿਸ਼ਾਲ ਹਨ। ਅਤੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦਾ ਗਠਨ ਕਰਦੇ ਹਨ। (243-ਬੀ)

5.1. ਗਲਤ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਨੂੰ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਪਰ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਠੋਸ ਸਬੂਤ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਕੇ ਸਾਬਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਸਿਰਫ਼ ਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਸ਼ੱਕ ਕਾਫ਼ੀ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਦਿਲਚਸਪ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਜਿਸ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਖਿਲਾਫ਼ ਮਾੜੇ ਵਿਵਹਾਰ ਨੂੰ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਹ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਧਿਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। [243-ਈ]

5.2. ਸਿਰਫ਼ ਇਸ ਲਈ ਕਿਉਂਕਿ ਸਿਆਸੀ ਵਿਰੋਧੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਸੀ ਜੋ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਅਨੁਮਾਨ ਨਹੀਂ ਬਣਾਉਂਦਾ ਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਕੱਢ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਇਸ ਦਾ ਕੋਈ ਨੋਟਿਸ ਨਾ ਲਿਆ ਜਾਵੇ। [243-ਐਫ-ਜੀ]

6.1. ਧਾਰਾ 154 (1) ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕਾਨੂੰਨੀ ਆਦੇਸ਼ ਇਹ ਹੈ ਕਿ 'ਜਾਬਤਾ ਦੇ ਧਾਰਾ 2 (ਸੀ) ਦੇ ਤਹਿਤ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤੇ ਗਏ) 'ਸਪੱਸ਼ਟ ਅਪਰਾਧ' ਦੇ ਸੰਚਾਲਨ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹਰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਜੋ ਜੁਬਾਨੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ (ਜਿਸ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਇਸਨੂੰ ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਘਟਾਇਆ ਜਾਣਾ ਹੈ) ਜਾਂ "ਇੱਕ ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਇੰਚਾਰਜ" ਨੂੰ ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ (ਜਾਬਤਾ ਦੀ ਧਾਰਾ 2(o) ਦੇ ਅਰਥ ਦੇ ਅੰਦਰ) ਅਤੇ ਸੂਚਨਾ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਦੁਆਰਾ ਹਸਤਾਖਰ ਕੀਤੇ ਇੱਕ ਕਿਤਾਬ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਜਾਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ, ਜੋ ਅਜਿਹੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਅਜਿਹੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਰੱਖੇ ਜਾਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਫਾਰਮ ਨੂੰ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ "ਪਹਿਲੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਰਿਪੋਰਟ" ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਕਤ ਫਾਰਮ ਵਿੱਚ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਰਜ

ਕਰਨ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਅਪਰਾਧ ਜਾਂ ਕੇਸ ਦੀ ਰਜਿਸਟਰੇਸ਼ਨ ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। [244-ਈ-ਐਫ]

6.2 ਧਾਰਾ 154 (1) ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਇੱਕ ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਅਪਰਾਧ ਜਾਂ ਕੇਸ ਦਰਜ ਕਰਨ ਦੇ ਪੜਾਅ 'ਤੇ, ਸਬੰਧਤ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਜਾਂਚ ਸ਼ੁਰੂ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਕਿ ਕੀ ਸੂਚਨਾ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਜਾਣਕਾਰੀ ਭਰੋਸੇਯੋਗ ਅਤੇ ਸੱਚੀ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ ਅਤੇ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕੇਸ ਦਰਜ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸੂਚਨਾ ਭਰੋਸੇਯੋਗ ਜਾਂ ਭਰੋਸੇਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ। [244-ਐਫ-ਜੀ]

6.3 ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 41(1)(ਏ) ਅਤੇ (ਜੀ) ਦੇ ਉਲਟ ਧਾਰਾ 154(1) ਵਿੱਚ "ਜਾਣਕਾਰੀ" ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਗੈਰ-ਯੋਗਤਾ ਇਸ ਕਾਰਨ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਕਿ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਇੱਕ ਮਾਨਤਾਯੋਗ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨੂੰ ਰਿਕਾਰਡ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਅਤੇ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕੇਸ ਦਰਜ ਕਰਨਾ ਕਿ ਉਹ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੀ ਵਾਜਬਤਾ ਜਾਂ ਭਰੋਸੇਯੋਗਤਾ ਤੋਂ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਨਹੀਂ ਹੈ। [245-ਡੀ-ਈ]

6.4. 1861, 1872, 1882 ਅਤੇ 1898 ਦੇ ਕੋਡਾਂ ਦੀ ਸਮੁੱਚੀ ਰੀਡਿੰਗ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਪਹਿਲੀ ਸੂਚਨਾ ਰਿਪੋਰਟ ਨੂੰ ਰਿਕਾਰਡ ਕਰਨ ਲਈ ਜੇ ਸ਼ਰਤ ਜਰੂਰੀ ਹੈ, ਉਹ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਜਾਣਕਾਰੀ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਜਾਣਕਾਰੀ ਇੱਕ ਮਾਨਤਾਯੋਗ ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ ਦੇ ਇੰਚਾਰਜ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਸੰਹਿਤਾ ਦੀ ਧਾਰਾ 154 (1) ਦੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਕੋਈ ਜਾਣਕਾਰੀ ਰੱਖੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਕਤ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਕੋਲ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਫਾਰਮ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕੋਈ ਹੋਰ ਵਿਕਲਪ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਦਾ ਭਾਵ, ਅਜਿਹੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕੇਸ ਦਰਜ ਕਰਨਾ। ਭਾਵੇਂ ਇੱਕ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਗੈਰ-ਗਿਆਨਯੋਗ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਜਾਂਚ ਆਪਣੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਗਿਆਨਯੋਗ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਉਹ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ, ਜੋ ਅਜਿਹੇ ਗੈਰ-ਗਿਆਨਯੋਗ ਕੇਸ ਦੀ ਕੇਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨ ਜਾਂ ਇਸ ਲਈ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਰੱਖਦਾ ਹੈ, ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਤਹਿਤ ਗੈਰ-ਗਿਆਨਯੋਗ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜਾਂ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 155(3) ਦੇ ਅਧੀਨ, ਸੰਹਿਤਾ ਦੀ ਧਾਰਾ 155(2) ਅਧੀਨ ਮੁਕੱਦਮੇ ਲਈ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਰੱਖਦਾ ਹੈ। [245-ਜੀ-ਐਚ; 246-ਏ-ਬੀ-ਸੀ]

ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਭਜਨ ਲਾਲ ਅਤੇ ਹੋਰ, [1992] Supp 1 SCC.335 ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਗੁਰਦਿਆਲ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ, [1980] 2 SCC 471, ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

6.5. ਕੇਸ ਦਰਜ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਨੂੰ ਉਪਾਅ ਨਾਲ ਉਲਝਣ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਜੇਕਰ ਇਹ ਦਰਜ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਆਖਰੀ ਪਰੀਖਿਆ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦਾ ਕੋਈ ਆਧਾਰ ਹੈ। ਸਿਆਸੀ ਵਿਰੋਧੀ ਜਾਂ ਸਿਆਸੀ ਮਤਭੇਦ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ 'ਤੇ ਜਾਂਚ ਬੰਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਵਾਪਰਨ ਦੇ ਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਉਭਾਰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਗਲਤ ਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਠਾਈ ਗਈ ਹੈ, ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। [248-ਏ-ਬੀ]

ਗੰਗਾਧਰ ਜਨਾਰਦਨ ਮਹਾਤਰੇ ਬਨਾਮ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ, (2004) 7 SCC 768, 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ।

7.1. ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਪੂਰੇ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ ਨੂੰ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੇਣ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਅਜਿਹਾ ਲਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ 31.10.1994 ਨੂੰ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਅਤੇ 20.4.1995 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਪੁਲਿਸ ਸੁਪਰਡੈਂਟ, ਵਿਜੀਲੈਂਸ ਫਲਾਇੰਗ ਸਕੁਐਡ-1/ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਇਨਵੈਸਟੀਗੇਸ਼ਨ ਏਜੰਸੀ ਦੇ ਦਫ਼ਤਰ ਨੂੰ ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ, ਮੋਹਾਲੀ ਵਿਖੇ ਤਬਦੀਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਇਹ ਹੁਕਮ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਵੀ ਚੱਲਦਾ ਰਿਹਾ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾ-ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਸਹੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਤਾਜ਼ਾ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਹੋਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹਿਆਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਹੋਰ ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ ਬਣਾਏ ਗਏ ਸਨ। ਇਹ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਪੁਲਿਸ ਥਾਣਾ ਮੋਹਾਲੀ ਰੋਪੜ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਅੰਦਰ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜੱਜ, ਰੋਪੜ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦਾ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਲਾਹ-ਮਸ਼ਵਰੇ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜੱਜਾਂ ਦਾ ਤਬਾਦਲਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜੱਜ ਨੂੰ ਤਿੱਖੇ ਇਰਾਦੇ ਨਾਲ ਚੁਣਨ ਦਾ ਦੇਸ਼ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਤੱਥ ਦੇ ਹੈ। [248-ਸੀ-ਡੀ-ਈ]

7.2. 19.12.2002 ਨੂੰ ਪੂਰੇ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਾਲੇ ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ, ਮੋਹਾਲੀ ਦੇ ਨਾਲ ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ ਦੇ ਪੁਨਰਗਠਨ ਬਾਰੇ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਸਮੇਂ, ਇਹ ਨੋਟ ਕਰਨਾ ਪ੍ਰਸੰਗਿਕ ਹੈ ਕਿ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜੱਜ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਮਿਤੀ

17.11.2003 ਦੀ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੇ ਕਾਰਨ ਅਨੁਚਿਤਤਾ ਦੇ ਦੇਸ਼ ਲਗਾਏ ਗਏ ਸਨ। ਇਹ ਵਿਵਾਦ ਰਾਜ ਵਿਆਪੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਾਲੇ ਥਾਣਾ ਮੋਹਾਲੀ ਸਬੰਧੀ ਉਕਤ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੁਆਲੇ ਘੁੰਮਦਾ ਹੈ। ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ 17.11.2003 ਦੀ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਵਰਤੀ ਗਈ ਸਮੀਕਰਨ "ਨਿਯੁਕਤ" ਹੈ। ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਉਕਤ ਸ਼ਬਦਾਵਲੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਪਰ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਇਸਦਾ ਮਤਲਬ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ ਅਤੇ ਪਹਿਲੇ ਵਧੀਕ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ, ਰੋਪੜ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜੱਜ ਵਜੋਂ ਨਿਯੁਕਤ ਕਰਨਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਉਹ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਦੱਸੇ ਅਨੁਸਾਰ ਨਿਯੁਕਤ ਅਤੇ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਇਸ ਦਾ ਮਕਸਦ ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ ਮੋਹਾਲੀ ਵਿਖੇ ਦਰਜ ਕੇਸਾਂ ਦੀ ਮੌਜੂਦਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਦਾਲਤਾਂ, ਰੋਪੜ ਨੂੰ ਅਲਾਟਮੈਂਟ ਕਰਨਾ ਸੀ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਵੀ ਕੋਈ ਵਿਵਾਦ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ, ਮੋਹਾਲੀ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਰੋਪੜ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਉੱਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜੱਜ, ਰੋਪੜ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਹੈ [248-ਈ-ਐਫ-ਜੀ; 249-ਏ-ਬੀ-ਸੀ]

8.1. ਇਸ ਵਿਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦਾ ਨਿਯੰਤਰਣ ਵਿਆਪਕ, ਨਿਵੇਕਲਾ ਅਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਮੂਲ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨਾ ਹੈ। [249-ਈ]

ਰਾਜਸਥਾਨ ਬਨਾਮ ਰਮੇਸ਼ ਚੰਦ ਪਾਲੀਵਾਲ ਅਤੇ ਹੋਰ, [1998] 3 SCC 72 ਅਤੇ ਰਜਿਸਟਰਾਰ (ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ), ਉੜੀਸਾ ਦੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ, ਕਟਕ ਬਨਾਮ ਸਿਸਿਰ ਕਾਂਤਾ ਸਤਪਥੀ (ਮ੍ਰਿਤਕ) ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ ਦੁਆਰਾ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ, [1999] 7 SCC 725 ਲਈ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ, ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ.

8.2. ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਆਰਟੀਕਲ 233 ਅਤੇ 234 ਨੂੰ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਅਜਿਹਾ ਮਾਮਲਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜੱਜ ਬਣਨ ਲਈ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਤਾਇਨਾਤੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਹ ਤੱਥਾਂ ਨਾਲ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ "ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ" ਇਹ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇੱਕ ਵਾਰ ਕੇਸਾਂ ਦਾ ਸਮੂਹ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਕ੍ਰਮਵਾਰ, ਹੋਰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਦਾਲਤਾਂ ਉਹਨਾਂ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠ ਨਹੀਂ ਸਕਦੀਆਂ। [249-ਐਫ-ਜੀ]

ਸਿਵਲ ਅਪੀਲੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ: 2006 ਦੀ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 5636

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਵਿਖੇ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ 2.9.2004 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਅੰਤਿਮ ਹੁਕਮ ਤੋਂ ਸੀ.ਡਬਲਯੂ.ਪੀ. ਨੰਬਰ 9410/2004.

ਗੋਪਾਲ ਸੁਬਰਾਮਨੀਅਮ, ਏ.ਐੱਸ.ਜੀ., ਮੋਹਨ ਪਰਾਸਰਨ, ਏ.ਐਸ.ਜੀ. ਆਰ.ਐਸ. ਚੈਕਮਾ, ਏ.ਏ.ਜੀ., ਸੇਲੀ ਜੇ. ਸੇਰਾਬਜੀ, ਕੇ.ਕੇ. ਵੇਂਗੁਪਾਲ, ਪੀ.ਪੀ. ਰਾਓ, ਅਰੁਣ ਜੇਤਲੀ, ਐਲ.ਐਨ. ਰਾਓ, ਤ੍ਰਿਵੇਦੀ, ਮੁਕੁਲ ਰੋਹਤਗੀ, ਐੱਚ.ਐੱਸ. ਮੱਤੇਵਾਲ, ਰਾਕੇਸ਼ ਦਿਵੇਦੀ, ਡਾ: ਏ.ਐਮ. ਸਿੰਘਵੀ, ਕੇ.ਬੀ. ਸਿਨਹਾ, ਅਸ਼ੋਕ ਐਚ.ਦੇਸਾਈ, ਰਣਜੀਤ ਕੁਮਾਰ, ਕੇ.ਆਰ. ਸਸੀਪੂਭੂ, ਐਮ.ਕੇ. ਸ਼੍ਰੀਗੋਸ਼, ਹਰੀ ਪ੍ਰਿਆ, ਫਜ਼ਲਿਮ ਅਨਮ, ਈ.ਐੱਮ.ਐੱਸ. ਅਨਮ, ਐਸ.ਜਨਾਨੀ, ਡੀ. ਮਹੇਸ਼ ਬਾਬੂ, ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਨ ਈ ਵੇਣੂਗੋਪਾਲ, ਸ. ਉਦੈ ਕੁਮਾਰ ਸਾਗਰ, ਬੀਨਾ ਮਾਧਵਨ, ਐਚ.ਐਸ. ਸਿੱਧੂ, ਸ਼ਵੇਤਾ ਗਰਗ, ਹਰੀ ਕੁਮਾਰ, ਜੀ., ਵਿਨਯਾਗਮ, ਵਿਕਰਮ ਚੌਧਰੀ, ਦਸ਼ਮੀਤਾ ਚੱਢਾ (ਮ/ਸ. ਵਕੀਲਜ਼ ਨਿਟ ਐਂਡ ਕੰਪਨੀ ਲਈ)। ਜੈਸ਼ੀ ਆਨੰਦ, ਕਰੁਣਾਕਰ ਮਹਾਲਿਕ, ਪੀ.ਐਚ. ਪਾਰੇਖ, ਈ.ਆਰ. ਕੁਮਾਰ, ਸ਼ਕੁਮ ਸ਼ਰਮਾ, ਅਭਿਸ਼ੇਕ ਕੁਮਾਰ, ਆਇਲਸੁਮਨ ਅਸ਼ੋਕ, ਪੁਰਸ਼ੋਤਮ ਤ੍ਰਿਪਾਠੀ, ਕੇ. ਰਮੇਸ਼ (ਮ/ਸ. ਪੀ. ਐਚ. ਪਾਰੇਖ ਐਂਡ ਕੰਪਨੀ ਲਈ) ਅਪਰਾਜਿਤਾ ਸਿੰਘ, ਟੀ. ਮਹੀਪਾਲ, ਸੁਧੀਰ ਵਾਲੀਆ, ਸੰਜੇ ਰੇਗੜੇ, ਪ੍ਰਿਅੰਕ ਅਧਿਆਰੂ, ਸੰਜੇ ਜੈਨ , ਮੁਕੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ , ਹਿੰਮਤ ਸਿੰਘ ਸ਼ੇਰਗਿੱਲ , ਅਰੁਣ ਕੇ ਸਿਨਹਾ, ਆਰ ਸਤੀਸ਼ , ਪੱਲਵ ਸ਼ਿਸ਼ੋਦੀਆ , ਗੋਪਾਲ ਸਿੰਘ , ਨਿਸ਼ਾਕਾਂਤ ਪਾਂਡੇ , ਵਿਮਲਾ ਸਿਨਹਾ , ਚਿਦਾਨੰਦ ਡੀ.ਐਲ. ਕੇ.ਕੇ. ਸੇਂਥਿਲਵੇਲਨ, ਗੌਰਵ ਚੌਗਰਾ, ਪੀ.ਪਰਮੇਸ਼ਵਰਨ ਅਤੇ ਅਜੈ ਸ਼ਰਮਾ ਹਾਜ਼ਰ ਪਾਰਟੀਆਂ ਲਈ।

ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ **ਡਾ.ਅਰਿਜੀਤ ਪਸਾਯਤ**, ਜੇ.ਦੁਆਰਾ। ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਗਈ।

ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਹਰੇਕ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਰੋਕੂ ਕਾਨੂੰਨ ਐਕਟ, 1988 (ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ 'ਐਕਟ') ਦੇ ਤਹਿਤ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਵੈਧਤਾ 'ਤੇ ਸਵਾਲ ਉਠਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਹਰੇਕ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਅਤੇ/ਜਾਂ ਇੰਡੀਅਨ ਪੀਨਲ ਕੋਡ, 1860 (ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ 'IPC')। ਕੇਸਾਂ ਦੀ ਬਾਅਦ ਵਾਲੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵਿੱਚ ਸਵਾਲ ਉਠਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਜਾਂ ਤਾਂ ਕੋਡ ਆਫ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜ਼ਰ, 1973 ਦੀ ਧਾਰਾ 197 (ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ 'ਕੋਡ') ਜਾਂ ਇਸਦੀ ਕਾਨੂੰਨੀਤਾ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੀ ਘਾਟ ਹੈ।

ਹਰੇਕ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦਾ ਇਹ ਪੱਖ ਹੈ ਕਿ ਕਾਰਵਾਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜਿਹੜੀਆਂ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਿਆਸੀ ਬਦਲਾਖੋਰੀ ਵਜੋਂ ਦਰਜ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ। ਇਹ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਲਜ਼ਾਮ ਅਸਪਸ਼ਟ ਹਨ, ਵੇਰਵਿਆਂ ਦੀ ਘਾਟ ਹੈ ਅਤੇ ਭਾਵੇਂ ਮੁਨਾਸਬ ਮੁੱਲ 'ਤੇ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਜਾਵੇ, ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਹੋਨਾ ਨਹੀਂ ਦਿਖਾਇਆ ਗਿਆ। ਇਹ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਹਾਲਾਂਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਬੈਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਿਆਂ ਆਰ.ਐਸ. ਨਾਇਕ ਬਨਾਮ ਏ.ਆਰ. ਅੰਤੁਲੇ,

[1984] 2 SCC 183, ਉਕਤ ਫੈਸਲਾ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਰੋਕੂ ਐਕਟ, 1947 (ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ 'ਪੁਰਾਣਾ ਐਕਟ') ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸਦੀ ਧਾਰਾ 6 ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਉਪਬੰਧ ਐਕਟ ਦੇ ਧਾਰਾ 19 ਦੀ ਪਰੀ ਸਮੱਗਰੀ ਵਿੱਚ ਹਨ, ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਇਸ ਕੇਸ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਢੁਕਵਾਂ ਹੈ; ਪੁਰਾਣੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 6(2) (ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 19(2) ਦੇ ਅਨੁਸਾਰੀ) ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਕਤ ਕੇਸ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਇਸ ਪ੍ਰਭਾਵ ਲਈ ਸੀ ਕਿ ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਦੇਸ਼ੀ ਜਨਤਕ ਸੇਵਕ ਹੈ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਦਾ ਜਨਤਕ ਸੇਵਕ ਹੈ ਤਾਂ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 19(1) ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕੋਈ ਮਨਜ਼ੂਰੀ, ਪੁਰਾਣੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 6(1) ਦੇ ਅਨੁਸਾਰੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਇਨ੍ਹਾਂ ਕੇਸਾਂ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਸ੍ਰੀ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਸਬੰਧਤ ਸਮੇਂ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਸਨ। ਸੁਰਿੰਦਰ ਕੌਰ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਪਤਨੀ ਅਤੇ ਸ੍ਰੀ ਸੁਖਬੀਰ ਸਿੰਘ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਪੁੱਤਰ ਹੈ। ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸੁਰਿੰਦਰ ਕੌਰ ਅਤੇ ਸ੍ਰੀ ਸੁਖਬੀਰ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਨੇ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 8 ਅਤੇ 9 ਅਧੀਨ ਸਜ਼ਾਯੋਗ ਅਪਰਾਧ ਕੀਤੇ ਹਨ। ਸ੍ਰੀ ਤੇਤਾ ਸਿੰਘ, ਸ੍ਰੀ ਗੁਰਦੇਵ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ, ਡਾ: ਰਤਨ ਸਿੰਘ ਅਜਨਾਲਾ ਅਤੇ ਸ੍ਰੀ ਸੇਵਾ ਸਿੰਘ ਸੇਖਵਾਂ ਸਬੰਧਤ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ ਮੰਤਰੀ ਸਨ ਅਤੇ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਲੈਣ ਸਮੇਂ ਸਨ। ਸੁਖਬੀਰ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰ ਸਨ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉੱਪਰ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਸਟੈਂਡ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 19 (2) ਦੇ ਅਨੁਸਾਰੀ ਪੁਰਾਣੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 6(2) ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਿਆ ਨਹੀਂ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਅੰਤੁਲੇ ਦੇ ਕੇਸ (ਉਪਰ) ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨਾ ਲਾਪਰਵਾਹੀ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਦਾਇਰ ਵੱਡੀਆਂ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟਾਂ ਬਹੁਤ ਅਸਪਸ਼ਟ ਹਨ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਹੋਂਦ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੀਆਂ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਸਾਧਾਰਨ ਕਿਸਮ ਦੇ ਕੁਝ ਦੇਸ਼ ਲਾਏ ਗਏ ਹਨ। ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਪੀ.ਵੀ. ਨਰਸਿਮਹਾ ਰਾਓ ਬਨਾਮ ਰਾਜ, [1998] 4 SCC 626, ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲੰਬਕਾਰੀ ਲੜੀ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਤੋਂ ਅਸਹਿਮਤ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਇਸ ਸਿੱਟੇ ਲਈ ਬੁਨਿਆਦ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਦੇਸ਼ੀ ਨੂੰ ਅਹੁਦੇ ਤੋਂ ਹਟਾਉਣ ਲਈ ਸਮਰੱਥ ਅਥਾਰਟੀ ਹੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਆਈਪੀਸੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਥਿਤ ਤੌਰ ਤੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਨਾਲ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਗਠਜੋੜ ਸੀ ਜੋ ਸਰਕਾਰੀ ਡਿਊਟੀ ਤੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸਲਈ ਧਾਰਾ 197 ਅਧੀਨ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਕਈ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ, ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ, ਕੁਝ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾਵਾਂ 468, 471 ਅਤੇ 120B ਦੇ ਅਧੀਨ ਸਜ਼ਾ ਯੋਗ ਅਪਰਾਧਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਸਰਕਾਰੀ ਡਿਊਟੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੇਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 197 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ।

ਇਹ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਬਦਨਾਮੀ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਸਾਰੇ ਕੇਸ ਮੋਹਾਲੀ ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ ਵਿਖੇ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਸਬੰਧਿਤ ਕੇਸਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ ਐਲਾਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਸਬੰਧਤ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਲਈ ਨਵੀਂ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨਾਲ ਸਲਾਹ-ਮਸ਼ਵਰੇ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਇੱਕ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਕੇਸ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਸੌਂਪਿਆ ਗਿਆ। ਇਹ ਇਸ ਤੱਥ ਦੇ ਸੰਕੇਤ ਹਨ ਕਿ ਕਾਰਵਾਈ ਸਿਰਫ਼ ਦੇਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਤੰਗ ਕਰਨ ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉੱਪਰ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀਆਂ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਫੈਸਲਾ ਆਰ.ਐਸ. ਨਾਇਕ ਦਾ ਕੇਸ (ਉਪਰ) ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਪੇਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਅਤੀਤ ਵਿੱਚ ਉਕਤ ਕੇਸ ਨੂੰ ਵੱਖਰਾ ਕਰਨ ਅਤੇ ਇਹ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕਈ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ ਕਿ ਉਕਤ ਫੈਸਲੇ ਨੇ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਸਹੀ ਸਥਿਤੀ ਦਾ ਸੰਕੇਤ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ। ਬਦਨਾਮੀ ਦੇ ਦੇਸ਼ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬੇਬੁਨਿਆਦ ਹਨ। ਕੋਈ ਨਵੀਂ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜੱਜ ਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ ਕੇਸਾਂ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਲਈ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨਾਲ ਸਲਾਹ-ਮਸ਼ਵਰਾ ਕਰਕੇ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਸੀ, ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਸਹੂਲਤ ਦੀ ਖ਼ਾਤਰ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਨਾਲ ਸਬੰਧ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਇਹਨਾਂ ਕੇਸਾਂ ਦਾ ਛੇਤੀ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੇਕਰ ਇਹਨਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਇਕੱਠਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ।

ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਆਰ.ਐਸ. ਨਾਇਕ ਦਾ ਕੇਸ (ਉਪਰ) ਦਲੀਲ ਅਨੁਸਾਰ ਲਾਪਰਵਾਹੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 19(1) ਦੇ ਤਹਿਤ ਪਿਛਲੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਕਿਸੇ ਜਨਤਕ ਸੇਵਕ ਲਈ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਜੇਕਰ (ਏ) ਉਹ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਨੋਟਿਸ ਲੈਣ ਵੇਲੇ ਇੱਕ ਜਨਤਕ ਸੇਵਕ ਹੈ ਅਤੇ (ਬੀ) ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਲੈਣ ਸਮੇਂ ਦੇਸ਼ੀ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਹੁਦਾ ਗਲਤ ਕੰਮ ਕਰਨ ਲਈ ਸੰਭਾਲਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਆਰ.ਐਸ.ਨਾਇਕ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ (ਉਪਰ) ।

ਪੁਰਾਣੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 6 ਅਤੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 19 ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹਨ: "6. ਸੰਖੇਪ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ (1) ਜਿੱਥੇ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜੱਜ ਧਾਰਾ 3 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਂਦਾ ਹੈ, ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਆਦੇਸ਼ ਜ਼ਰੂਰੀ ਵਸਤਾਂ ਐਕਟ, 1955 (1955 ਦਾ 10) ਦੀ ਧਾਰਾ 12 ਏ ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਵਿੱਚ ਜਾਂ ਉਸ ਧਾਰਾ ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਦੀ ਧਾਰਾ (ਏ) ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇੱਕ

ਜਨਤਕ ਸੇਵਕ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 5 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਜਾਂ ਜ਼ਾਬਤਾ ਫ਼ੌਜਦਾਰੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ, 1973 (2 ਦਾ 1974) ਦੀ ਧਾਰਾ 260 ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਿਸੇ ਵੀ ਚੀਜ਼ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜੱਜ ਜੁਰਮ ਦੀ ਸੰਖੇਪ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਕਰੇਗਾ ਅਤੇ ਉਕਤ ਸੰਹਿਤਾ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 262 ਤੋਂ 265 (ਦੇਵੇਂ ਸਮੇਤ) ਦੇ ਉਪਬੰਧ, ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ, ਅਜਿਹੇ ਮੁਕੱਦਮੇ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣਗੇ:

ਬਸ਼ਰਤੇ ਕਿ, ਇਸ ਧਾਰਾ ਦੇ ਅਧੀਨ ਸੰਖੇਪ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਦੇਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਏ ਜਾਣ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜੱਜ ਲਈ ਇੱਕ ਸਾਲ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਾ ਹੋਣ ਦੀ ਮਿਆਦ ਲਈ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਉਣ ਲਈ ਇਹ ਕਾਨੂੰਨੀ ਹੋਵੇਗਾ:

ਬਸ਼ਰਤੇ ਹੋਰ ਇਹ ਕਿ ਜਦੋਂ ਇਸ ਧਾਰਾ ਅਧੀਨ ਸੰਖੇਪ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਸਮੇਂ, ਜਾਂ ਦੌਰਾਨ, ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜੱਜ ਨੂੰ ਇਹ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੇਸ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਅਜਿਹੀ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਸਾਲ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦੀ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕਾਰਨ ਕਰਕੇ, ਕੇਸ ਨੂੰ ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ ਚਲਾਉਣਾ ਅਣਚਾਹੇ ਹੈ, ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜੱਜ, ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ ਸੁਣਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਉਸ ਪ੍ਰਭਾਵ ਲਈ ਇੱਕ ਆਦੇਸ਼ ਰਿਕਾਰਡ ਕਰੇਗਾ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਿਸੇ ਵੀ ਗਵਾਹ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਬੁਲਾਏਗਾ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਸੁਣਵਾਈ ਲਈ ਅੱਗੇ ਵਧੇਗਾ ਜਾਂ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟਾਂ ਦੁਆਰਾ ਵਾਰੰਟ ਕੇਸਾਂ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਲਈ ਉਕਤ ਕੋਡ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕੇਸ ਮੁੜ-ਸੁਣੇਗਾ।

(2) ਇਸ ਐਕਟ ਜਾਂ ਕੋਡ ਆਫ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ, 1973 (1974 ਦਾ 2) ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਿਸੇ ਵੀ ਚੀਜ਼ ਦੇ ਉਲਟ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਉਸ ਨੂੰ ਇਸ ਧਾਰਾ ਅਧੀਨ ਸੰਖੇਪ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਦੇਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਕੋਈ ਅਪੀਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜੱਜ ਪਾਸ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹੀ ਸਜ਼ਾ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਉਕਤ ਜ਼ਾਬਤੇ ਦੀ ਧਾਰਾ 452 ਅਧੀਨ ਕੋਈ ਹੁਕਮ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ, ਇੱਕ ਮਹੀਨੇ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦੀ ਕੈਦ ਅਤੇ ਦੋ ਹਜ਼ਾਰ ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਵੱਧ ਜੁਰਮਾਨੇ ਦੀ ਸਜ਼ਾ, ਪਰ ਉਪਰੋਕਤ ਸਜ਼ਾ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਜ਼ਾ ਸੀਮਾ ਨੂੰ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਜਾਨ 'ਤੇ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

19. ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ ਲਈ ਪਿਛਲੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ।--(1) ਕੋਈ ਵੀ ਅਦਾਲਤ ਧਾਰਾਵਾਂ 7, 10, 11, 13 ਅਤੇ 15 ਦੇ ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਜਨਤਕ ਸੇਵਕ ਦੁਆਰਾ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਜ਼ਾਯੋਗ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਪਿਛਲੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗੀ -

(ਏ) ਕਿਸੇ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਜੋ ਸੰਘ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਨੌਕਰੀ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂ ਉਸ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਆਪਣੇ ਅਹੁਦੇ ਤੋਂ ਹਟਾਉਣ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ;

(ਬੀ) ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਜੋ ਕਿਸੇ ਰਾਜ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਨੌਕਰੀ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸਿਵਾਏ ਉਸ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਜਾਂ ਨਾਲ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ, ਉਸ ਦੇ ਦਫ਼ਤਰ ਤੋਂ ਹਟਾਏ ਜਾਣ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹਨ ;

(ਸੀ) ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਉਸ ਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਤੋਂ ਹਟਾਉਣ ਲਈ ਸਮਰੱਥ ਅਥਾਰਟੀ।

(2) ਜਿੱਥੇ ਕਿਸੇ ਕਾਰਨ ਕਰਕੇ, ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਅਧੀਨ ਲੋੜੀਂਦੀ ਪਿਛਲੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਜਾਂ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਅਜਿਹੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਉਸ ਸਰਕਾਰ ਜਾਂ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਜੋ ਉਸ ਸਮੇਂ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀ ਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਤੋਂ ਹਟਾਉਣ ਲਈ ਸਮਰੱਥ ਹੋਵੇਗੀ ਜਦੋਂ ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ।

(3) ਕੋਡ ਆਫ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜ਼ਰ, 1973 (1974 ਦਾ 2) ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਿਸੇ ਵੀ ਚੀਜ਼ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ,

(ਏ) ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕੋਈ ਤੱਥ, ਸਜ਼ਾ ਜਾਂ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਅਪੀਲ, ਪੁਸ਼ਟੀ ਜਾਂ ਸੰਸ਼ੋਧਨ ਵਿੱਚ ਉਲਟ ਜਾਂ ਬਦਲਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾਵੇਗਾ, ਜਾਂ ਉਪ ਅਧੀਨ ਲੋੜੀਂਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਗਲਤੀ, ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਗਲਤੀ ਜਾਂ ਬੇਨਿਯਮੀ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਉਸ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਨਿਆਂ ਦੀ ਅਸਫਲਤਾ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਇਸ ਨਾਲ ਵਾਪਰੀ ਹੈ;

(ਬੀ) ਕੋਈ ਵੀ ਅਦਾਲਤ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਤਰੁੱਟੀ, ਭੁੱਲ ਜਾਂ ਬੇਨਿਯਮੀ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕਾਰਵਾਈਆਂ 'ਤੇ ਰੋਕ ਨਹੀਂ ਲਵੇਗੀ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਇਹ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਕਿ ਅਜਿਹੀ ਗਲਤੀ, ਭੁੱਲ ਜਾਂ ਬੇਨਿਯਮੀ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਨਿਆਂ ਦੀ ਅਸਫਲਤਾ ਹੋਈ ਹੈ;

(c) ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਤੱਥ 'ਤੇ, ਕੋਈ ਅਦਾਲਤ ਇਸ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਕਾਰਵਾਈ 'ਤੇ ਰੋਕ ਨਹੀਂ ਲਵੇਗੀ ਅਤੇ ਕੋਈ ਵੀ ਅਦਾਲਤ ਕਿਸੇ ਪੁੱਛਗਿੱਛ, ਮੁਕੱਦਮੇ, ਅਪੀਲ ਜਾਂ ਹੋਰ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਾਰਤਾਲਾਪ ਹੁਕਮ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸੰਸ਼ੋਧਨ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗੀ।

(4) ਉਪ-ਧਾਰਾ (3) ਦੇ ਅਧੀਨ ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਕੀ ਅਜਿਹੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ, ਜਾਂ ਕੋਈ ਗਲਤੀ, ਭੁੱਲ ਜਾਂ ਬੇਨਿਯਮਤਾ ਕਦੇ-ਕਦਾਈਂ ਹੋਈ ਹੈ ਜਾਂ ਨਿਆਂ ਦੀ ਅਸਫਲਤਾ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਹੋਈ ਹੈ, ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਇਸ ਤੱਥ 'ਤੇ ਧਿਆਨ ਦੇਣਾ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਕੀ ਇਤਰਾਜ਼ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪਹਿਲੇ ਪੜਾਅ ਵਿੱਚ ਉਠਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ।

ਵਿਆਖਿਆ-ਇਸ ਸੈਕਸ਼ਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ,---

(a) ਗਲਤੀ ਵਿੱਚ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇਣ ਦੀ ਅਥਾਰਟੀ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦੀ ਹੈ;

(ਬੀ) ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਵਿੱਚ ਲੋੜ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮਾ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਅਥਾਰਟੀ ਦੇ ਕਹਿਣ 'ਤੇ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਨਾਲ ਜਾਂ ਸਮਾਨ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦੀ ਕਿਸੇ ਲੋੜ ਨਾਲ ਹੋਵੇਗਾ।

IPC ਧਾਰਾ 161 ਤੋਂ 165A ਸਮੇਤ ਅਧਿਆਇ IX ਅਧੀਨ ਜਨਤਕ ਸੇਵਕਾਂ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਅਪਰਾਧਾਂ ਲਈ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਪੁਰਾਣਾ ਐਕਟ 12.3.1947 ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਰਿਸ਼ਵਤਖੋਰੀ ਅਤੇ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਦੀ ਰੋਕਥਾਮ ਲਈ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਵਧੇਰੇ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਬਣਾਉਣਾ ਸੀ। 1952 ਵਿੱਚ ਡਾ. ਬਖਸ਼ੀ ਟੇਕ ਚੰਦ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਿੱਚ ਇਕ ਕਮੇਟੀ ਬਣਾਈ ਗਈ। ਉਕਤ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਪੁਰਾਣੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 6 ਦੇ ਅਸਲ ਇਰਾਦੇ ਅਤੇ ਉਦੇਸ਼ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ। ਕਮੇਟੀ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਨੂੰ ਹੋਰ ਗੱਲਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ:

"ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 6 ਦੱਸਦੀ ਹੈ, ਕਿ ਦੇਸ਼ੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਉਸਦੇ ਦਫਤਰ ਤੋਂ ਹਟਾਉਣ ਲਈ ਸਮਰੱਥ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀ ਪਿਛਲੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ, ਧਾਰਾ 5(2) ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੋਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਨਹੀਂ ਚਲਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਪ੍ਰਬੰਧ ਦੇ ਸਹੀ ਪ੍ਰਭਾਵਾਂ ਨੇ, ਮੌਕਿਆਂ 'ਤੇ, ਕੁਝ ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ ਨੂੰ ਜਨਮ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਏ ਹਨ ਜਿੱਥੇ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਸਬੰਧਤ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੇ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਰਹਿਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸੇਵਾਮੁਕਤੀ ਦੁਆਰਾ। ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਇਹ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਕੋਈ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਉਸੇ ਸਮੱਸਿਆ ਦਾ ਇੱਕ ਹੋਰ ਪਹਿਲੂ ਕੇਸ ਦੀ ਕਿਸਮ ਦੁਆਰਾ

ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਕਾਫ਼ੀ ਆਮ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸਾਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ. ਜਿੱਥੇ ਇੱਕ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਇੱਕ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਦੂਜੇ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਇੱਕ ਅਧਿਕਾਰੀ ਜਿਸਨੂੰ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਭਾਗ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਆਪਣੇ ਅਸਥਾਈ ਦਫ਼ਤਰ ਵਿੱਚ ਸੇਵਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਇੱਕ ਅਪਰਾਧ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਫਿਰ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਉਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਆਪਣੇ ਮੂਲ ਵਿਭਾਗ ਵਿੱਚ ਵਾਪਸ ਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦੇ ਇੱਕ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਉਸ ਅਥਾਰਟੀ ਦੀ ਪਛਾਣ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਸੰਕੇ ਪੈਦਾ ਹੋ ਗਏ ਹਨ, ਜਿਸ ਤੋਂ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਮੰਗੀ ਜਾਣੀ ਹੈ। ਸਾਡੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਅਸਪਸ਼ਟ ਵਿਵਸਥਾ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੇ ਤਹਿਤ ਦੇਸ਼ੀ ਜਨਤਕ ਸੇਵਕ ਨੂੰ ਉਸ ਸਮੇਂ ਅਹੁਦੇ ਤੋਂ ਹਟਾਉਣ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ, ਜਦੋਂ ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਦੇਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਅਨੁਸਾਰ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਲਈ ਉਚਿਤ ਅਥਾਰਟੀ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।"

ਭਾਰਤ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੇ ਆਪਣੀ 41 ਵੀਂ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਸੰਹਿਤਾ ਦੀ ਧਾਰਾ 197 ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਕਰਨ ਦੀ ਸਿਫ਼ਾਰਸ਼ ਕੀਤੀ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਜਨਤਕ ਸੇਵਕ ਨੂੰ ਪਿਛਲੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਦਾ ਸੁਝਾਅ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜੋ ਨੋਟਿਸ ਦੇ ਸਮੇਂ ਲੋਕ ਸੇਵਕ ਹੈ ਜਾਂ ਸੀ। ਲਾਅ ਕਮਿਸ਼ਨ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਆ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 197 ਵਿੱਚ 1969 ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਐਕਟ 9.9.1988 ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਵਸਤੂਆਂ ਅਤੇ ਕਾਰਨਾਂ ਦੇ ਬਿਆਨ ਨੇ "ਲੋਕ ਸੇਵਕ" ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ਾਲ ਕਰਨ ਦਾ ਸੰਕੇਤ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਅਤੇ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਆਈਪੀਸੀ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 161 ਤੋਂ 165A ਦੇ ਤਹਿਤ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਕਵਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਪਰਾਧਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਿਤਾ। ਨਵੀਂ ਧਾਰਾ 19 ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਲਾਗੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਪੁਰਾਣੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 6 ਵਾਂਗ ਹੀ ਹੈ। ਆਰ.ਐਸ.ਨਾਇਕ ਦੇ ਕੇਸ (ਉਪਰੋਕਤ) ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਐਸ.ਏ. ਵੈਕਟਾਰਮਨ ਬਨਾਮ ਰਾਜ, ਏਆਈਆਰ (1958) ਐਸਸੀ 107, ਦੇ ਮੁੱਦਿਆਂ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣਾ ਪਿਆ ਸੀ। ਪੈਰਾ 14 ਵਿੱਚ ਇਹ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ:

".....14 .. ਧਾਰਾ 6(1) ਵਿੱਚ ਵਰਤੇ ਗਏ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹਾ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਦੂਰੋਂ ਇਹ ਸੁਝਾਅ ਦੇਣ ਲਈ ਵੀ ਹੈ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੀ ਨੋਟਿਸ ਲੈਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪਿਛਲੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੀ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸਨੇ ਇੱਕ ਜਨਤਕ ਸੇਵਕ ਹੋਣ ਲਈ ਰੋਕਿਆ ਸੀ। ਉਸ ਸਮੇਂ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਲੈਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਅਪਰਾਧ ਕਰਨ ਵੇਲੇ ਉਹ ਅਜਿਹਾ ਵਿਅਕਤੀ

ਸੀਇੱਕ ਜਨਤਕ ਸੇਵਕ ਜਿਸਨੇ ਜਨਤਕ ਸੇਵਕ ਹੋਣ ਲਈ ਰੋਕ ਲਗਾਈ ਹੈ, ਇੱਕ ਸਮਰੱਥ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਹੁਦੇ ਤੋਂ ਹਟਾਉਣ ਯੋਗ ਵਿਅਕਤੀ ਨਹੀਂ ਹੈ

ਵੈਂਕਟਾਰਮਨ ਦੇ ਕੇਸ (ਉਪਰੋਕਤ) ਅਤੇ ਸੀ.ਆਰ.ਬੰਸੀ ਬਨਾਮ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ, [1970] 3 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 537, ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਸਿੱਖਿਅਤ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਜੱਜ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਅਤੇ ਉੱਪਰ ਦੱਸੇ ਅਨੁਸਾਰ ਰਾਹਤ ਦੇਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ।

ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 19 ਵਿੱਚ "ਹੈ" ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਸਮੀਕਰਨ "ਹੈ" ਜਾਂ "ਸੀ" ਵਿਧਾਨਿਕ ਇਰਾਦੇ ਦਾ ਸੂਚਕ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਕੋਡ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਬਦਲਾਅ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਅਨੁਸਾਰੀ ਤਬਦੀਲੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ।

ਸ੍ਰੀ ਪੀ.ਪੀ. ਰਾਓ, ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਲਈ ਜੁੜੇ ਸੀਨੀਅਰ ਸਿੱਖੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਇਹ ਕੇਸਸ ਓਮਿਸਸ ਦਾ ਕੇਸ ਸੀ। ਵਿਚਾਰ-ਵਟਾਂਦਰੇ ਤੋਂ ਇਹ ਸੰਕੇਤ ਮਿਲਦਾ ਹੈ ਕਿ ਡਾ. ਬਖਸ਼ੀ ਟੇਕ ਚੰਦ ਅਤੇ ਭਾਰਤੀ ਕਾਨੂੰਨ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੀਆਂ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਨੂੰ ਹੁਣ ਤੱਕ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਸਾਬਕਾ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਕਵਰ ਕਰਨ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹਨ। ਇਸ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਕੇਸਾਂ ਵਿੱਚ ਵੱਖਰੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਿਪਟਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ।

ਜਵਾਬ ਵਿੱਚ, ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੇ ਜਾਣੇ-ਪਛਾਣੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਇੰਨਾ ਹੀ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਕਿ ਆਰ.ਐਸ.ਨਾਇਕ ਦੇ ਕੇਸ (ਉੱਪਰ) ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸੀ.ਆਰ. ਬੰਸੀ ਦੇ ਕੇਸ (ਉੱਪਰ) ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਰੱਖੇ:

"9 .ਪਰ ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਲੋਕ ਸੇਵਕ ਹੋਣ ਲਈ ਰੋਕਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਤਾਂ ਪਰੇਸ਼ਾਨੀ ਦਾ ਸਵਾਲ ਹੀ ਪੈਦਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਇਹ ਤੱਥ ਕਿ ਇੱਕ ਅਪੀਲ ਲੰਬਿਤ ਹੈ, ਉਸਨੂੰ ਜਨਤਕ ਸੇਵਕ ਨਹੀਂ ਬਣਾ ਦਿੰਦਾ। ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਦਾ ਹੁਕਮ ਪਾਸ ਹੋਣ 'ਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਜਨਤਕ ਸੇਵਕ ਹੋਣ ਲਈ ਰੋਕ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੀ ਦਲੀਲ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਜ਼ੋਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 6 ਦੇ ਤਹਿਤ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੀ ਘਾਟ ਕਾਰਨ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਮਾੜਾ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।"

ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਪੱਖ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਲੋਕ ਸੇਵਕ ਨੂੰ ਇੱਕ ਹੈਸੀਅਤ ਵਿੱਚ ਲੋਕ ਸੇਵਕ ਬਣਨ ਲਈ ਅਹੁਦਾ ਸੰਭਾਲਣ ਤੋਂ ਰੋਕਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੀ ਕਥਿਤ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਦੇਸ਼ੀ ਦੇ ਇੱਕ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵੱਖਰੀ ਜਨਤਕ ਅਹੁਦਾ ਰੱਖਣ ਵਾਲੀ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਸਮਰੱਥਾ ਵਿੱਚ ਹੋਣ ਦੀ ਅਣਸੁਖਾਵੀਂ ਸਥਿਤੀ ਅਪ੍ਰਸੰਗਿਕ ਹੈ। ਪੈਰਾ 13 ਵਿੱਚ ਆਰ.ਐਸ.ਨਾਇਕ ਦੇ ਕੇਸ (ਉਪਰੋਕਤ) ਵਿੱਚ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ "ਪੂਰੇ ਸੈਕਸ਼ਨ ਦੀ ਨੀਤੀ ਦੇ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ 'ਤੇ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀ ਨੂੰ ਕਥਿਤ

ਤੌਰ 'ਤੇ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਵਿੱਚ ਦਫਤਰ ਤੋਂ ਹਟਾਉਣ ਲਈ ਸਮਰੱਥ ਅਥਾਰਟੀ ਹੀ ਸਮਰੱਥ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਅਥਾਰਟੀ ਹੈ।"

ਉਸ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਹੋਰ ਗੱਲਾਂ ਦੇ ਨਾਲ, ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸੀ:

“13. 1947 ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 5 ਅਪਰਾਧਿਕ ਦੁਰਵਿਹਾਰ ਦੇ ਜੁਰਮ ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਤ ਕਰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇੱਕ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀ ਜੋ ਅਪਰਾਧਿਕ ਦੁਰਵਿਹਾਰ ਦਾ ਜੁਰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਇੱਕ ਸਾਲ ਤੋਂ ਘੱਟ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੀ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਸੱਤ ਸਾਲ ਤੱਕ ਵਧ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਜੁਰਮਾਨੇ ਲਈ ਵੀ ਜਵਾਬਦੇਹ ਹੋਵੇਗਾ। ਸੈਕਸ਼ਨ 6 ਧਾਰਾ 161, 164, 165 ਆਈਪੀਸੀ ਅਤੇ 1947 ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 5 ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਜ਼ਾਯੋਗ ਅਪਰਾਧਾਂ ਲਈ ਇੱਕ ਵੈਧ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ ਲਈ ਇੱਕ ਪੂਰਵ ਸ਼ਰਤ ਵਜੋਂ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪੜ੍ਹਦਾ ਹੈ:

6. (1) ਪਿਛਲੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ, ਕੋਈ ਵੀ ਅਦਾਲਤ ਭਾਰਤੀ ਦੰਡਾਵਲੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 161 ਜਾਂ ਧਾਰਾ 165 ਜਾਂ ਇਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 5 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਅਧੀਨ ਸਜ਼ਾਯੋਗ ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਨਹੀਂ ਲਵੇਗੀ, ਜਿਸ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਹੈ ਇੱਕ ਜਨਤਕ ਸੇਵਕ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ

(ਏ) ਕਿਸੇ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਜੋ ਸੰਘ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਨੌਕਰੀ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਜਾਂ ਉਸ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਤੋਂ ਹਟਾਉਣ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ

(ਬੀ) ਕਿਸੇ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਜੋ ਕਿਸੇ ਰਾਜ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਨੌਕਰੀ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂ ਉਸ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਉਸ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਤੋਂ ਹਟਾਉਣ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ,

(ਸੀ) ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਸਮਰੱਥ ਅਥਾਰਟੀ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਉਸ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਤੋਂ ਹਟਾਉਣਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ

(2) ਜਿੱਥੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਰਨ ਕਰਕੇ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਅਧੀਨ ਲੋੜੀਂਦੀ ਪਿਛਲੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਕੇਂਦਰ ਜਾਂ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਅਜਿਹੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਉਸ ਸਰਕਾਰ ਜਾਂ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਜੋ ਲੋਕ ਸੇਵਕ ਨੂੰ ਉਸ ਸਮੇਂ ਉਸ ਦੇ ਦਫਤਰ ਤੋਂ ਹਟਾਉਣ ਲਈ ਸਮਰੱਥ ਹਨ ਜਦੋਂ ਅਪਰਾਧ ਕਰਨ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ।

19. ਧਾਰਾ 6 ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਉਸ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਲੈਣ ਤੋਂ ਰੋਕਦਾ ਹੈ ਜੇ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਜਨਤਕ ਸੇਵਕ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ, ਸਿਵਾਏ ਸਮਰੱਥ ਅਥਾਰਟੀ ਦੀ ਪਿਛਲੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਲੋੜੀਂਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ। 1952 ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 8 1947 ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 6 ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਕਰਨ ਲਈ ਅਧਿਕਾਰਤ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜੱਜ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਅਤੇ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਸੈਕਸ਼ਨ 8 ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ ਕਾਗਨੇਟ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਬਹਿਸ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਅਸੀਂ ਇਸ ਧਾਰਨਾ 'ਤੇ ਅੱਗੇ ਵਧਾਂਗੇ ਕਿ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜੱਜ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਇੱਕ ਨਿੱਜੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ 'ਤੇ ਕੇਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਸਮਰੱਥ ਹੈ। ਧਾਰਾ 6 ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਪਿਛਲੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੀ ਨੋਟਿਸ ਲੈਣ ਤੋਂ ਰੋਕਦਾ ਹੈ। ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਦੀ ਖੰਡ (ਏ), (ਬੀ) ਅਤੇ (ਸੀ) ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਅਥਾਰਟੀ। ਅਜਿਹੀ ਵਿਵਸਥਾ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਜਨਤਕ ਸੇਵਕ ਨੂੰ ਬੇਤੁਕੇ ਜਾਂ ਬੇਬੁਨਿਆਦ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦੀ ਪਰੇਸ਼ਾਨੀ ਤੋਂ ਬਚਾਉਣਾ ਸੀ। ਧਾਰਾ 6 ਅਤੇ ਸਮਾਨ ਧਾਰਾਵਾਂ ਅਧੀਨ ਨੀਤੀ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਜਨਤਕ ਸੇਵਕ ਨੂੰ ਬੇਲੋੜੀ ਪਰੇਸ਼ਾਨੀ ਨਹੀਂ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ। (ਦੇਖੋ ਸੀ.ਆਰ. ਬੰਸੀ ਬਨਾਮ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ, [1971] 3 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ 236. ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇੱਕ ਜਾਇਜ਼ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੀ ਹੋਂਦ ਇੱਕ ਜਨਤਕ ਸੇਵਕ ਦੁਆਰਾ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਲੈਣ ਲਈ ਇੱਕ ਪੂਰਵ ਸ਼ਰਤ ਹੈ। ਪਾਬੰਦੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਨੋਟਿਸ ਲੈਣ ਲਈ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਜਦੋਂ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਲੈਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਇਹ ਜ਼ਰੂਰ ਪੁੱਛਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਜਨਤਕ ਸੇਵਕ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਥਿਤ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਜਨਤਕ ਸੇਵਕ 'ਤੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ ਦੀ ਕੋਈ ਜਾਇਜ਼ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ, ਦੇਸ਼ੀ ਨੂੰ ਇੱਕ ਜਨਤਕ ਸੇਵਕ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਉਸ ਨੇ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਹ ਅਪਰਾਧ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜਿਸਦਾ ਉਹ ਦੇਸ਼ੀ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਧਾਰਾਵਾਂ 161, 164, 165 ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ ਅਤੇ 1947 ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 5(2) ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦੱਸਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਵਿੱਚ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਅਪਰਾਧ ਇੱਕ ਜਨਤਕ ਸੇਵਕ ਦੁਆਰਾ ਕਿਤੇ ਹੋਨੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ। ਜੇ ਅਜਿਹੇ ਅਪਰਾਧ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਜਨਤਕ ਸੇਵਕ 'ਤੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ ਬਾਰੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਲੈਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ; ਇੱਕ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਉਪਲਬਧ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਅਦਾਲਤ ਕੋਲ ਜੁਰਮ ਦੀ ਨੋਟਿਸ ਲੈਣ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਇੱਕ ਵੈਧ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਮੁਕੱਦਮਾ ਜਿੱਥੇ ਧਾਰਾ 6 ਦੇ ਤਹਿਤ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ, ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਇੱਕ

ਮੁਕੱਦਮਾ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। (ਦੇਖੋ ਆਰ.ਆਰ.ਚਾਰੀ ਬਨਾਮ ਯੂਪੀ ਰਾਜ, [1963] 1 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ 121) ਅਤੇ ਐਸ.ਐਨ. ਬੋਸ ਬਨਾਮ ਬਿਹਾਰ ਰਾਜ, [1968] 3 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ 563. ਮੁਹੰਮਦ. ਇਕਬਾਲ ਅਹਿਮਦ ਬਨਾਮ ਏ.ਪੀ. ਸਟੇਟ, [1979] 2 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ 1007 ਵਿਚ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਬਿਨਾਂ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਤੋਂ ਹੀ ਰੱਦ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਪਰ ਇੱਕ ਵੈਧ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਲਈ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸੰਭਵ ਸਮਾਂ ਉਹ ਸਮਾਂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਲੈਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਜਦੋਂ ਜੁਰਮ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਦੇਸ਼ੀ ਇੱਕ ਜਨਤਕ ਸੇਵਕ ਸੀ, ਪਰ ਜਦੋਂ ਤੱਕ, ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਜਨਤਕ ਸੇਵਕ ਵਜੋਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਜੁਰਮ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਲੈਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਇੱਕ ਜਨਤਕ ਸੇਵਕ ਹੋਣ ਤੋਂ ਰੋਕ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਉਸ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਜੁਰਮ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਲੈਣ ਲਈ ਉਸਨੂੰ ਕਿਸੇ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਹ ਪਹੁੰਚ ਧਾਰਾ 6 ਅਧੀਨ ਨੀਤੀ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਜਨਤਕ ਸੇਵਕ ਨੂੰ ਇੱਕ ਬੇਲੋੜੀ ਜਾਂ ਅਟਕਲਾਂ ਵਾਲੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਪਰੇਸ਼ਾਨੀ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਉਸ ਨੇ ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਜਨਤਕ ਸੇਵਕ ਬਣਨ 'ਤੇ ਰੋਕ ਲਗਾ ਦਿੱਤੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਵਿਚਾਰ ਮੌਜੂਦ ਹੋਣ 'ਤੇ ਰੋਕ ਹੈ। ਲੋੜੀਂਦੇ ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ, ਜੇਕਰ ਦੇਸ਼ੀ ਨੂੰ ਉਸ ਸਮੇਂ ਜਨਤਕ ਸੇਵਕ ਹੋਣ 'ਤੇ ਰੋਕ ਲਗਾ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਥਿਤ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਨੋਟਿਸ ਲੈਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਧਾਰਾ 6 ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਇਹ ਪਹਿਲੂ ਕੋਈ ਨਵੀਂ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਐਸ.ਏ. ਵੈਂਕਟਾਰਮਨ ਬਨਾਮ ਰਾਜ, [1958] ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ 1040 ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਹੇਠ ਲਿਖਿਆ ਹੈ:

ਸਾਡੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 6 ਵਿੱਚ ਵਰਤੇ ਗਏ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੇ ਸਾਧਾਰਨ ਅਰਥਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਇਹ ਸਿੱਟਾ ਅਟੱਲ ਹੈ ਕਿ ਜਿਸ ਸਮੇਂ ਕਿਸੇ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਲੈਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਉਸ ਸਮੇਂ ਕਿਸੇ ਜਨਤਕ ਸੇਵਕ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਦੇਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀ ਜੋ ਅਜੇ ਵੀ ਲੋਕ ਸੇਵਕ ਹੈ, ਨੂੰ ਧਾਰਾ 6 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿਸੇ ਸਮਰੱਥ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਉਸ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਤੋਂ ਹਟਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲਾਂ ਵਿੱਚ, ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਉਸ ਸਮੇਂ ਜਨਤਕ ਸੇਵਕਾਂ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਜਦੋਂ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੁਆਰਾ ਜਨਤਕ ਸੇਵਕ ਵਜੋਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਥਿਤ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਲਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ, ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 6 ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ ਸਨ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਸਮਰੱਥ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਪਿਛਲੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੀ ਘਾਟ ਕਾਰਨ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ।

ਅਤੇ ਇਸ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਨੂੰ ਸੀ.ਆਰ.ਬੰਸੀ ਅਤੇ ਕੇ.ਐਸ. ਧਰਮਦਾਤਨ ਬਨਾਮ ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ, [1979] 3 SCR 832 ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਲਗਾਤਾਰ ਅਪਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਨਿਪਟਿਆ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸੈਕਸ਼ਨ 6 ਦੁਆਰਾ ਲੋੜੀਂਦੇ ਕਿਸੇ ਲੋਕ ਸੇਵਕ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਲੈਣ ਲਈ ਇੱਕ ਵੈਧ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸ਼ਰਤ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਮਿਤੀ ਉਹ ਤਾਰੀਖ ਹੈ ਜਿਸ 'ਤੇ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਨੋਟਿਸ ਲੈਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਦਾ ਉਹ ਦੇਸ਼ੀ ਹੈ।

(ਜ਼ੋਰ ਦੇਣ ਲਈ ਰੇਖਾਂਕਿਤ)

xx xx xx

23. ਧਾਰਾ 161, 164 ਅਤੇ 165 ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ ਅਤੇ 1947 ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 5 ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦਾ ਇੱਕ ਲੋਕ ਸੇਵਕ ਦੇ ਦਫ਼ਤਰ ਨਾਲ ਗੂੜ੍ਹਾ ਅਤੇ ਅਟੁੱਟ ਸਬੰਧ ਹੈ। ਇੱਕ ਜਨਤਕ ਸੇਵਕ ਦਫ਼ਤਰ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਉਸਨੂੰ ਇੱਕ ਜਨਤਕ ਸੇਵਕ ਦਾ ਦਰਜਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਦਫ਼ਤਰ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਨ ਲਈ ਦਫ਼ਤਰ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਸ਼ਕਤੀ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ। ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸ਼ਾਸਨ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਸ਼ਕਤੀ ਨੂੰ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਵਿਧਾਨਿਕ ਰੁਤਬੇ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਬਿਰਾਜਮਾਨ ਵਿਅਕਤੀ ਜਾਂ ਜਿਸ ਨੂੰ ਰੁਤਬਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਉਹ ਅਹੁਦੇ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਜਾਂ ਸਥਿਤੀ ਤੋਂ ਵਹਿਣ ਵਾਲੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦਾ ਅਨੰਦ ਲੈਂਦਾ ਹੈ। ਇਕੱਲੇ ਦਫ਼ਤਰ ਦੇ ਧਾਰਕ ਨੂੰ ਦਫ਼ਤਰ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਮਿਲੇਗਾ। ਇਹ ਭਾਗ ਇੱਕ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਸੱਚਾਈ ਨੂੰ ਕੇਡਬੱਧ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਸ਼ਕਤੀ ਵਿੱਚ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟ ਹੋਣ ਦੀ ਪ੍ਰਵਿਰਤੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਅਹੁਦਾ ਹੈ ਜੋ ਇਸਨੂੰ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟ ਇਰਾਦਿਆਂ ਲਈ ਵਰਤਣ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਭ੍ਰਿਸ਼ਟ ਆਚਰਣ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੈ ਅਤੇ ਦਫ਼ਤਰ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸ਼ਕਤੀ ਤੋਂ ਵਹਿ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਵਿਅਕਤੀ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਇਹ ਆਪਸੀ ਸਬੰਧ ਅਤੇ ਅੰਤਰ-ਨਿਰਭਰਤਾ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ ਅਤੇ ਵੱਖ ਕਰਨ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਧਾਰਾ 6 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਦੀਆਂ ਤਿੰਨ ਧਾਰਾਵਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਹਰ ਇੱਕ ਪ੍ਰਗਟਾਵੇ ਦਫ਼ਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੀ ਹੈ' ਅਤੇ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦੇਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਜਨਤਕ ਸੇਵਕ ਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਦਫ਼ਤਰ ਤੋਂ ਹਟਾਉਣ ਲਈ ਸਮਰੱਥ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 6 ਨੂੰ ਨੋਟਿਸ ਲੈਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜਨਤਕ ਸੇਵਕ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਜਨਤਕ ਸੇਵਕ ਦੁਆਰਾ ਅਹੁਦੇ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਕਰਕੇ ਅਪਰਾਧ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਇਹ ਅਥਾਰਟੀ ਉਸ ਦਫ਼ਤਰ ਤੋਂ ਹੈ ਜੋ ਉਸ ਨੂੰ ਹਟਾਉਣ ਲਈ ਸਮਰੱਥ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਮਨਜ਼ੂਰੀ

ਦੇਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋ ਸਕੇ। ਹਟਾਏ ਜਾਣ ਨਾਲ ਦਫਤਰ ਅਤੇ ਦਫਤਰ ਦੇ ਧਾਰਕ ਦੁਆਰਾ ਦੁਰਵਿਵਹਾਰ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਆਪਸੀ ਸਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਸੱਤਾ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਦੇ ਮੌਕੇ ਅਤੇ ਅਹੁਦੇ ਦੇ ਧਾਰਕ ਵਿਚਕਾਰ ਸਬੰਧ ਨੂੰ ਅਹੁਦੇ ਤੋਂ ਹਟਾਉਣ ਨਾਲ ਤੋੜ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਲਈ, ਜਦੋਂ ਕਿਸੇ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀ 'ਤੇ ਸਰਕਾਰੀ ਕੰਮ (ਧਾਰਾ 161 ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ.) ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਨੂੰਨੀ ਮਿਹਨਤਾਨੇ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਰ ਰਿਸ਼ਵਤ ਲੈਣ ਦੇ ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਇੱਕ ਜਨਤਕ ਸੇਵਕ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 161 ਅਤੇ 163 (ਧਾਰਾ 164 IPC) ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਜ਼ਾਯੋਗ ਅਪਰਾਧਾਂ ਵਿੱਚ ਮਦਦ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਜਨਤਕ ਸੇਵਕ ਵਜੋਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਸਬੰਧਤ ਵਿਅਕਤੀ ਤੋਂ ਵਿਚਾਰੇ ਬਿਨਾਂ ਕੋਈ ਕੀਮਤੀ ਚੀਜ਼ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਅਜਿਹੇ ਜਨਤਕ ਸੇਵਕ (ਧਾਰਾ 165 IPC) ਦੁਆਰਾ ਵਪਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਜਾਂ 1947 ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 5 ਵਿੱਚ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਪਰਾਧਿਕ ਦੁਰਵਿਵਹਾਰ, ਇਹ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਅਪਰਾਧਾਂ ਵਿੱਚ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਹੈ ਕਿ ਜਨਤਕ ਸੇਵਕ ਨੇ ਆਪਣੇ ਦੁਆਰਾ ਰੱਖੇ ਅਹੁਦੇ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਜਾਂ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਧਾਰਾ 6(1) ਦੀਆਂ ਤਿੰਨ ਉਪ-ਧਾਰਾਵਾਂ ਵਿੱਚ 'ਦਫਤਰ' ਸ਼ਬਦ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਸ ਦਫਤਰ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਜਿਸਦੀ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀ ਨੇ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਗਲਤ ਵਰਤੋਂ ਜਾਂ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਲਈ ਉਸ ਤੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਇਆ ਹੈ ਅਤੇ ਜਿਸ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸਮਰੱਥ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਉਸ ਉੱਤੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਉਸ ਅਹੁਦੇ ਤੋਂ ਹਟਾਉਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ ਜਿਸਦੀ ਉਸਨੇ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਦਫਤਰ ਅਤੇ ਇਸਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਇਹ ਆਪਸੀ ਸਬੰਧ ਜੇਕਰ ਕੱਟਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਧਾਰਾ 6 ਦਾ ਕੋਈ ਅਰਥ ਨਹੀਂ ਰਹਿ ਜਾਵੇਗਾ। ਅਤੇ ਇਹ ਆਪਸੀ ਸਬੰਧ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਧਾਰਾ 6 ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸਮਰੱਥ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦੀ ਸਮਝ ਦਾ ਸੰਕੇਤ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਪਾਬੰਦੀ ਨੂੰ ਹਟਾਉਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇ ਕੇ ਜਨਤਕ ਸੇਵਕ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਸੰਬੰਧਤ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਨਿਰਣਾ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਨਿਰਵਿਵਾਦ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਇੱਕ ਸਮਰੱਥ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਜਨਤਕ ਸੇਵਕ ਨੂੰ ਉਸ ਅਹੁਦੇ ਤੋਂ ਹਟਾਉਣ ਲਈ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਿਸਦੀ ਉਸਨੇ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਜਾਂ ਦੁਰਵਿਵਹਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਅਥਾਰਟੀ ਹੀ ਇਹ ਜਾਣਨ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋਵੇਗੀ ਕਿ ਕੀ ਲੋਕ ਸੇਵਕ ਦੁਆਰਾ ਦਫਤਰ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਜਾਂ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਕਿਸੇ ਰੈਂਕ ਦੇ ਬਾਹਰਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ। ਫੈਸਲਿਆਂ ਦੀ ਲੜੀ ਦੁਆਰਾ, ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇਣ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ, ਇਕੱਠੇ ਕੀਤੇ ਸਬੂਤਾਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਇਤਫਾਕਿਕ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਧਿਆਨ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ

ਹੈ। ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇਣਾ ਕੋਈ ਵਿਹਲੀ ਰਸਮ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਪਰ ਇੱਕ ਗੰਭੀਰ ਅਤੇ ਪਵਿੱਤਰ ਕਾਰਜ ਹੈ ਜੋ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੀ ਬੇਲੋੜੀ ਮੁਕੱਦਮਿਆਂ ਤੋਂ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੀ ਛਤਰੀ ਨੂੰ ਹਟਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜਨਤਕ ਸੇਵਕਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਕੋਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਉਪਰੋਕਤ ਲੋੜਾਂ ਦੀ ਸਖਤੀ ਨਾਲ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। (ਦੇਖੋ ਮੁਹੰਮਦ ਇਕਬਾਲ ਅਹਿਮਦ ਬਨਾਮ ਸਟੇਟ ਆਫ ਏ.ਪੀ.,) [1979] 2 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ 1007)। ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੇ ਜਨਤਕ ਸੇਵਕ ਨੂੰ ਦਫਤਰ ਤੋਂ ਹਟਾਉਣ ਦੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਾਰਨ ਲਈ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇਣ ਲਈ ਸਮਰੱਥ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਸ਼ਕਤੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਦੀ ਸਲਾਹ ਦਿੱਤੀ। ਇਕੱਲੀ ਅਥਾਰਟੀ ਇਹ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋਵੇਗੀ ਕਿ ਕੀ ਕੋਈ ਗੰਭੀਰ ਅਪਰਾਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਾਂ ਮੁਕੱਦਮਾ ਜਾਂ ਤਾਂ ਫਜ਼ੂਲ ਜਾਂ ਅੰਦਾਜ਼ੇ ਵਾਲਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਉਸ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਤੱਥ ਅਤੇ ਸਬੂਤ ਰੱਖੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਸਿਰਫ ਉਹ ਅਥਾਰਟੀ ਹੀ ਇਹ ਨਿਰਣਾ ਕਰਨ ਲਈ ਸਮਰੱਥ ਹੋਵੇਗੀ ਕਿ ਕੀ ਕਥਿਤ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ, ਲੋਕ ਸੇਵਕ ਦੁਆਰਾ ਰੱਖੇ ਗਏ ਅਹੁਦੇ ਦੀ ਗਲਤ ਵਰਤੋਂ ਜਾਂ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਹੋਈ ਹੈ। ਉਹ ਅਥਾਰਟੀ ਇਹ ਜਾਣਨ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਹੋਵੇਗੀ ਕਿ ਦਫਤਰ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸ਼ਕਤੀ ਕੀ ਸੀ, ਜੇ ਲੋਕ ਸੇਵਕ ਕੋਲ ਹੈ, ਉਸ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟ ਇਰਾਦੇ ਲਈ ਕਿਵੇਂ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਕੀ ਪਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰੇ ਅਜਿਹਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਸਿਰਫ ਉਹ ਸਮਰੱਥ ਅਥਾਰਟੀ ਹੀ ਜਾਣ ਸਕਦੀ ਹੈ ਕਿ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਰਹੇ ਲੋਕ ਸੇਵਕ ਦੁਆਰਾ ਕਿਸ ਕਿਸਮ ਅਤੇ ਕੰਮ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ ਅਤੇ ਕੀ ਇਸ ਦੀ ਗਲਤ ਵਰਤੋਂ ਜਾਂ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਹ ਜਨਤਕ ਸੇਵਕ ਨੂੰ ਉਸ ਦਫਤਰ ਤੋਂ ਹਟਾਉਣ ਲਈ ਸਮਰੱਥ ਅਥਾਰਟੀ ਅਤੇ ਉਸ ਲੋਕ ਸੇਵਕ ਦੁਆਰਾ ਰੱਖੇ ਗਏ ਦਫਤਰ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਲੰਬਕਾਰੀ ਲੜੀ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਮੰਗੀ ਗਈ ਹੈ ਜੋ ਇੱਕ ਲੜੀ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਜੋ ਇਸ ਲਈ ਦਫਤਰ ਦੇ ਕਾਰਜਾਂ ਅਤੇ ਕਰਤੱਵਾਂ ਅਤੇ ਜਨਤਕ ਸੇਵਕ ਦੁਆਰਾ ਇਸਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਜਾਂ ਗਲਤ ਵਰਤੋਂ ਬਾਰੇ ਗਿਆਨ ਦੇ ਅਨੁਮਾਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦੇਵੇਗਾ। ਇਸ ਲਈ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਸਿਰਫ ਉਹੀ ਅਥਾਰਟੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇਣ ਲਈ ਸਮਰੱਥ ਹੋਵੇਗੀ ਜੋ ਉਸ ਜਨਤਕ ਸੇਵਕ ਨੂੰ ਹਟਾਉਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿਰੁੱਧ ਦਫਤਰ ਤੋਂ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਮੰਗੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

24. ਹੁਣ ਜੇਕਰ ਲੋਕ ਸੇਵਕ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਰੱਖਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ 'ਤੇ ਇਕ ਨਾਲ ਦੁਰਵਿਵਹਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਹੈ ਅਤੇ ਜਿਸ ਤੋਂ ਉਸ ਨੂੰ ਹਟਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਉਹ ਦੂਜੇ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਬਣੇ ਰਹਿਣਾ ਜਾਰੀ ਰੱਖਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੀ ਨਾ ਤਾਂ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਦੁਰਵਿਵਹਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਹ ਉਸ ਨੂੰ ਅਹੁਦੇ ਤੋਂ ਹਟਾਉਣ ਲਈ ਸਮਰੱਥ ਅਥਾਰਟੀ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਹੈ ਜਿਸਦਾ ਨਾ ਤਾਂ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦੋਸ਼ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਗਲਤ ਜਾਂ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਬੇਨਤੀ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀ ਨੂੰ ਬੇਤੁਕੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੁਆਰਾ ਤੰਗ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਅਦਾਲਤਾਂ ਵਿਚ ਉਸ ਦੇ ਸਮੇਂ ਦੀ

ਅਪਰਾਧਿਕ ਬਰਬਾਦੀ, ਉਸ ਨੂੰ ਜਨਤਕ ਡਿਊਟੀ ਨਿਭਾਉਣ ਤੋਂ ਦੂਰ ਰੱਖਣਾ, ਧਾਰਾ 6 ਅਧੀਨ ਆਉਂਦੀਆਂ ਵਸਤੂਆਂ ਹਨ, ਤਾਂ ਉਦੇਸ਼ ਖਤਮ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ, ਜੇਕਰ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਬਾਅਦ ਵਾਲੇ ਅਥਾਰਟੀ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਤੱਥ ਨੂੰ ਵਰਤਣ ਦੀ ਤਾਰੀਫ਼ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਇਹ ਦੇਖਣ ਵਿੱਚ ਅਸਫ਼ਲ ਹਾਂ ਕਿ ਜਨਤਕ ਸੇਵਕ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਅਜਿਹੇ ਦਫ਼ਤਰ ਤੋਂ ਹਟਾਉਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਸਮਰੱਥ ਅਥਾਰਟੀ, ਜਿਸਦੀ ਨਾ ਤਾਂ ਵਰਤੋਂ ਜਾਂ ਦੁਰਵਿਵਹਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਦੇਸ਼ ਹੈ, ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮਾ ਬੇਲੋੜਾ ਹੈ ਜਾਂ ਰੁਝਾਨ ਵਾਲਾ। ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਇੱਕ ਉਦਾਹਰਣ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਇੱਕ ਮੰਤਰੀ ਜੋ ਨਿਰਵਿਵਾਦ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇੱਕ ਜਨਤਕ ਸੇਵਕ ਹੈ, ਨੇ ਮੰਤਰੀ ਵਜੋਂ ਆਪਣੇ ਅਹੁਦੇ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਕਰਕੇ ਰਿਸ਼ਵਤ ਲਈ ਅਤੇ ਫਿਰ ਅਦਾਲਤ ਵੱਲੋਂ ਆਪਣੇ ਵਿਰੁੱਧ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਲਈ ਬੁਲਾਏ ਜਾਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਅਹੁਦਾ ਸੰਭਾਲਣਾ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ। ਅਤੇ ਇਸਲਈ, ਧਾਰਾ 6 ਦੁਆਰਾ ਵਿਚਾਰੀ ਗਈ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ; ਪਰ ਜੇਕਰ ਜੁਰਮ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਤੇ ਜੁਰਮ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਲੈਣ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਉਸ ਨੂੰ ਮਿਊਂਸਪਲ ਪ੍ਰਧਾਨ ਵਜੋਂ ਚੁਣਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਸ ਸਮਰੱਥਾ ਵਿੱਚ ਉਹ ਸਬੰਧਤ ਮਿਊਂਸਪਲ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਜਨਤਕ ਸੇਵਕ ਸੀ, ਅਤੇ ਉਸ ਤਰੀਕ ਨੂੰ ਉਹ ਅਹੁਦਾ ਸੰਭਾਲ ਰਿਹਾ ਸੀ ਜਿਸ ਦਿਨ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਮੰਤਰੀ ਵਜੋਂ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਲਈ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ, ਕੀ ਉਸ ਅਥਾਰਟੀ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋਵੇਗੀ ਅਤੇ ਉਹ ਵੀ ਉਸ ਨੂੰ ਨਗਰਪਾਲਿਕਾ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਤੋਂ ਹਟਾਉਣ ਲਈ ਸਮਰੱਥ ਹੈ। ਜਵਾਬ ਹਾਂ ਵਿਚ ਸੀ। ਪਰ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟਾਂਤ ਦਿਖਾਏਗਾ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਕਾਨੂੰਨ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ। ਧਾਰਾ 6 ਦੀ ਅਜਿਹੀ ਵਿਆਖਿਆ ਇਸ ਨੂੰ ਇੱਕ ਬੇਈਮਾਨ ਜਨਤਕ ਸੇਵਕ ਲਈ ਢਾਲ ਵਜੋਂ ਪੇਸ਼ ਕਰੇਗੀ। ਸੁਰੱਖਿਆ ਵਿਚ ਦਿਲਚਸਪੀ ਰੱਖਣ ਵਾਲਾ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਉਸ ਨੂੰ ਲੋਕ ਸੇਵਕ ਦੇ ਇੱਕ ਦਫ਼ਤਰ ਤੋਂ ਦੂਜੇ ਦਫ਼ਤਰ ਵਿਚ ਤਬਦੀਲ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਹਰਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਓਡ ਜਾਇਜ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਦੀ ਕਲਪਨਾ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਦਰਜਨ ਭਰ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਅਹੁਦੇ ਸੰਭਾਲ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਹਰ ਇੱਕ ਉਸਨੂੰ ਧਾਰਾ 21 ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਜਨਤਕ ਸੇਵਕ ਦਾ ਦਰਜਾ ਪਹਿਨਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਅਤੇ ਭਾਵੇਂ ਉਸ ਨੇ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਹੀ ਅਹੁਦੇ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਹੈ ਜਿਸ ਲਈ ਜਾਂ ਤਾਂ ਉਸ ਉੱਤੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ ਦੀ ਜਾਇਜ਼ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਹੈ ਜਾਂ ਜਦੋਂ ਅਦਾਲਤ ਵੱਲੋਂ ਨੋਟਿਸ ਲੈਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਉਸ ਸਮੇਂ ਤੱਕ ਉਸ ਨੇ ਉਸ ਅਹੁਦੇ ਨੂੰ ਸੰਭਾਲਣਾ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਫਿਰ ਵੀ ਇਸ ਧਾਰਨਾ 'ਤੇ, 11 ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸਮਰੱਥ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚੋਂ ਹਰ ਇੱਕ ਨੂੰ 11 ਵੱਖ-ਵੱਖ ਜਨਤਕ ਅਹੁਦਿਆਂ ਤੋਂ ਹਟਾਉਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਸੀ, ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਅਜਿਹੇ ਜਨਤਕ ਸੇਵਕ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਲੈ

ਸਕਦੀ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਇੱਕ ਅਹੁਦੇ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਜਿਸਨੂੰ ਉਸ ਨੇ ਸੰਭਾਲਣਾ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਅਜਿਹੀ ਵਿਆਖਿਆ ਉਸਾਰੀ ਦੇ ਸਾਰੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੇ ਉਲਟ ਹੈ ਅਤੇ ਇੱਕ ਬੇਤੁਕੇ ਉਤਪਾਦ ਵੱਲ ਲੈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਤੋਂ ਬਚਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਹਰ ਕੀਮਤ 'ਤੇ ਵਿਆਖਿਆ ਇਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਰੂਗ ਦੇ ਚਾਰਟਰ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਨਾ ਕਰੇ। (ਦੇਖੋ ਡੇਵਿਸ ਐਂਡ ਸੰਨਜ਼ ਲਿਮਿਟੇਡ ਬਨਾਮ ਐਟਕਿੰਸ, [1977] ਇੰਪੀਰੀਅਲ ਕੋਰਟ ਰਿਪੋਰਟਸ, 662).

xx xx xx

26. ਇਸ ਲਈ ਸੈਕਸ਼ਨ 6 ਦੇ ਸਹੀ ਨਿਰਮਾਣ 'ਤੇ, ਇਹ ਇਸ ਵਿੱਚ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਹੈ ਕਿ ਸਿਰਫ ਉਸ ਸਮਰੱਥ ਅਥਾਰਟੀ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਲਾਹੇਵੰਦ ਹੋਵੇਗੀ, ਜੋ ਉਸ ਜਨਤਕ ਸੇਵਕ ਨੂੰ ਅਹੁਦੇ ਤੋਂ ਹਟਾਉਣ ਲਈ ਸਮਰੱਥ ਹੈ, ਜਿਸ 'ਤੇ ਉਸ ਨੇ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਲਈ ਦਫ਼ਤਰ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਜਾਂ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਹੈ। ਅਤੇ ਜਿਸ ਲਈ ਉਸਦੇ ਖਿਲਾਫ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਹੈ"।

ਉਕਤ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਪੈਰਾ 18 ਵੀ ਕਾਫੀ ਮਹੱਤਵ ਰੱਖਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੜ੍ਹਦਾ ਹੈ:

"18. ਰੈਫ਼.(a) 1947 ਐਕਟ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਸਦਾ ਲੰਬਾ ਸਿਰਲੇਖ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਰਿਸ਼ਵਤਖੋਰੀ ਅਤੇ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਦੀ ਰੋਕਥਾਮ ਲਈ ਵਧੇਰੇ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰਨ ਲਈ। ਨਿਰਵਿਵਾਦ, ਇਸ ਲਈ, ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਹੱਥੋਂ ਅਜਿਹੀ ਵਿਆਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਟੀਚੇ ਅਤੇ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣਗੇ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕੀਮਤ 'ਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਹਰਾਉਣ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਵਿਧਾਨ ਦੇ ਸ਼ਬਦ ਸਪੱਸ਼ਟ ਅਤੇ ਅਸਪੱਸ਼ਟ ਹਨ, ਤਾਂ ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਫਰਜ਼ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਵਿਵਸਥਾ ਵਿੱਚ ਵਰਤੇ ਗਏ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੇ ਕੁਦਰਤੀ ਅਰਥਾਂ ਨੂੰ ਅਰਥ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰੇ। ਵਿਆਖਿਆ ਦਾ ਸਵਾਲ ਕੇਵਲ ਅਸਪੱਸ਼ਟਤਾ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਹੀ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਵਿਧਾਨ ਵਿੱਚ ਵਰਤੇ ਗਏ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੇ ਸਾਦੇ ਅਰਥ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਹਾਰਨ ਵਾਲੇ ਹੋਣਗੇ। ਅਦਾਲਤ ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਵਿਧਾਨ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਵੇਲੇ ਕੀ ਗਲਤ ਸੀ ਅਤੇ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੇ ਕਿਹੜਾ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਇਆ ਸੀ, ਇਸ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਸਮੁੱਚੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਿਧਾਨ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਬਣਾ ਕੇ ਅਸਪੱਸ਼ਟਤਾ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਨ ਲਈ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ। ਵਿਆਖਿਆ ਦਾ ਇਹ ਨਿਯਮ ਸਰਵ ਵਿਆਪਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਨੂੰ ਉਦਾਹਰਣਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਵਿਆਖਿਆ ਦੇ ਇਸ ਨਿਯਮ ਨੂੰ

ਅਪਣਾਉਂਦੇ ਹੋਏ, ਜਦੋਂ ਵੀ ਅਸਪਸ਼ਟਤਾ 'ਤੇ ਵਿਆਖਿਆ ਦਾ ਸਵਾਲ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਜਿੱਥੇ ਕਿਸੇ ਵਿਵਸਥਾ ਦੇ ਦੋ ਵਿਚਾਰ ਸੰਭਵ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫਰਜ਼ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਉਹ ਉਸ ਵਿਆਖਿਆ ਨੂੰ ਅਪਣਾਵੇ ਜੋ ਐਕਟ ਦੇ ਅੰਤਰਗਤ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਵੇ, ਅਰਥਾਤ, ਰਿਸ਼ਵਤਖੋਰੀ ਅਤੇ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਦੀ ਰੋਕਥਾਮ ਲਈ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਉਪਬੰਧ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕੀਮਤ 'ਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਹਰਾਉਣਾ ਨਹੀਂ ਚਾਹੀਦਾ।"

ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪੈਰਾ ਦੇ ਪੜ੍ਹਣ ਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇੱਕ ਵਿਆਖਿਆ ਅਪਣਾਈ ਜੋ ਗਲਤ ਨਿਯਮ ਤੋਂ ਬਚਣ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਹੈ। ਅਜਿਹਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ, ਇਹ ਪਟੀਸ਼ਨ, ਕਿ ਪੁਰਾਣੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 6(2) ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਸਾਰੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਉਪਬੰਧ ਦਾ ਸਿਰਫ਼ ਹਵਾਲਾ ਸਾਰੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਉਸ ਵਿਵਸਥਾ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਬਾਰੇ ਚੇਤਨਾ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਹੱਥ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਮਾਮਲਾ ਉਸ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਉਸ ਵਿਵਸਥਾ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਸਗੋਂ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇੱਕ ਵਿਆਖਿਆ ਵੀ ਅਪਣਾਈ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਇੱਕ ਖਾਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਵਿਆਖਿਆ ਦੀ ਲੋੜ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਵਿਆਖਿਆ ਲਈ ਬੁਨਿਆਦ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਪੈਰਾ 24 ਵਿੱਚ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਡੇਵਿਸ ਐਂਡ ਸੰਨਜ਼ ਲਿਮਿਟੇਡ ਬਨਾਮ ਐਟਕਿੰਸ (1977 ਇੰਪੀਰੀਅਲ ਕੋਰਟ ਰਿਪੋਰਟ 662) ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ, ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਹਰ ਕੀਮਤ 'ਤੇ ਇਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਵਿਆਖਿਆ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਠੱਗ ਦੇ ਚਾਰਟਰ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਨਾ ਕਰੇ।

ਹਬੀਬੁਲਾ ਖਾਨ ਬਨਾਮ ਉੜੀਸਾ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ, [1995] 2 SCC 437 ਵਿੱਚ ਇਹ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਆਯੋਜਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ:

“12. ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਜਦੋਂ ਰਾਜਪਾਲ ਨੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਦੇ ਆਰ.ਐਸ. ਨਾਇਕ ਬਨਾਮ ਏ.ਆਰ. ਅੰਤੁਲੇ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਵਿਧਾਇਕ ਬਣੇ ਰਹਿਣ 'ਤੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ, ਤਾਂ ਇਹ ਸਵਾਲ ਪੈਦਾ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਕਿ ਕੀ ਇੱਕ ਵਿਧਾਇਕ 'ਤੇ ਲੋਕ ਸੇਵਕ ਵਜੋਂ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ ਲਈ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਕਥਿਤ ਅਪਰਾਧ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਮੰਤਰੀ ਦੇ ਕਾਰਜਕਾਲ ਦੌਰਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਪਰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵਿਧਾਇਕ ਬਣੇ ਰਹੇ ਅਤੇ ਇਸਲਈ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਦੇ ਦਿਨ ਲੋਕ ਸੇਵਕ ਵਜੋਂ ਰਹੇ। ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 192 ਦੇ ਤਹਿਤ ਰਾਜਪਾਲ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੀ। ਇਸ ਸਵਾਲ ਦਾ ਜਵਾਬ ਆਰ.ਐਸ.ਨਾਇਕ ਬਨਾਮ ਏ.ਆਰ.ਅੰਤੁਲੇ ਵਿੱਚ ਵੀ ਦਿੱਤਾ

ਗਿਆ ਹੈ। ਰਾਜ (ਐਸ.ਪੀ.ਈ., ਹੈਦਰਾਬਾਦ) ਬਨਾਮ ਏਅਰ ਕਮੇਡੋਰ ਕੈਲਾਸ਼ ਚੰਦ ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ: (ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ ਪੰਨਾ 208-09, ਪੈਰਾ 25-26):

“ਹਾਲਾਂਕਿ ਅਸੀਂ ਇਹ ਬਹੁਤ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਨਾ ਚਾਹਾਂਗੇ ਕਿ ਜੇ ਦੋ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਕਿਸੇ ਜਨਤਕ ਸੇਵਕ ਨੂੰ ਉਸ ਅਹੁਦੇ ਨੂੰ ਜਨਤਕ ਸੇਵਕ ਵਜੋਂ ਸੰਭਾਲਣ ਤੋਂ ਰੋਕ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਸਦਾ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦੁਰਵਿਵਹਾਰ ਜਾਂ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਪਰ ਇੱਕ ਜਨਤਕ ਸੇਵਕ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਥਿਤ ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਲੈਣ ਦੀ ਮਿਤੀ 'ਤੇ, ਜੇ ਕਿ ਉਹ ਨਹੀਂ ਰਿਹਾ ਅਤੇ ਇੱਕ ਬਿਲਕੁਲ ਵੱਖਰਾ ਜਨਤਕ ਅਹੁਦਾ ਰੱਖਦਾ ਹੈ, ਜਿਸਦਾ ਉਸ ਨੇ ਨਾ ਤਾਂ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟ ਇਰਾਦਿਆਂ ਲਈ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਜਾਂ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਦਾ ਦੇਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਹੈ, ਫਿਰ ਵੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਉਸ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਬਾਅਦ ਵਾਲੇ ਅਹੁਦੇ ਤੋਂ ਹਟਾਉਣ ਲਈ ਸਮਰੱਥ ਅਥਾਰਟੀ ਦੀ ਲੋੜ ਹੋਵੇਗੀ, ਜੇ ਕਿ ਉਸ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹੋਏ ਲੋਕ ਸੇਵਕ ਦੁਆਰਾ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਲੈਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋਵੇਗਾ, ਜਿਸਦਾ ਉਸ ਨੇ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦੁਰਵਿਵਹਾਰ ਜਾਂ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜਿਸ ਨੂੰ ਉਸ ਨੇ ਸੰਭਾਲਣਾ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਸਾਡੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲੇ, ਸਹੀ ਕਾਨੂੰਨ ਨਹੀਂ ਰੱਖਦੇ ਅਤੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 6 ਦੀ ਸਹੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਨ ਵਜੋਂ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ।

ਇਸ ਲਈ, ਸੈਕਸ਼ਨ 6 ਦੇ ਸਹੀ ਨਿਰਮਾਣ 'ਤੇ, ਇਹ ਇਸ ਵਿੱਚ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਹੈ ਕਿ ਸਿਰਫ਼ ਉਸ ਸਮਰੱਥ ਅਥਾਰਟੀ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋਵੇਗੀ ਜੇ ਜਨਤਕ ਸੇਵਕ ਨੂੰ ਉਸ ਅਹੁਦੇ ਤੋਂ ਹਟਾਉਣ ਲਈ ਸਮਰੱਥ ਹੈ, ਜਿਸਦਾ ਦੇਸ਼ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟ ਇਰਾਦੇ ਲਈ ਗਲਤ ਵਰਤੋਂ ਜਾਂ ਦੁਰਵਿਵਹਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜਿਸ ਲਈ "ਉਸ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਹੈ।"

ਇਮਿਊਨਿਟੀ ਦਾ ਸਿਧਾਂਤ ਉਹਨਾਂ ਸਾਰੇ ਕੰਮਾਂ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀ ਨੂੰ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਕਾਰਜਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਵਿੱਚ ਕਰਨੇ ਪੈਂਦੇ ਹਨ। ਜਿਸ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਉਹ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਉਹ ਇਹਨਾਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨੂੰ ਅਪਰਾਧਿਕ ਮੁਕੱਦਮੇ ਤੋਂ ਬਚਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇੱਕ ਅਪਵਾਦ ਹੈ। ਜਿੱਥੇ ਕੋਈ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕਾਰਵਾਈ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਪਰ ਜੇ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਜਨਤਕ ਸੇਵਕ ਦੀ ਆਪਣੀ ਖੁਸ਼ੀ ਜਾਂ ਲਾਭ ਲਈ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਜਿਹੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨੂੰ ਰਾਜ ਦੀ ਛੇਟ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਅਧੀਨ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਜਿੱਥੇ ਦਫ਼ਤਰ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕੰਮ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੇ ਫਾਇਦੇ ਲਈ ਜਾਂ ਉਸਦੀ ਆਪਣੀ ਖੁਸ਼ੀ ਲਈ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਧਾਰਾ 19(1) ਆਉਂਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਧਾਰਾ 19(1) ਸਮਾਂ ਅਤੇ ਅਪਰਾਧ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ।

ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸ਼੍ਰੀਕਾਂਤੀਆ ਰਮਈਆ ਮੁਨੀਪੱਲੀ ਬਨਾਮ ਬੰਬੇ ਸਟੇਟ, [1955] 1 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ 1177 ਪੰਨੇ 1186-1187 ਵਿੱਚ ਰਿਪੋਰਟ ਕੀਤੀ ਹੈ:

"ਇਸ ਲਈ ਸਾਨੂੰ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ "ਅਪਰਾਧ" ਸ਼ਬਦ 'ਤੇ ਧਿਆਨ ਕੇਂਦਰਿਤ ਕਰਨਾ ਹੋਵੇਗਾ।"

ਹੁਣ ਇੱਕ ਜੁਰਮ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਇਦ ਹੀ ਕੋਈ ਇੱਕ ਐਕਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਈ ਤੱਤਾਂ ਨਾਲ ਬਣਿਆ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ, ਇੱਕ ਨਿਯਮ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਇਸਨੂੰ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੀ ਇੱਕ ਪੂਰੀ ਲੜੀ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਦੂਜੇ ਦੇਸ਼ੀ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਕਥਿਤ ਤੱਤ ਇਹ ਹਨ, ਪਹਿਲਾਂ, ਇੱਕ "ਸਪੁਰਦਗੀ" ਅਤੇ/ਜਾਂ "ਦਬਦਬਾ" ਸੀ; ਦੂਸਰਾ, ਕਿ ਸੌਂਪਿਆ ਗਿਆ ਅਤੇ/ਜਾਂ "ਦਬਦਬਾ" "ਜਨਤਕ ਸੇਵਕ ਵਜੋਂ ਉਸਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਵਿੱਚ" ਸੀ; ਤੀਜਾ, ਇੱਕ "ਨਿਪਟਾਰਾ" ਸੀ; ਅਤੇ ਚੌਥਾ, ਕਿ ਨਿਪਟਾਰਾ "ਬੇਈਮਾਨ" ਸੀ। ਹੁਣ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇੱਥੇ ਸੌਂਪੀ ਗਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਦਬਦਬਾ ਇੱਕ ਅਧਿਕਾਰਤ ਸਮਰੱਥਾ ਵਿੱਚ ਸੀ, ਅਤੇ ਇਹ ਵੀ ਬਰਾਬਰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਨਿਪਟਾਰਾ, ਕਾਨੂੰਨੀ ਜਾਂ ਹੋਰ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਸੀ, ਸਿਵਾਏ ਕਿਸੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕੰਮ ਜਾਂ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਨਾਲ। ਇਸ ਲਈ, ਜਿਸ ਐਕਟ ਦੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਅਰਥਾਤ ਨਿਪਟਾਰਾ, ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਜੇ ਉਹ ਨਿਰਦੋਸ਼ ਸੀ, ਤਾਂ ਇਹ ਇੱਕ ਸਰਕਾਰੀ ਕਾਰਵਾਈ ਸੀ; ਜੇ ਬੇਈਮਾਨ, ਇਹ ਸੀ ਇੱਕ ਅਧਿਕਾਰਤ ਕੰਮ ਦੀ ਬੇਈਮਾਨੀ, ਪਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਐਕਟ ਅਧਿਕਾਰਤ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਦੂਜਾ ਦੇਸ਼ੀ ਇੱਕ ਅਧਿਕਾਰਤ ਐਕਟ ਨੂੰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਮਾਲ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਸੀ, ਅਰਥਾਤ ਅਧਿਕਾਰਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦੇਣਾ; ਅਤੇ ਉਸ ਨੇ ਕੀਤਾ। ਉਸਨੇ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਰਿਹਾਈ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ ਇਸਨੂੰ ਇੱਕ ਅਧਿਕਾਰਤ ਸਮਰੱਥਾ ਵਿੱਚ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ, ਅਤੇ ਇਸ ਤੱਥ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕਿ ਉਸਦਾ ਨਿੱਜੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਹੋਰ ਕੋਈ ਤਰੀਕਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਹ ਅਜਿਹਾ ਕਰ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਐਕਟ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਇਰਾਦਾ ਜਾਂ ਇਰਾਦਾ ਭਾਵੇਂ ਕੋਈ ਵੀ ਹੋਵੇ, ਇਸ ਦਾ ਭੌਤਿਕ ਹਿੱਸਾ ਬਦਲਿਆ ਨਹੀਂ ਗਿਆ, ਇਸ ਲਈ ਜੇ ਇਹ ਇੱਕ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ

ਅਧਿਕਾਰਤ ਸੀ, ਤਾਂ ਇਹ ਦੂਜੇ ਵਿੱਚ ਬਰਾਬਰ ਅਧਿਕਾਰਤ ਸੀ, ਅਤੇ ਫਰਕ ਸਿਰਫ ਉਸ ਇਰਾਦੇ ਵਿੱਚ ਪਏਗਾ ਜਿਸ ਨਾਲ ਇਹ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇੱਕ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਇੱਕ ਅਧਿਕਾਰਤ ਡਿਊਟੀ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਵਿੱਚ ਇਸਦੀ ਕਥਿਤ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ।

ਉਸਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕਥਿਤ ਓਕਸਾਓਨ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਉਸੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਖੜ੍ਹੀ ਹੈ, ਓਕਸਾਓਨ ਵਿੱਚ ਓਸਦਾ ਹੱਥ ਇੱਕ ਅਧਿਕਾਰਤ ਐਕਟ ਦੁਆਰਾ ਮਾਲ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦੇਣਾ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਬੇਈਮਾਨੀ ਨਾਲ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਲਈ "ਜਾਣ ਬੁੱਝ ਕੇ ਪੀੜਤ" ਕਰਨਾ ਸੀ: ਭਾਰਤੀ ਦੰਡ ਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 405 ਦੋਵਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਉਸਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ "ਜੁਰਮ" ਸਰਕਾਰੀ ਕੰਮ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਅਧੂਰਾ ਹੋਵੇਗਾ। "

(ਜ਼ੋਰ ਦੇਣ ਲਈ ਰੇਖਾਕਿਤ)

ਮੁੱਖ ਵਿਵਾਦ ਸ਼੍ਰੀ ਵੇਣੂਗੋਪਾਲ, ਸਿੱਖਿਅਤ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਉਠਾਇਆ ਗਿਆ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਲਈ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਵਕੀਲ, ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਜਨਤਕ ਸੇਵਕ ਜੋ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬਣਿਆ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ (ਤਬਾਦਲੇ 'ਤੇ) ਨੂੰ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਉਹ ਆਪਣਾ ਅਹੁਦਾ ਸੰਭਾਲਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਭਾਵੇਂ ਇਹ ਅਪਰਾਧਕ ਕੰਮ ਕਿਸੇ ਲੋਕ ਸੇਵਕ ਦੁਆਰਾ ਉਸਦੀ ਸਾਬਕਾ ਹੈਸੀਅਤ ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਭਾਵੇਂ ਅਜਿਹੇ ਲੋਕ ਸੇਵਕ ਨੇ ਆਪਣੇ ਅਗਲੇ ਅਹੁਦੇ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਨਾ ਕੀਤੀ ਹੋਵੇ, ਫਿਰ ਵੀ ਅਜਿਹੇ ਲੋਕ ਸੇਵਕ ਨੂੰ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 19 (1) ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਆਰ.ਐਸ.ਨਾਇਕ ਦੇ ਕੇਸ (ਉਪਰੋਕਤ) ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਲੋਕ ਸੇਵਕ ਦੀ ਅਗਲੀ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਅਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਗਲਤ ਸੀ। ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਜਨਤਕ ਸੇਵਕ ਨੂੰ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਉਹ ਨੌਕਰੀ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ।

ਪਟੀਸ਼ਨ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਸਵੀਕਾਰਨਯੋਗ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 19(1) ਸਮਾਂ ਅਤੇ ਅਪਰਾਧ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ।

ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 19 (1) ਦਾ ਉੱਪਰ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਧਾਰਾਵਾਂ 7, 10, 11, 13 ਅਤੇ 15 ਦੇ ਅੰਤਰੀਵ ਸਿਧਾਂਤ ਉੱਪਰ ਨੋਟ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਉਪਰੋਕਤ ਧਾਰਾਵਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਹਰੇਕ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀ ਜੋ ਇਨਾਮ (S.7) ਲੈ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਬਿਨਾਂ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤੇ ਕੀਮਤੀ ਚੀਜ਼ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ (S.11), ਅਪਰਾਧਿਕ ਦੁਰਾਚਾਰ ਦੀਆਂ

ਕਾਰਵਾਈਆਂ (S.13) ਅਧਿਕਾਰ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਹਨ ਪਰ ਜੇ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਲੋਕ ਸੇਵਕ ਦੀ ਆਪਣੀ ਖੁਸ਼ੀ ਜਾਂ ਲਾਭ ਲਈ ਹਨ। ਧਾਰਾਵਾਂ 7, 10, 11, 13 ਅਤੇ 15 ਉਪਰੋਕਤ ਕੰਮਾਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ, ਜੇਕਰ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੇ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਲੋਕ ਸੇਵਕ 'ਤੇ ਅਜਿਹੇ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕੰਮਾਂ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੈ ਤਾਂ ਗਲਤ ਨਿਯਮ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦਾ ਸਵਾਲ ਹੀ ਪੈਦਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਸੈਕਸ਼ਨ 19(1)(a) ਅਧੀਨ ਸਰਕਾਰੀ ਸੇਵਕਾਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਨੂੰ ਧਾਰਾਵਾਂ 7, 10, 11, 13 ਅਤੇ 15 ਅਧੀਨ ਸ਼੍ਰੇਣੀਬੱਧ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਰਕਾਰੀ ਸੇਵਕ ਦੀ ਆਪਣੀ ਖੁਸ਼ੀ ਜਾਂ ਲਾਭ ਲਈ ਦਾਇਰੇ ਜਾਂ ਅਧਿਕਾਰ ਅਧੀਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕੰਮਾਂ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਟੈਸਟ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਇਹ ਸਿਧਾਂਤ ਹੈ, ਅਰਥਾਤ, ਅਹੁਦੇ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਦਾ ਟੈਸਟ।

ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਪੱਖਪਾਤ ਦੇ ਸਵਾਲ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਵਾਲੀ ਧਾਰਾ 19 ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨੂੰ ਵੀ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਬਾਲਕ੍ਰਿਸ਼ਨਨ ਰਵੀ ਮੈਨਨ ਬਨਾਮ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ (ਐਸਐਲਪੀ (ਸੀਆਰਐਲ) ਨੰਬਰ 3960 ਆਫ 2002 ਵਿੱਚ 17.9.2002 ਨੂੰ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਇੱਕ ਪਟੀਸ਼ਨ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਦਾ ਆਯੋਜਨ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ:

"ਇਸ ਲਈ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ, ਯੂ.ਆਰ. ਲਲਿਤ ਦੁਆਰਾ ਉਠਾਈ ਗਈ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨਾ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੈ ਕਿ ਅੰਤੁਲੇ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਉਪਰੋਕਤ ਖੋਜ ਬੇਤੁਕੀ ਹੈ।

ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਪੀਸੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 19 ਦੇ ਤਹਿਤ, ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਹੈ ਜਾਂ ਉਹ ਅਥਾਰਟੀ ਜੋ ਉਸ ਸਮੇਂ ਜਨਤਕ ਸੇਵਕ ਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਦਫਤਰ ਤੋਂ ਹਟਾਉਣ ਲਈ ਸਮਰੱਥ ਹੋਵੇਗੀ ਜਦੋਂ ਅਪਰਾਧ ਕਰਨ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦਾ ਸਵਾਲ ਅਜਿਹੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਕਿਸੇ ਜਨਤਕ ਸੇਵਕ ਦੁਆਰਾ ਅਪਰਾਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜੋ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਹੈ ਅਤੇ ਦਫਤਰ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਗਲਤ ਵਰਤੋਂ ਜਾਂ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਕਰਕੇ, ਉਸਨੇ ਅਪਰਾਧ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਧਾਰਾ 19 ਵਿੱਚ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਵਰਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ 'ਦਫਤਰ' ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਅਰਥ ਹੋਵੇਗਾ 'ਦਫਤਰ' ਜਿਸਦਾ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟ ਇਰਾਦੇ ਨਾਲ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਦੁਰਵਿਵਹਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਲਈ ਉਸ 'ਤੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਇਆ ਜਾਣਾ ਹੈ।

ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਦੇ ਖੰਡ (ਏ) ਅਤੇ (ਬੀ) ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਕਿਸੇ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਜੇ ਨੌਕਰੀ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਜਾਂ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੇ ਅਹੁਦੇ ਤੋਂ ਹਟਾਉਣ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸਥਿਤੀ ਹੋਵੇ, ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਜਾਂ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਕੇਂਦਰ ਜਾਂ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ "ਕੋਈ ਨੌਕਰੀ ਕਰਦਾ ਹੈ"। ਜੇਕਰ ਉਹ ਨੌਕਰੀ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਹੈ ਤਾਂ ਧਾਰਾ 19 ਕਿਤੇ ਵੀ ਅਜਿਹੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਲੈਣ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਉਪਧਾਰਾ (2) ਦੇ ਤਹਿਤ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦਾ ਸਵਾਲ ਅਹੁਦਾ ਸੰਭਾਲਣ ਦੇ ਸਮੇਂ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਦੇਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਜੇਕਰ ਉਹ ਵਿਅਕਤੀ ਉਕਤ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਸੇਵਾਮੁਕਤ, ਸੇਵਾਮੁਕਤ, ਡਿਸਚਾਰਜ ਜਾਂ ਬਰਖਾਸਤ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਹਟਾਉਣ ਦਾ ਸਵਾਲ ਹੀ ਪੈਦਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ।"

ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 19 ਦੀਆਂ ਉਪ-ਧਾਰਾਵਾਂ (3) ਅਤੇ (4) ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਕਾਫ਼ੀ ਮਹੱਤਵ ਰੱਖਦਾ ਹੈ। ਉਪ-ਧਾਰਾ (3) ਵਿੱਚ "ਨਿਆਂ ਦੀ ਅਸਫਲਤਾ" 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਵੀ "ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ"। ਉਪ-ਧਾਰਾ (4) ਵਿੱਚ, ਦਬਾਅ ਉਚਿਤ ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਉਠਾਉਣ 'ਤੇ ਹੈ। ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਤੌਰ 'ਤੇ, "ਨਿਆਂ ਦੀ ਅਸਫਲਤਾ" ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਵਿੱਚ ਗਲਤੀ, ਭੁੱਲ ਜਾਂ ਅਨਿਯਮਿਤਤਾ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ ਗਲਤੀ, ਭੁੱਲ ਜਾਂ ਅਨਿਯਮਿਤਤਾ ਨੂੰ ਘਾਤਕ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਇਹ ਨਿਆਂ ਦੀ ਅਸਫਲਤਾ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਜਾਂ ਇਸਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਧਾਰਾ 19(1) ਇੱਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਹੈ ਅਤੇ ਨਰਸਿਮਹਾ ਰਾਓ ਦੇ ਕੇਸ (ਉਪਰੋਕਤ) ਦੇ ਪੈਰਾ 95 ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਅਨੁਸਾਰ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਜੜ੍ਹ ਤੱਕ ਨਹੀਂ ਜਾਂਦਾ। ਧਾਰਾ 19 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (3)(ਸੀ) ਮਨਾਹੀ ਦੀ ਕਠੋਰਤਾ ਨੂੰ ਘਟਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਪੁਰਾਣੇ ਐਕਟ (ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 19(2)) ਦੀ ਧਾਰਾ 6(2) ਵਿੱਚ ਸਵਾਲ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇਣ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਬਾਰੇ ਸ਼ੱਕ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ।

ਇੰਗਲੈਂਡ ਦੇ ਹਾਲਸਬਰੀ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨ, ਚੌਥੇ ਐਡੀਸ਼ਨ, ਭਾਗ 26 ਵਿੱਚ ਇਹ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ:

"ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਘਾਟ ਕਾਰਨ ਇੱਕ ਫੈਸਲਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਆਪਣੇ ਖੁਦ ਦੇ ਜਾਂ ਤਾਲਮੇਲ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਇੱਕ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਪਿਛਲੇ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਅਣਦੇਖੀ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੇ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕੇਸ ਨੂੰ ਕਵਰ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਇਸ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸ ਕੇਸ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨੀ ਹੈ; ਜਾਂ ਜਦੋਂ ਇਸ ਨੇ ਹਾਊਸ ਆਫ਼ ਲਾਰਡਜ਼ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਅਣਦੇਖੀ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਉਸਨੂੰ ਉਸ ਫੈਸਲੇ

ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ; ਜਾਂ ਜਦੋਂ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕਿਸੇ ਕਾਨੂੰਨ ਜਾਂ ਵਿਧਾਨਕ ਸ਼ਕਤੀ ਵਾਲੇ ਨਿਯਮ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੀ ਅਣਦੇਖੀ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।"

ਏ.ਪੀ.ਸਰਕਾਰ v ਬੀ. ਸਤਿਆਨਾਰਾਇਣ ਰਾਓ, [2000] 4 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 262, ਇਸ ਨੂੰ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ:

"ਪ੍ਰਤੀ ਇਨਕਿਊਰਿਅਮ ਦਾ ਨਿਯਮ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਕੋਈ ਅਦਾਲਤ ਉਸੇ ਅਦਾਲਤ ਜਾਂ ਉਸੇ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਬਾਈਡਿੰਗ ਪੂਰਵ-ਅਨੁਮਾਨ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨਾ ਛੱਡ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਜਿੱਥੇ ਅਦਾਲਤ ਉਸ ਮੁੱਦੇ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਕਿਸੇ ਕਾਨੂੰਨ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨਾ ਛੱਡ ਦਿੰਦੀ ਹੈ।"

"ਇਨਕੁਰੀਆ" ਦਾ ਸ਼ਾਬਦਿਕ ਅਰਥ ਹੈ "ਲਾਪਰਵਾਹੀ"। ਅਭਿਆਸ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਤੀ ਇਨਕਿਊਰਿਅਮ ਦਾ ਅਰਥ ਪ੍ਰਤੀ ਅਗਿਆਨਤਾ ਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੇ ਸਟੇਰ ਡਿਸੀਸਿਸ ਦੇ ਨਿਯਮ ਵਿੱਚ ਢਿੱਲ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਇਹ ਸਿਧਾਂਤ ਵਿਕਸਿਤ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਯੰਗ ਬਨਾਮ ਬ੍ਰਿਸਟਲ ਏਅਰਪਲੇਨ ਕੰਪਨੀ ਲਿਮਿਟਡ, [1944] 2 ਆਲ ਈ.ਆਰ 293 ਵਿੱਚ ਆਯੋਜਿਤ "ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਹਵਾਲਾ" ਨੂੰ ਟਾਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਣਡਿੱਠ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜੇਕਰ ਇਸਨੂੰ "ਕਾਨੂੰਨ ਜਾਂ ਹੋਰ ਬਾਈਡਿੰਗ ਅਥਾਰਟੀ ਦੀ ਅਣਦੇਖੀ" ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 141 ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਇਸ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਪ੍ਰਵਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਅਪਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਪੂਰਵ-ਅਨੁਮਾਨਾਂ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਜੋਂ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਯੂ.ਪੀ. ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਸਿੰਥੈਟਿਕਸ ਅਤੇ ਕੈਮੀਕਲਜ਼ ਲਿਮਿਟੇਡ, [1991] 4 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 139 ਵਿੱਚ ਉਪਰੋਕਤ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਉਜਾਗਰ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਗਲਤੀ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣਾ ਕੋਈ ਬਹਾਦਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਨੂੰ ਸੁਧਾਰਨਾ ਨਿਆਂਇਕ ਜ਼ਮੀਰ ਦੀ ਮਜ਼ਬੂਰੀ ਹੈ।

ਉਪਰੋਕਤ ਸਥਿਤੀ ਬਾਬੂ ਪਰਸੂ ਕੈਕਾਡੀ (ਮ੍ਰਿਤਕ) ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਾਂ ਦੁਆਰਾ ਬਨਾਮ ਬਾਬੂ (ਮ੍ਰਿਤਕ) ਦੁਆਰਾ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਾਂ ਦੁਆਰਾ, [2004] 1 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 681 ਅਤੇ ਸੁਨੀਤਾ ਦੇਵੀ ਬਨਾਮ. ਬਿਹਾਰ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ, [2005] 1 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 608. ਵਿੱਚ ਉਜਾਗਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ,

ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 197 ਦੀ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਕਈ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਨਜਿੱਠਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

ਬਖਸ਼ੀਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਰਾੜ ਬਨਾਮ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਗੁਰਮੇਜ ਕੌਰ ਅਤੇ ਹੋਰ, ਏ.ਆਈ.ਆਰ. (1988) ਐਸ.ਸੀ. 257, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਵਿਚਕਾਰ ਸੰਤੁਲਨ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਹੇਠ ਲਿਖਿਆ ਹੈ:-

“ਜਨਤਕ ਸੇਵਕਾਂ ਦੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਫਰਜ਼ਾਂ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਵਿਚ ਸੁਰੱਖਿਆ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਹਰੇਕ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਤੱਵਾਂ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੇ ਜਨਤਕ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਅਤੇ ਜਨਤਕ ਸੇਵਕਾਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਨਿੱਜੀ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਨੂੰ ਸੰਤੁਲਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਪਤਾ ਲਗਾ ਕੇ ਸੰਤੁਲਿਤ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਜਨਤਕ ਸੇਵਕ ਆਪਣੇ ਫਰਜ਼ਾਂ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਵਿੱਚ ਕਿਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਅਤੇ ਕਿਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਕੰਮ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਜਾਂ ਆਪਣੇ ਕਰਤੱਵਾਂ ਨੂੰ ਕਰਨ ਲਈ ਸਮਝਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕੀ ਲੋਕ ਸੇਵਕ ਨੇ ਆਪਣੀ ਸੀਮਾ ਨੂੰ ਪਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 196 ਕਹਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਨੋਟਿਸ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਨੋਟਿਸ ਲਏ ਜਾਣ ਦੇ ਬਾਅਦ ਵੀ ਜੇਕਰ ਤੱਥ ਸਾਹਮਣੇ ਆਉਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਸਰਕਾਰੀ ਫਰਜ਼ਾਂ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ ਤਾਂ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਰੋਕਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ। ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ. ਪਰ ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੁਢਲੇ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਸਾਰੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਅਪਰਾਧਿਕ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨਹੀਂ ਰੱਖੇ ਜਾਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਨਾਲ ਸਬੂਤਾਂ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋਵੇਗਾ।”

ਧਾਰਾ 197 ਦੇ ਤਹਿਤ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੁਰੱਖਿਆ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਜਨਤਕ ਸੇਵਕਾਂ ਨੂੰ ਸੰਭਾਵਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਘਿਨਾਉਣੀ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੀ ਸੰਸਥਾ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਸੁਰੱਖਿਆ ਲਈ ਹੈ ਜੋ ਉਹਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਪਰਾਧਾਂ ਲਈ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ ਜਦੋਂ ਉਹ ਜਨਤਕ ਸੇਵਕ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ ਜਾਂ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਰੱਖਦੇ ਹਨ। ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੀ ਨੀਤੀ ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਜਨਤਕ ਸੇਵਕਾਂ ਨੂੰ ਢੁਕਵੀਂ ਸੁਰੱਖਿਆ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਵਾਜਬ ਕਾਰਨ ਦੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਤੱਵਾਂ ਨੂੰ ਨਿਭਾਉਣ ਵਿੱਚ ਉਹਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕੰਮ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਉੱਤੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਨਾ ਚਲਾਇਆ ਜਾਵੇ, ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਪੂਰਾ ਨਿਯੰਤਰਣ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਲਈ, ਜੋ ਉਹ ਇਸਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੀਆਂ ਕੁਝ ਸੀਮਾਵਾਂ ਹਨ ਅਤੇ ਇਹ ਕੇਵਲ ਉਦੋਂ ਹੀ ਉਪਲਬਧ ਹੈ ਜਦੋਂ ਲੋਕ ਸੇਵਕ ਦੁਆਰਾ ਚੁਣਿਆ ਗਿਆ ਕੰਮ ਵਾਜਬ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਸ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਫਰਜ਼ ਦੀ ਪੂਰਤੀ

ਨਾਲ ਜੁੜਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਕੰਮ ਕਰਨ ਲਈ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਪਹਿਰਾਵਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਆਪਣੀ ਸਰਕਾਰੀ ਡਿਊਟੀ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਉਸਨੇ ਆਪਣੀ ਡਿਊਟੀ ਤੋਂ ਵੱਧ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਪਰ ਐਕਟ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰੀ ਡਿਊਟੀ ਦੀ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵਾਜਬ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਵਧੀਕੀ ਜਨਤਕ ਸੇਵਕ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਆ ਤੋਂ ਵਾਂਝੇ ਕਰਨ ਲਈ ਢੁਕਵਾਂ ਆਧਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ। ਸਵਾਲ ਜੁਰਮ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਬਾਰੇ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕੀ ਕਥਿਤ ਜੁਰਮ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹਾ ਤੱਤ ਸ਼ਾਮਲ ਸੀ ਜੋ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਪਰਾਧੀ ਦੇ ਇੱਕ ਜਨਤਕ ਸੇਵਕ ਹੋਣ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਕੀ ਇਹ ਕਿਸੇ ਜਨਤਕ ਸੇਵਕ ਦੁਆਰਾ ਉਸਦੀ ਅਧਿਕਾਰਤ ਸਮਰੱਥਾ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਾਂ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਰੱਖਦਾ ਸੀ। ਧਾਰਾ 197 ਲਾਗੂ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਇਹ ਦਰਸਾਉਣਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ ਕਿ ਸਬੰਧਤ ਅਧਿਕਾਰੀ 'ਤੇ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਜੋ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਕਰਤੱਵਾਂ ਨੂੰ ਨਿਭਾਉਣ ਜਾਂ ਕੰਮ ਕਰਨ ਲਈ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਉਹ ਕਰਤੱਵ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਸ ਲਈ ਐਕਟ ਦੀ ਇਤਨੀ ਜਾਂਚ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਐਕਟ ਨੂੰ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਤੱਵ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਇਸ ਦੀ ਅਣਗਹਿਲੀ ਵਿੱਚ ਵੀ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਐਕਟ ਸਬੰਧਤ ਜਨਤਕ ਸੇਵਕ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਕਰਤੱਵਾਂ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਅਤੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਆਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਐਕਟ ਦੀ ਗੁਣਵੱਤਾ ਹੈ ਜੋ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਧਾਰਾ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਉਪਲਬਧ ਹੈ ਜੇਕਰ ਇਹ ਐਕਟ ਇਸਦੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਫਰਜ਼ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਅਤੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਸਰਵ ਵਿਆਪਕ ਨਿਯਮ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਕਿ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਾਰਜ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਤੱਵ ਵਿਚਕਾਰ ਕੋਈ ਵਾਜਬ ਸਬੰਧ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ, ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਨਿਯਮ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ ਸੰਭਵ ਹੈ। ਇਹ ਪਹਿਲੂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 197 ਦੀ ਧਾਰਨਾ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕੇਸ ਦੀ ਸੰਸਥਾ ਵੱਲ ਤੁਰੰਤ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ।

ਇਸ ਮੋੜ 'ਤੇ, ਅਸੀਂ ਪੀ. ਅਰੁਲਸਵਾਮੀ ਬਨਾਮ. ਮਦਰਾਸ ਰਾਜ, ਏ.ਆਈ.ਆਰ. (1967) ਐਸ.ਸੀ 776, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਹੇਠ ਲਿਖਿਆ ਹੈ:

"ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਇੱਕ ਜਨਤਕ ਸੇਵਕ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹਰ ਅਪਰਾਧ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਸ ਲਈ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜ਼ਰ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 197(1) ਦੇ ਤਹਿਤ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ ਲਈ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ; ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹਰ ਕੰਮ ਜਦੋਂ ਉਹ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਸਰਕਾਰੀ ਫਰਜ਼ਾਂ ਦੀ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਵਿੱਚ ਰੁੱਝਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ; ਪਰ ਜੇਕਰ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਾਰਵਾਈ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਸਦੇ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਤੱਵਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ, ਜੇਕਰ ਸਵਾਲ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਦਫਤਰ ਦੇ ਕਾਰਨ ਕੀਤਾ

ਗਿਆ ਹੈ, ਤਾਂ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਹ ਐਕਟ ਦੀ ਗੁਣਵੱਤਾ ਹੈ ਜੋ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇ ਇਹ ਇਸਦੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਕਰਤੱਵਾਂ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਅਤੇ ਸੀਮਾ ਦੇ ਅੰਦਰ ਆਉਂਦੀ ਹੈ, ਧਾਰਾ 197 ਦੁਆਰਾ ਵਿਚਾਰੀ ਗਈ ਸੁਰੱਖਿਆ, ਦਾਇਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਧਿਕਾਰਤ ਫਰਜ਼ ਨਾਲ ਅਣ-ਸਬੰਧਿਤ ਹੈ, ਤਾਂ ਕੋਈ ਸੁਰੱਖਿਆ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ। ਇਹ ਉਦੋਂ ਹੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਇਹ ਜਾਂ ਤਾਂ ਸਰਕਾਰੀ ਡਿਊਟੀ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਇਸ ਤੋਂ ਵੱਧ ਕਿ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਕੇਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 197(1) ਅਤੇ (2) ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ:

"197(1) ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਜੋ ਜੱਜ ਜਾਂ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਹੈ ਜਾਂ ਕੋਈ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀ ਹੈ ਜਾਂ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂ ਉਸ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਨਾਲ ਉਸ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਤੋਂ ਹਟਾਇਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਉਸ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜੋ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਜਾਂ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਆਪਣੀ ਸਰਕਾਰੀ ਡਿਊਟੀ ਨਿਭਾਉਣ ਲਈ, ਪਿਛਲੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਕੋਈ ਵੀ ਅਦਾਲਤ ਅਜਿਹੇ ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਨਹੀਂ ਲਵੇਗੀ।

(a) ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਜੇ ਨੌਕਰੀ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮਾਮਲਾ ਹੋਵੇ, ਕਥਿਤ ਅਪਰਾਧ ਕਰਨ ਦੇ ਸਮੇਂ, ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਸੰਘ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਨੌਕਰੀ 'ਤੇ ਸੀ;

(b) ਕਿਸੇ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਜੇ ਨੌਕਰੀ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕੇਸ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਕਥਿਤ ਅਪਰਾਧ ਕਰਨ ਦੇ ਸਮੇਂ, ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਕਿਸੇ ਰਾਜ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

* * *

(2) ਕੋਈ ਵੀ ਅਦਾਲਤ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਪਿਛਲੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ, ਆਪਣੀ ਅਧਿਕਾਰਤ ਡਿਊਟੀ ਨਿਭਾਉਣ ਲਈ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਜਾਂ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਨਾਲ, ਸੰਘ ਦੇ ਹਥਿਆਰਬੰਦ ਬਲਾਂ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮੈਂਬਰ ਦੁਆਰਾ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਨਹੀਂ ਲਵੇਗੀ। ."

ਇਹ ਭਾਗ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਵਾਲੇ ਅਧਿਆਇ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਭਾਵ ਜੇਕਰ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਪੂਰੀਆਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਜਾਂ ਗੈਰਹਾਜ਼ਰ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ ਤਾਂ ਕੋਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਇਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਉਦਾਹਰਨ ਲਈ ਸੈਕਸ਼ਨ 193 ਦੇ ਤਹਿਤ ਸੈਸ਼ਨ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਨਹੀਂ ਚਲਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਕਿਸੇ ਵੀ

ਅਪਰਾਧ ਲਈ, ਅਸਲ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਵਜੋਂ, ਨੋਟਿਸ ਨਹੀਂ ਲੈ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਇਹ ਕੇਸ ਕਿਸੇ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੁਆਰਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਾਂ ਕੋਡ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ ਲਈ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਅਤੇ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਜੁਰਮ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਲੈਣ ਲਈ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 190 ਦੁਆਰਾ, ਜਾਂ ਤਾਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਣ 'ਤੇ, ਜਾਂ ਪੁਲਿਸ ਰਿਪੋਰਟ 'ਤੇ ਜਾਂ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਜਾਣਕਾਰੀ 'ਤੇ, ਜਾਂ ਉਸ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ 'ਤੇ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਅਪਰਾਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਹੁਣ ਤੱਕ ਜਨਤਕ ਸੇਵਕਾਂ ਜੋ ਸਰਕਾਰੀ ਫਰਜ਼ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਹੋਣ 'ਤੇ, ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 197 ਦੁਆਰਾ ਪਾਬੰਦੀ ਲਗਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਉਚਿਤ ਅਥਾਰਟੀ ਤੋਂ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ, ਜੇਕਰ ਅਪਰਾਧ, ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਇਹ ਧਾਰਾ ਨਾ ਸਿਰਫ ਉਹਨਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕਰਦੀ ਹੈ ਜਿਹਨਾਂ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਆ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਸਗੋਂ ਇਹ ਉਹਨਾਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਤਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਿਹਨਾਂ ਵਿੱਚ ਇਹ ਉਪਲਬਧ ਹੋਵੇਗੀ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਸ਼ਰਤਾਂ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹਨ ਤਾਂ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਭਾਵ। ਕਿਸੇ ਲੋਕ ਸੇਵਕ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਚਰਿੱਤਰ ਇਸ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਦੁਆਰਾ ਸਾਹਮਣੇ ਲਿਆਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, 'ਕੋਈ ਅਦਾਲਤ ਪਿਛਲੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਅਜਿਹੇ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗੀ'। 'ਨਹੀਂ' ਅਤੇ 'ਸੈੱਲ' ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਨੋਟਿਸ ਲੈਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ 'ਤੇ ਪਾਬੰਦੀ ਪੂਰਨ ਅਤੇ ਸੰਪੂਰਨ ਹੈ। ਬਹੁਤ ਗਿਆਨ ਦੀ ਪਾਬੰਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਹੈ, ਜਿਸ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਬਲੈਕ ਦੀ ਲਾਅ ਡਿਕਸ਼ਨਰੀ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ 'ਕੋਗਨਿਜੈਂਸ' ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ 'ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ' ਜਾਂ 'ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਜਾਂ 'ਕਾਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨ ਅਤੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ'। ਆਮ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਇਸਦਾ ਅਰਥ ਹੈ 'ਨੋਟਿਸ ਲੈਣਾ'। ਇਸ ਲਈ, ਇੱਕ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਜਾਂ ਇਸਦਾ ਨੋਟਿਸ ਲੈਣ ਜਾਂ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜੇਕਰ ਇਹ ਕਿਸੇ ਜਨਤਕ ਸੇਵਕ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਹੈ, ਜਿਸ ਤੇ ਉਸ ਦੀ ਸਰਕਾਰੀ ਡਿਊਟੀ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਹੈ।

ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਸਵਾਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ 'ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਪਰਾਧ ਜਿਸ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੇ ਸਰਕਾਰੀ ਫਰਜ਼ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਜਾਂ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ', ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਸਮਝਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ? ਇਸਦਾ ਮਤਲੱਬ ਕੀ ਹੈ? ਸ਼ਬਦਕੋਸ਼ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ 'ਅਧਿਕਾਰਤ' ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਕਿਸੇ ਦਫਤਰ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ,

ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਐਕਟ ਜਾਂ ਅਧਿਕਾਰਤ ਡਿਊਟੀ ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਕਿਸੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੀ ਅਧਿਕਾਰਤ ਸਮਰੱਥਾ ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕੰਮ ਜਾਂ ਕਰਤੱਵ। ਬੀ.ਸਾਹਾ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਐਮ.ਐਸ. ਕੇਚਰ, [1979] 4 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 177 ਵਿੱਚ, ਇਹ ਆਯੋਜਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ: (ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ ਪੰਨਾ 184-85, ਪੈਰਾ 17)

" ਜ਼ਾਬਤੇ ਦੀ ਧਾਰਾ 197(1) ਵਿੱਚ ਵਰਤੇ ਗਏ ਸ਼ਬਦ 'ਕੋਈ ਵੀ ਅਪਰਾਧ ਜੋ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਾਂ ਉਸ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਫਰਜ਼ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ', ਇੱਕ ਸੰਕੁਚਿਤ ਅਤੇ ਵਿਆਪਕ ਵਿਆਖਿਆ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਹਨ। ਜੇ ਇਹਨਾਂ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਤੰਗ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਤਾਂ ਸੈਕਸ਼ਨ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਿਰਜੀਵ ਬਣਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ, ਕਿਉਂਕਿ, 'ਅਪਰਾਧ ਕਰਨਾ ਕਿਸੇ ਸਰਕਾਰੀ ਫਰਜ਼ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਅਤੇ ਕਦੇ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ'। ਵਿਆਪਕ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਸ਼ਬਦ ਹਰ ਉਸ ਕੰਮ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਛਤਰੀ ਹੇਠ ਲੈਣਗੇ ਜੋ ਇੱਕ ਅਪਰਾਧ ਬਣਦਾ ਹੈ, ਉਸੇ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅਧਿਕਾਰਤ ਫਰਜ਼ ਨਿਭਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਨਿਭਾਉਣ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੇ ਆਯਾਤ ਲਈ ਸਹੀ ਪਹੁੰਚ ਦੇ ਅਤਿਅੰਤ ਵਿਚਕਾਰ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਕਿ ਇੱਕ ਪਾਸੇ, ਇਹ ਆਪਣੀ ਸਰਕਾਰੀ ਡਿਊਟੀ ਦੀ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਵਿੱਚ ਰੁੱਝੇ ਹੋਏ ਇੱਕ ਜਨਤਕ ਸੇਵਕ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹਰ ਅਪਰਾਧ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਜੋ ਧਾਰਾ 197(1) ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ, ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਫਰਜ਼ ਨਾਲ ਸਿੱਧੇ ਅਤੇ ਵਾਜਬ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜੁੜੇ ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਗਠਨ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਐਕਟ ਨੂੰ ਉਕਤ ਵਿਵਸਥਾ ਦੇ ਤਹਿਤ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ ਲਈ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੀ ਲੋੜ ਹੋਵੇਗੀ।"

ਸਮੀਕਰਨ ਦੀ ਵਰਤੋਂ, 'ਅਧਿਕਾਰਤ ਡਿਊਟੀ' ਤੋਂ ਭਾਵ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਕੰਮ ਜਾਂ ਭੁੱਲ ਜਨਤਕ ਸੇਵਕ ਦੁਆਰਾ ਉਸਦੀ ਸੇਵਾ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੋਈ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਉਸਦੇ ਫਰਜ਼ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਵਿੱਚ ਹੋਈ ਚਾਹੀਦੀ ਸੀ। ਸੈਕਸ਼ਨ ਆਪਣੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਕਵਰ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਜਨਤਕ ਸੇਵਕ ਦੁਆਰਾ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਰ ਕੰਮ ਜਾਂ ਭੁੱਲ ਲਈ ਨਹੀਂ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਪਰ ਇਸਦੇ ਸੰਚਾਲਨ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਉਹਨਾਂ ਕੰਮਾਂ ਜਾਂ ਭੁੱਲਾਂ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਸਰਕਾਰੀ ਡਿਊਟੀ ਨਿਭਾਉਣ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਜਨਤਕ ਸੇਵਕ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।

ਉਹਨਾਂ ਅਦਾਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਕੇ ਇਸ ਨੂੰ ਹੋਰ ਚੌੜਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜੋ ਸਰਕਾਰੀ ਡਿਊਟੀ ਦੀ ਕਥਿਤ ਅਭਿਆਸ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਹ ਦਫ਼ਤਰ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਤੱਵ ਤੋਂ ਭਾਵ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਕੰਮ ਜਾਂ ਭੁੱਲ ਜਨਤਕ ਸੇਵਕ ਦੁਆਰਾ ਉਸਦੀ ਸੇਵਾ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੋਈ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਅਜਿਹਾ ਕੰਮ ਜਾਂ ਭੁੱਲ ਡਿਊਟੀ ਦੇ ਹਿੱਸੇ

ਵਜੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੋਈ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਜੋ ਹੋਰ ਕੁਦਰਤ ਵਿੱਚ ਅਧਿਕਾਰਤ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਸੈਕਸ਼ਨ ਨੂੰ ਸਖਤੀ ਨਾਲ ਬਣਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਸੇਵਾ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਕਿਸੇ ਵੀ ਐਕਟ ਜਾਂ ਭੁੱਲ ਲਈ ਇਸਦੀ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਦਾ ਨਿਰਧਾਰਨ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਦਾ ਸੰਚਾਲਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਰਤੱਵਾਂ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜੋ ਡਿਊਟੀ ਦੌਰਾਨ ਨਿਭਾਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਪਰ ਇੱਕ ਵਾਰ ਜਦੋਂ ਕਿਸੇ ਜਨਤਕ ਸੇਵਕ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੇ ਫਰਜ਼ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਕੰਮ ਜਾਂ ਭੁੱਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਪਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਸਦੀ ਅਧਿਕਾਰਤ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਉਸ ਨੂੰ ਉਦਾਰ ਅਤੇ ਵਿਆਪਕ ਨਿਰਮਾਣ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਉਦਾਹਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਜਨਤਕ ਸੇਵਕ ਨੂੰ ਅਪਰਾਧਿਕ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਦਾ ਹੱਕ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਉਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਸੈਕਸ਼ਨ ਨੂੰ ਤੰਗ ਅਤੇ ਸੀਮਤ ਢੰਗ ਨਾਲ ਬਣਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਇੱਕ ਵਾਰ ਜਦੋਂ ਇਹ ਸਥਾਪਿਤ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਲੋਕ ਸੇਵਕ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣਾ ਫਰਜ਼ ਨਿਭਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਕੰਮ ਜਾਂ ਭੁੱਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਤਾਂ ਇਸਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਹੋਣ ਦਾ ਘੇਰਾ ਬਣਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਸੈਕਸ਼ਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਲੋਕ ਸੇਵਕ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਅੱਗੇ ਵਧਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ। ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਬਿਨਾਂ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਆ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਦਾ ਸਾਰਾ ਉਦੇਸ਼ ਨਿਰਾਸ਼ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ। ਉਦਾਹਰਨ ਲਈ ਡਿਊਟੀ ਨਿਭਾਉਣ ਵਾਲੇ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਤਾਕਤ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨੀ ਪੈ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ ਲਈ ਇੱਕ ਜੁਰਮ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਸਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਪਰ ਜੇਕਰ ਉਹੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਸੇਵਾ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਕੋਈ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ ਪਰ ਆਪਣੀ ਡਿਊਟੀ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਜਾਇਜ਼ ਠਹਿਰਾਏ ਤਾਂ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 197 ਅਧੀਨ ਰੋਕ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੀ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਮਾਤਜੋਗ ਡੇਬੋ ਬਨਾਮ ਐਚ.ਸੀ.ਭਰੀ, ਏ.ਆਈ.ਆਰ (1956) ਐਸ.ਸੀ 44 ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਵਿਆਖਿਆ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਇੱਕ ਜਨਤਕ ਸੇਵਕ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੀ ਡਿਊਟੀ ਨਿਭਾਉਣ ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕੰਮ ਜਾਂ ਭੁੱਲ ਨੂੰ ਕਿਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ:

"(ਮੁਲਜ਼ਮ ਦੁਆਰਾ) ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਰਨ ਨਾਲ ਸਬੰਧ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਅਧਿਕਾਰਤ ਡਿਊਟੀ ਨਿਭਾਉਣ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ... ਐਕਟ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਡਿਊਟੀ ਦੇ ਡਿਸਚਾਰਜ ਵਿਚਕਾਰ ਇੱਕ ਵਾਜਬ ਸਬੰਧ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ; ਐਕਟ ਦਾ ਫਰਜ਼ ਨਾਲ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਦੇਸ਼ੀ ਵਾਜਬ (ਦਾਅਵਾ) ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਪਰ ਦਿਖਾਵਾ ਜਾਂ ਮਨਘੜਤ ਦਾਅਵਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਕਿ ਉਸਨੇ ਇਹ ਆਪਣੀ ਡਿਊਟੀ ਨਿਭਾਉਣ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਕੀਤਾ ਹੈ।"

ਜੇਕਰ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ, ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਪਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰੇ ਪਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਿਸ ਐਕਟ ਲਈ ਦੇਸ਼ੀ 'ਤੇ ਦੇਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਉਸ ਦਾ ਆਪਣੀ ਡਿਊਟੀ ਨਿਭਾਉਣ ਨਾਲ ਵਾਜਬ ਸਬੰਧ ਸੀ, ਤਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਲਈ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 197 ਦੀ ਲਾਗੂ ਹੋਣ 'ਤੇ ਵਿਵਾਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ।

ਉਪਰੋਕਤ ਸਥਿਤੀ, ਐਚ.ਪੀ ਸਰਕਾਰ ਬਨਾਮ ਐਮ.ਪੀ ਗੁਪਤਾ, [2004] 2 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 349, ਕੁਮਾਰ ਰਾਘਵੇਂਦਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਉੜੀਸਾ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਗਣੇਸ਼ ਚੰਦਰ ਯਹੂਦੀ, ਜੇਟੀ (2004) 4 ਐਸ.ਸੀ 52, ਸ਼੍ਰੀ ਐਸ.ਕੇ. ਜੁਤਸ਼ੀ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਸ਼੍ਰੀ ਬਿਮਲ ਦੇਬਨਾਥ ਅਤੇ ਹੋਰ, ਜੇ.ਟੀ. (2004) 6 ਐਸ.ਸੀ 323, ਕੇ. ਕਾਲੀਮੁਥੂ ਬਨਾਮ ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਡੀ.ਐਸ.ਪੀ., [2005] 4 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 512 ਅਤੇ ਰਾਕੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਮਿਸ਼ਰਾ ਬਨਾਮ ਬਿਹਾਰ ਅਤੇ ਹੋਰ, [2006] 1 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 557, ਵਿੱਚ ਹਾਈਲਾਈਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

ਰਾਕੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਮਿਸ਼ਰਾ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ (ਉਪਰੋਕਤ) ਇਸ ਨੂੰ ਹੋਰ ਗੱਲਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ:

"14.S.A. ਵੈਂਕਟਾਰਮਨ ਬਨਾਮ ਰਾਜ, AIR (1958) ਐਸ.ਸੀ 107 ਅਤੇ C.R.Bansi ਬਨਾਮ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ, [1970] 3 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 537 ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਹੈ ਕਿ:

"ਸੈਕਸ਼ਨ 6(1) ਵਿੱਚ ਵਰਤੇ ਗਏ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹਾ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਦੂਰੋਂ ਇਹ ਸੁਝਾਅ ਦੇਣ ਲਈ ਕਿ ਪਿਛਲੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੀ, ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿ ਕੋਈ ਅਦਾਲਤ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਵਿੱਚ ਦੱਸੇ ਗਏ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਲੈ ਸਕਦੀ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੇ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀ ਹੋਣਾ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਨੋਟਿਸ ਲੈਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਉਹ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਸਮੇਂ ਅਜਿਹਾ ਵਿਅਕਤੀ ਸੀ।"

Xx xx xx

16. ਜਦੋਂ ਨਵਾਂ-ਸ਼ਬਦ ਵਾਲਾ ਭਾਗ ਕੋਡ (ਸੈਕਸ਼ਨ 197) ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੇ ਨਾਲ "ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਜੋ ਲੋਕ ਸੇਵਕ ਹੈ ਜਾਂ ਸੀ" (ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪੁਰਾਣੇ ਕੋਡ ਆਫ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜ਼ਰ, 1898 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰੀ ਵਿਵਸਥਾ ਵਿੱਚ ਕੱਟੇ ਗਏ ਪ੍ਰਗਟਾਵੇ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ) ਕਾਲੀਚਰਨ ਮਹਾਪਾਤਰਾ ਬਨਾਮ ਉੜੀਸਾ ਸਰਕਾਰ, [1998] 6 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 411 ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਇੱਕ ਵਿਵਾਦ ਖੜ੍ਹਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਪੁਰਾਣੇ ਐਕਟ ਅਤੇ ਨਵੇਂ ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਵੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ

ਬਦਲਿਆ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਦਲੀਲ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਦੇ ਜੱਜ ਬੈਂਚ ਨੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਹੈ:

"ਇੱਕ ਜਨਤਕ ਸੇਵਕ ਜਿਸਨੇ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਕੋਈ ਅਪਰਾਧ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਉਹ ਇੱਕ ਜਨਤਕ ਸੇਵਕ ਸੀ, ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 197 ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰਨ ਵਾਲੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇ ਨਾਲ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੇਕਰ ਉਹ ਇੱਕ ਜਨਤਕ ਸੇਵਕ ਬਣਿਆ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਅਦਾਲਤ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਨੋਟਿਸ ਲੈਂਦੀ ਹੈ। ਪਰ ਜੇਕਰ ਉਹ ਉਸ ਸਮੇਂ ਲਈ ਜਨਤਕ ਸੇਵਕ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਦਾਲਤ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ।"

17. ਇਸ ਲਈ, ਸਹੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਥਿਤੀ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਪੁਰਾਣੇ ਐਕਟ ਜਾਂ ਨਵੇਂ ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਪਰਾਧਾਂ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰ ਰਿਹਾ ਦੇਸ਼ੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੀ ਘਾਟ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਛੋਟ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ, ਜੇਕਰ ਉਹ ਉਸ ਮਿਤੀ 'ਤੇ ਲੋਕ ਸੇਵਕ ਬਣਨਾ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਉਕਤ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਲਿਆ ਹੈ। ਪਰ ਸਥਿਤੀ ਉਹਨਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵੱਖਰੀ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 197 ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

18. ਸੈਕਸ਼ਨ 197(1) ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਜੋ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂ ਉਸ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਨਾਲ ਬਚਾਏ ਗਏ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀ ਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਦਫਤਰ ਤੋਂ ਹਟਾਇਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਉਸ ਉੱਤੇ ਕਿਸੇ ਅਜਿਹੇ ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਦੇਸ਼ੀ ਹੈ ਜੋ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੇ ਸਰਕਾਰੀ ਫਰਜ਼ ਨੂੰ ਨਿਭਾਉਣ ਜਾਂ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਪਿਛਲੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਕੋਈ ਵੀ ਅਦਾਲਤ ਅਜਿਹੇ ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਨਹੀਂ ਲਵੇਗੀ (a) ਕਿਸੇ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਜੋ ਕਿ, ਕਥਿਤ ਅਪਰਾਧ ਕਰਨ ਦੇ ਸਮੇਂ, ਯੂਨੀਅਨ, ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਜਿਵੇਂ ਵੀ ਕੇਸ ਹੋਵੇ, ਨੈਕਰੀ ਕਰਦਾ ਸੀ, ਅਤੇ (b) ਕਿਸੇ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਜੋ ਕਿ, ਕਥਿਤ ਅਪਰਾਧ ਕਰਨ ਦੇ ਸਮੇਂ, ਕਿਸੇ ਰਾਜ ਜਾਂ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਜਿਵੇਂ ਵੀ ਕੇਸ ਹੋਵੇ, ਨੈਕਰੀ ਕਰਦਾ ਸੀ,

19. ਅਸੀਂ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੇ ਆਪਣੀ 41 ਵੀਂ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਪੈਰਾ 15.123 ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 197 ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਦੇ ਹੋਏ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ:

"ਸਾਨੂੰ ਇਹ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਧਾਰਾ ਅਧੀਨ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੀ ਲੋੜ ਸਰਕਾਰੀ ਸੇਵਕ ਦੀ ਸੇਵਾਮੁਕਤੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਓਨੀ ਹੀ ਹੈ, ਜੋ ਸੇਵਾਮੁਕਤੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸੀ। ਸੈਕਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ

ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੁਰੱਖਿਆ ਨੂੰ ਭਰਮ ਪੈਦਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ, ਜੇਕਰ ਇਹ ਕਿਸੇ ਨਿਜੀ ਵਿਅਕਤੀ ਲਈ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨੂੰ ਪਨਾਹ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਲਈ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਉਡੀਕ ਕਰਨ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਲੋਕ ਸੇਵਕ ਆਪਣਾ ਅਧਿਕਾਰਤ ਅਹੁਦਾ ਸੰਭਾਲਣਾ ਬੰਦ ਨਹੀਂ ਕਰ ਦਿੰਦਾ, ਅਤੇ ਫਿਰ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਰਜ ਕਰਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਧਾਰਾ 197 ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੁਰੱਖਿਆ ਲਈ ਅੰਤਮ ਉਚਿਤਤਾ ਇਹ ਦੇਖਣ ਵਿੱਚ ਜਨਤਕ ਹਿੱਤ ਹੈ ਕਿ ਅਧਿਕਾਰਤ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਬੇਲੋੜੀ ਜਾਂ ਤੰਗ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਹ ਸਰਕਾਰ 'ਤੇ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਇਸ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਤੋਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਜਨਤਕ ਸੇਵਕ 'ਤੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ ਦੀ ਮੁਨਾਸਬਤਾ ਦੇ ਸਵਾਲ ਦਾ ਨਿਰਧਾਰਨ ਕਰਨ।"

ਇਹ ਇਸ ਨਿਰੀਖਣ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸੀ ਕਿ ਸਮੀਕਰਨ 'ਸੀ' ਸਮੀਕਰਨ 'ਹੈ' ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਬਣਦੇ ਹਨ, ਸਿਰਫ ਉਹਨਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਇੱਕ ਸੇਵਾਮੁਕਤ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀ 'ਤੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ"

ਪੀ.ਕੇ.ਪ੍ਰਧਾਨ ਬਨਾਮ ਸਿੱਕਮ ਰਾਜ, [2001] 6 SCC 704 ਵਿੱਚ, ਇਸ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਗੱਲਾਂ ਦੇ ਨਾਲ, ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ:

"ਵਿਧਾਨਿਕ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 197 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਵਿੱਚ ਕਲਮਬੱਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਇੱਕ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਸਬੰਧਤ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਲੈਣ ਤੋਂ ਰੋਕਦਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨੂੰ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇੱਕ ਜਨਤਕ ਸੇਵਕ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੀ ਸਰਕਾਰੀ ਡਿਊਟੀ ਨਿਭਾਉਣ ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਜਾਂ ਆਪਣੀ ਸਰਕਾਰੀ ਡਿਊਟੀ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਵਿੱਚ ਹੋਣ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਲੋਕ ਸੇਵਕ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਛੂਹਦੇ ਹੋਏ, ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਅਹੁਦੇ ਤੋਂ ਹਟਾਉਣਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਗਿਆਨ ਲੈਣ ਦੀ ਮਨਾਹੀ ਹੈ। ਸੰਹਿਤਾ ਦੀ ਧਾਰਾ 197 ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਸਬੰਧਤ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਅਤੇ ਅਰਥਾਂ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਟੈਸਟ ਰੱਖੇ ਗਏ ਹਨ: "ਕੋਈ ਵੀ ਅਪਰਾਧ ਜੋ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਸ ਦੀ ਸਰਕਾਰੀ ਡਿਊਟੀ ਨਿਭਾਉਣ ਦੌਰਾਨ" ਜਾਂ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਉਸਦੀ ਸਰਕਾਰੀ ਡਿਊਟੀ ਨਿਭਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।" ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਕੁਝ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਅਧਿਕਾਰਤ ਡਿਊਟੀ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਧਾਰਾ 197 ਦੇ ਤਹਿਤ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਾ ਕੋਈ ਸਵਾਲ ਹੀ ਪੈਦਾ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕੰਮ ਅਪਰਾਧ ਨਹੀਂ ਹੈ; ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕਰਨ ਦਾ

ਇੱਕੋ ਇੱਕ ਨੁਕਤਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਇਹ ਸਰਕਾਰੀ ਡਿਊਟੀ ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਐਕਟ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰੀ ਡਿਊਟੀ ਵਿਚਕਾਰ ਇੱਕ ਉਚਿਤ ਸਬੰਧ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਨਾਲ ਕੋਈ ਫਰਕ ਨਹੀਂ ਪੈਂਦਾ, ਭਾਵੇਂ ਕੰਮ ਵੱਧ ਗਿਆ ਹੋਵੇ, ਫਰਜ਼ ਨਿਭਾਉਣ ਲਈ ਕੀ ਅਤਿ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਸਵਾਲ ਬਾਅਦ ਦੇ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਹੀ ਉੱਠੇਗਾ ਜਦੋਂ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਗੁਣਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਹੋਵੇਗੀ। ਇੱਕ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਇਹ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਕੰਮ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰੀ ਡਿਊਟੀ ਇੰਨੇ ਆਪਸ ਵਿੱਚ ਜੁੜੇ ਹੋਏ ਹਨ ਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਤਰਕਸ਼ੀਲ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਹ ਅਨੁਮਾਨ ਲਗਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਸਰਕਾਰੀ ਡਿਊਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਦੇਸ਼ੀ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਸੰਭਾਵਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਹ ਸਥਿਤੀ ਦੀਆਂ ਲੋੜਾਂ ਅਤੇ ਲੋੜਾਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੈ। "

ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਰਜ ਕਰਨ ਵੇਲੇ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵੇਲੇ ਕੇਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 197 ਦੇ ਤਹਿਤ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਸਵਾਲ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਉੱਠ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਸਵਾਲ ਕਿ ਕੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ, ਇਹ ਪੜਾਅ ਤੋਂ ਦੂਜੇ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਤੈਅ ਕਰਨਾ ਪੈ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਜਾਂ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਬਾਰੇ ਸਵਾਲ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਇਸ ਦਾ ਜਵਾਬ ਪਹਿਲੇ ਸਵਾਲ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਰਥਾਤ। ਜਿੱਥੇ ਜਨਤਕ ਸੇਵਕ ਨੇ ਇੱਕ ਜਨਤਕ ਸੇਵਕ ਹੋਣਾ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਉਸਨੇ ਅਹੁਦਾ ਸੰਭਾਲਣਾ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਕਥਿਤ ਅਪਰਾਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਦੂਜੇ ਸਵਾਲ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਅਕਾਦਮਿਕ ਬਣ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।

ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਉਲਝਣਾਂ ਦਾ ਇੱਕ ਬੰਡਲ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਲਈ ਰਿਕਾਰਡ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਸਮੱਗਰੀ ਨਹੀਂ ਰੱਖੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਸ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਸਮੱਗਰੀਆਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਉੱਤਰਦਾਤਾ-ਰਾਜ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਅਪਰਾਧ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਣ ਦਾ ਖੰਡਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਨਿਮਨਲਿਖਤ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ:

ਪੰਨਾ 396-397, ਵਾਲੀਅਮ 3 ਖੁਲਾਸਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਵੇਂ ਬਾਦਲ ਪਰਿਵਾਰ ਦੁਆਰਾ ਕੇ.ਐਸ.ਸਿੰਧੂ ਦੇ ਖਾਤਿਆਂ ਰਾਹੀਂ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਓਰਬਿਟ ਰਿਸੋਰਟ ਵਿੱਚ 9 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਰੀਸਾਈਕਲ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ।

ਪੰਨਾ 398-399, 404-407, 416-420, 448 ਅਜਿਹੇ ਤੱਥਾਂ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਬਾਦਲ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਅਤੇ ਐਨ.ਆਰ.ਆਈ ਨਰੋਤਮ ਸਿੰਘ ਢਿੱਲੋਂ ਦੀ ਮਦਦ ਨਾਲ ਕਰੋੜਾਂ

ਰੁਪਏ ਦੀ ਰੀਸਾਈਕਲਿੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਨਰੇਤਮ ਸਿੰਘ ਢਿੱਲੋਂ ਦੇ ਖਾਤੇ 'ਚ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕਮਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਸੀ, ਜੋ ਉਸ ਸਮੇਂ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਐੱਫ.ਡੀ.ਆਰ.ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਐੱਫ.ਡੀ.ਆਰ.ਜ਼ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕਰਜ਼ਾ ਲੈਂਦੇ ਸਨ। ਉਸ ਦਾ ਬੈਂਕ ਖਾਤਾ 1997-2002 ਦੌਰਾਨ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਹ ਕਰਜ਼ੇ ਦੀ ਰਕਮ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ, ਸ.ਕੈਰ ਅਤੇ ਸੁਖਬੀਰ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਨੂੰ ਕਰਜ਼ੇ ਵਜੋਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਜੋ ਕਦੇ ਵਾਪਸ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਇਸ ਰੀਸਾਈਲਿੰਗ ਵਿੱਚ ਬੈਂਕ ਵਿੱਚ ਜਾਅਲੀ ਐਂਟਰੀਆਂ ਬਣਾਉਣੀਆਂ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ। ਤਬਾਦਲਿਆਂ, ਤਾਇਨਾਤੀਆਂ ਅਤੇ ਤਰੱਕੀਆਂ ਵਿੱਚ ਰਿਸ਼ਵਤ ਲੈਣ ਦੇ ਸਬੂਤ ਹਨ।

ਪੰਨੇ 430-434 ਸਤਨਾਮ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਨਮਤਾ ਸਿੰਘ ਦੇ ਨਾਂ 'ਤੇ ਜਾਇਦਾਦ ਅਤੇ ਸ਼ੇਅਰਾਂ ਦੀ ਖਰੀਦ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹਨ ਜੋ ਬਾਦਲ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਸਨ। ਅਤੇ ਸਾਲ 2001 ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਿਆਜ ਨੂੰ ਸੇਵਿੰਗ ਬੈਂਕ ਵਿੱਚ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਕੀਤਾ।

ਪੰਨੇ 489-494: ਇਕੱਠੇ ਕੀਤੇ ਸਬੂਤਾਂ ਤੋਂ ਪਤਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਬਾਦਲ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਸ਼੍ਰੀ ਹਰਬੰਸ ਲਾਲ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰਕ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੇ ਨਾਂ 'ਤੇ ਬੇਨਾਮੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਵਾਧਾ ਹੋਇਆ ਹੈ।

ਪੰਨਾ 499-502: ਕਾਲੇ ਧਨ ਨੂੰ ਟਰਾਂਸਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਰੂਟ ਕਰਨ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕੰਪਨੀਆਂ ਬਾਦਲ ਪਰਿਵਾਰ ਵੱਲੋਂ ਚਲਾਈਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ।

ਪੰਨੇ 553-566 ਚੈੱਕ ਦੇ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ ਪੈਦਾ ਹੋਈਆਂ ਬਾਦਲ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀਆਂ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਦਾ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਪੇਸ਼ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਕੁੱਲ ਅਯੋਗ ਸੰਪਤੀ 78.39 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਹੈ। ਪਰ ਅਨੁਪਾਤ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਸੀ। ਮੌਜੂਦਾ ਬਾਜ਼ਾਰ ਮੁੱਲ 500 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੈ।

ਪੰਨਾ 571-580 'ਤੇ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਪੈਸੇ ਦੇ ਪ੍ਰਵਾਹ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਣ ਦਾ ਸਬੂਤ ਹੈ।

ਪੰਨਾ 582 'ਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਹ ਸਿੱਟਾ ਕੱਢਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਨੇ ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ ਅਤੇ ਪੁੱਤਰ ਅਤੇ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨਾਲ ਮਿਲੀਭੁਗਤ ਕਰਕੇ ਵੱਡੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਵੱਡੀ ਦੌਲਤ ਅਤੇ ਪੈਸਾ ਹੈਰਾਨ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਦੱਸੀ ਆਮਦਨ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੈ।

ਪੰਨਾ 611 ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੀ ਜਾਂਚ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੌਰਾਨ ਸਿਰਫ ਬਾਦਲ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀਆਂ ਆਮਦਨ ਅਤੇ ਜਾਇਦਾਦ ਟੈਕਸ ਰਿਟਰਨਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ, ਸ. ਕੈਰ ਅਤੇ ਸੁਖਬੀਰ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਵੱਲੋਂ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਅਤੇ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਮਿਲੀਭੁਗਤ ਨਾਲ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਸਾਰੇ ਸਬੰਧਤ ਤੱਥ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਵਿੱਚ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਰਜ

ਹਨ ਅਤੇ ਉਹ ਸਬੰਧਤ ਸਮੱਗਰੀ ਸਮੇਤ ਸਪੀਕਰ ਨੂੰ ਸੌਂਪੇ ਗਏ ਹਨ। ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਨਾ ਤਾਂ ਉਲਝੀ ਹੋਈ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਅਸਪਸ਼ਟ ਹੈ ਅਤੇ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਅਥਾਰਟੀ ਅਪਣੇ ਮਨ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਦੀ ਹੈ।

ਗੈਰ-ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਅਪਰਾਧ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਕੋਡ ਦੇ ਕੁਝ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਨੋਟ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਸੈਕਸ਼ਨ 173, 215 ਅਤੇ 220 ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੜ੍ਹਦੇ ਹਨ:

173. ਜਾਂਚ ਪੂਰੀ ਹੋਣ 'ਤੇ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ। (1) ਇਸ ਅਧਿਆਏ ਅਧੀਨ ਹਰ ਜਾਂਚ ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਦੇਰੀ ਦੇ ਮੁਕੰਮਲ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

(2) (i) ਜਿਵੇਂ ਹੀ ਇਹ ਪੂਰਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ ਦਾ ਇੰਚਾਰਜ ਅਧਿਕਾਰੀ ਪੁਲਿਸ ਰਿਪੋਰਟ 'ਤੇ ਜੁਰਮ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲੈਣ ਲਈ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਨੂੰ ਭੇਜੇਗਾ, ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਫਾਰਮ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਰਿਪੋਰਟ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ-

(a) ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਨਾਂ;

(ਬੀ) ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ;

(c) ਉਹਨਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਨਾਮ ਜੋ ਕੇਸ ਦੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਜਾਪਦੇ ਹਨ;

(d) ਕੀ ਕੋਈ ਜੁਰਮ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਅਤੇ, ਜੇਕਰ ਹਾਂ, ਤਾਂ ਕਿਸ ਦੁਆਰਾ;

(e) ਕੀ ਦੇਸ਼ੀ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ;

(f) ਕੀ ਉਸਨੂੰ ਉਸਦੇ ਬਾਂਡ 'ਤੇ ਰਿਹਾਅ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ, ਜੇਕਰ ਅਜਿਹਾ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਜ਼ਮਾਨਤਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਜਾਂ ਬਿਨਾਂ;

(g) ਕੀ ਉਸ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 170 ਅਧੀਨ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

(ii) ਅਧਿਕਾਰੀ, ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ, ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਾਰਵਾਈ, ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ, ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪਹਿਲਾਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਨੂੰ ਵੀ ਸੰਚਾਰ ਕਰੇਗਾ।

(3) ਜਿੱਥੇ ਪੁਲਿਸ ਦੇ ਇੱਕ ਉੱਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 158 ਦੇ ਤਹਿਤ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਰਿਪੋਰਟ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਆਮ ਜਾਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ਿਤ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਉਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ, ਅਤੇ ਉਹ, ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਤੱਕ, ਸਿੱਧੇ ਥਾਣੇ ਦੇ ਇੰਚਾਰਜ ਅਧਿਕਾਰੀ ਅਗਲੇਰੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨਗੇ।

(4) ਜਦੋਂ ਵੀ ਇਸ ਧਾਰਾ ਅਧੀਨ ਅੱਗੇ ਭੇਜੀ ਗਈ ਰਿਪੋਰਟ ਤੋਂ ਇਹ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਦੇਸ਼ੀ ਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਬਾਂਡ 'ਤੇ ਰਿਹਾਅ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਤਾਂ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਅਜਿਹੇ ਬਾਂਡ ਦੀ ਡਿਸਚਾਰਜ ਕਰਨ ਲਈ ਜਾਂ ਜੇ ਉਹ ਉਚਿਤ ਸਮਝੇ, ਅਜਿਹਾ ਹੁਕਮ ਦੇਵੇਗਾ।

5) ਜਦੋਂ ਅਜਿਹੀ ਰਿਪੋਰਟ ਕਿਸੇ ਕੇਸ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਹੈ ਜਿਸ ਦੀ ਧਾਰਾ 170 ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਰਿਪੋਰਟ ਦੇ ਨਾਲ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਨੂੰ ਭੇਜੇਗਾ

(a) ਉਹ ਸਾਰੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਜਾਂ ਉਸ ਦੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਐਬਸਟਰੈਕਟ ਜਿਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਇਸਤਰਾਸਾ ਪੱਖ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਜਾਂਚ ਦੌਰਾਨ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਨੂੰ ਭੇਜੇ ਗਏ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਰ ਭਰੋਸਾ ਕਰਨ ਦਾ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਕਰਦਾ ਹੈ;

(b) ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਧਾਰਾ 161 ਦੇ ਤਹਿਤ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਬਿਆਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਸਤਰਾਸਾ ਪੱਖ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਬੁੱਧੀ ਵਜੋਂ ਜਾਂਚਣ ਦਾ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਕਰਦਾ ਹੈ।

(6) ਜੇਕਰ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀ ਰਾਏ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਕਿਸੇ ਬਿਆਨ ਦਾ ਕੋਈ ਵੀ ਹਿੱਸਾ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਵਿਸ਼ਾ-ਵਸਤੂ ਨਾਲ ਢੁਕਵਾਂ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਾਂ ਦੇਸ਼ੀ ਨੂੰ ਇਸਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਨਿਆਂ ਦੇ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਜਨਤਕ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਉਚਿਤ ਹੈ।, ਉਹ ਬਿਆਨ ਦੇ ਉਸ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਦਰਸਾਏਗਾ ਅਤੇ ਦੇਸ਼ੀ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾਣ ਵਾਲੀਆਂ ਕਾਪੀਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਉਸ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਵੱਖ ਕਰਨ ਲਈ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਨੂੰ ਨੋਟਰੀ ਬੇਨਤੀ ਕਰਨ ਲਈ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀ ਬੇਨਤੀ ਕਰਨ ਦੇ ਕਾਰਨ ਦੱਸੇਗਾ।

(7) ਜਿੱਥੇ ਕੇਸ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਇਹ ਕਰਨਾ ਸੁਵਿਧਾਜਨਕ ਲੱਗਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਉਪ-ਧਾਰਾ (5) ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਸਾਰੇ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਦੀਆਂ ਕਾਪੀਆਂ ਦੇਸ਼ੀ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ।

(8) ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਅਧੀਨ ਰਿਪੋਰਟ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਨੂੰ ਭੇਜੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਸ ਧਾਰਾ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਵੀ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਅੱਗੇ ਦੀ ਜਾਂਚ ਨੂੰ ਰੋਕਦਾ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ ਦੇ ਇੰਚਾਰਜ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਹੋਰ ਸਬੂਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੁੰਦੇ ਹਨ।, ਮੌਖਿਕ ਜਾਂ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ੀ, ਉਹ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਜਾਂ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਦੀ ਰਿਕਾਰਡਿੰਗ, ਨਿਰਧਾਰਤ ਫਾਰਮ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੇ ਸਬੂਤ ਭੇਜੇਗਾ; ਅਤੇ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਤੋਂ (6) ਦੇ ਉਪਬੰਧ, ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਹੋ ਸਕੇ, ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਹੋਣਗੇ। ਅਜਿਹੀ ਰਿਪੋਰਟ ਜਾਂ ਰਿਪੋਰਟ ਜੇ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਦੇ ਅਧੀਨ ਅੱਗੇ ਭੇਜੀ ਗਈ ਰਿਪੋਰਟ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

215. ਤਰੁੱਟੀਆਂ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ।- ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਬਿਆਨ ਕਰਨ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੇ ਅਪਰਾਧ ਜਾਂ ਵੇਰਵੇ ਦੱਸਣ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਗਲਤੀ ਨਹੀਂ, ਅਤੇ ਅਪਰਾਧ ਜਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵੇਰਵਿਆਂ ਨੂੰ ਬਿਆਨ ਕਰਨ ਲਈ ਨਾਮਜ਼ਦਗੀ ਨੂੰ, ਕੇਸ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਸਮੱਗਰੀ ਵਜੋਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਦੇਸ਼ੀ ਨਾ ਹੋਵੇ। ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੀ ਗਲਤੀ ਜਾਂ ਭੁੱਲ ਦੁਆਰਾ ਗੁੰਮਰਾਹ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਇਸ ਨੇ ਨਿਆਂ ਦੀ ਅਸਫਲਤਾ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।

220. ਇੱਕ ਤੋਂ ਵੱਧ ਅਪਰਾਧਾਂ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ।-(1) ਜੇਕਰ, ਇੱਕੋ ਹੀ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਇਕੱਠੇ ਜੁੜੇ ਹੋਏ ਕਾਰਜਾਂ ਦੀ ਇੱਕ ਲੜੀ ਵਿੱਚ, ਇੱਕੋ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਤੋਂ ਵੱਧ ਅਪਰਾਧ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ, ਤਾਂ ਉਸ 'ਤੇ ਦੇਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਹਰੇਕ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਇੱਕ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

(2) ਜਦੋਂ ਧਾਰਾ 212 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਜਾਂ ਧਾਰਾ 219 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਅਨੁਸਾਰ ਭਰੋਸੇ ਦੀ ਅਪਰਾਧਿਕ ਉਲੰਘਣਾ ਜਾਂ ਬੇਈਮਾਨੀ ਨਾਲ ਦੁਰਵਿਵਹਾਰ ਦੇ ਇੱਕ ਜਾਂ ਵੱਧ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦਾ ਦੇਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਸ ਅਪਰਾਧ ਜਾਂ ਉਹਨਾਂ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੇ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੂੰ ਸੁਲਝਾਉਣ ਜਾਂ ਛੁਪਾਉਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ, ਖਾਤਿਆਂ ਦੀ ਜਾਅਲੀ ਦੇ ਇੱਕ ਜਾਂ ਇੱਕ ਤੋਂ ਵੱਧ ਅਪਰਾਧ, ਉਸ 'ਤੇ ਦੇਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਹਰੇਕ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਇੱਕ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

(3) ਜੇਕਰ ਕਥਿਤ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਉਸ ਸਮੇਂ ਲਈ ਲਾਗੂ ਕਿਸੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀਆਂ ਦੋ ਜਾਂ ਦੋ ਤੋਂ ਵੱਧ ਵੱਖਰੀਆਂ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਆਉਣ ਵਾਲਾ ਕੋਈ ਅਪਰਾਧ ਬਣਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ ਜਿਸ ਦੁਆਰਾ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਜਾਂ ਸਜ਼ਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਦੇਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀ 'ਤੇ ਦੇਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਹਰੇਕ ਲਈ ਅਪਰਾਧ, ਇੱਕ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

(4) ਜੇ ਕਈ ਕੰਮ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਜਾਂ ਇੱਕ ਤੋਂ ਵੱਧ ਆਪਣੇ ਆਪ ਜਾਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਜੁਰਮ ਬਣਦੇ ਹਨ, ਇੱਕ ਵੱਖਰੇ ਜੁਰਮ ਦੇ ਸੰਯੁਕਤ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਬਣਦੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਦੇਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀ ਉੱਤੇ ਦੇਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਸੰਯੁਕਤ ਹੋਣ 'ਤੇ ਅਜਿਹੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ, ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਇੱਕ, ਜਾਂ ਇੱਕ ਤੋਂ ਵੱਧ, ਜਾਂ ਅਜਿਹੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਏ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਇੱਕ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

(5) ਇਸ ਧਾਰਾ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੁਝ ਵੀ ਭਾਰਤੀ ਦੰਡ ਵਿਧਾਨ (45 ਦਾ 1860) ਦੀ ਧਾਰਾ 71 ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ।

ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 72 ਵੀ ਢੁਕਵੀਂ ਹੈ। ਉਹੀ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੜ੍ਹਦਾ ਹੈ:

"72. ਕਈ ਅਪਰਾਧਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਲਈ ਦੇਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਸਜ਼ਾ, ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਇਹ ਦੱਸਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਸੰਦੇਹਪੂਰਨ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਹਨਾਂ ਸਾਰੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਕਈ ਅਪਰਾਧਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਦਾ ਦੇਸ਼ੀ ਹੈ, ਪਰ ਇਹ ਸ਼ੱਕੀ ਹੈ ਇਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜਾ ਅਪਰਾਧ ਹੈ, ਉਹ ਦੇਸ਼ੀ ਹੈ, ਅਪਰਾਧੀ ਨੂੰ ਉਸ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਸਜ਼ਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਜਿਸ ਲਈ ਸਭ ਤੋਂ ਘੱਟ ਸਜ਼ਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਜੋ ਸਾਰਿਆਂ ਲਈ ਇੱਕੋ ਜਿਹੀ ਸਜ਼ਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ"।

ਜ਼ਾਬਤੇ ਦੀ ਧਾਰਾ 173 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਰਿਪੋਰਟ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਨੂੰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇਣ ਦੇ ਸੁਭਾਅ ਵਿੱਚ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਲੋੜੀਂਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਵਿਧਾਨਕ ਲੋੜ ਪੂਰੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਇੱਕ ਰਾਏ ਹੋਣ ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਵੇਰਵਿਆਂ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਕੇ.ਵੀਰਾਸਵਾਮੀ ਬਨਾਮ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਆ ਅਤੇ ਹੋਰ, [1991] 3 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 655 ਵਿੱਚ, ਇਹ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਆਯੋਜਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ:

“ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 173(2) ਦੇ ਤਹਿਤ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀ ਅੰਤਿਮ ਰਿਪੋਰਟ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਰ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਧਾਰਾ 173(2) ਇਹ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਤਫ਼ਤੀਸ਼ ਪੂਰੀ ਹੋਣ 'ਤੇ ਗਿਣਯੋਗ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰ ਰਿਹਾ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਰਿਪੋਰਟ ਪੇਸ਼ ਕਰੇਗਾ। ਰਿਪੋਰਟ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਦੱਸਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ (a) ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਨਾਮ; (b) ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ; (c) ਉਹਨਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਨਾਮ ਜੋ ਕੇਸ ਦੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਜਾਪਦੇ ਹਨ; (d) ਕੀ ਕੋਈ ਜੁਰਮ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਅਤੇ, ਜੇਕਰ ਅਜਿਹਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਕਿਸ ਦੁਆਰਾ (e) ਕੀ ਦੇਸ਼ੀ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ; (f) ਕੀ ਉਸਨੂੰ ਉਸਦੇ ਬਾਂਡ 'ਤੇ ਰਿਹਾਅ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ, ਜੇਕਰ ਅਜਿਹਾ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੇ ਨਾਲ ਜਾਂ ਬਿਨਾਂ; ਅਤੇ (g) ਕੀ ਉਸਨੂੰ ਧਾਰਾ 170 ਦੇ ਤਹਿਤ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਸਤਿਆ ਨਰਾਇਣ ਮੁਸਾਦੀਆ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਬਿਹਾਰ ਰਾਜ, [1980] 3 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 152 ਵਿੱਚ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ; ਕਿ ਧਾਰਾ 173(2) ਦੇ ਤਹਿਤ ਰਿਪੋਰਟ ਦੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਜੇਕਰ ਇਸ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਵੇਰਵੇ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਇਹ ਰਿਪੋਰਟ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਕਾਗਨੀਜ਼ੇਬਲ ਜੁਰਮ ਦੀ ਤਫ਼ਤੀਸ਼ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਤਫ਼ਤੀਸ਼ੀ ਅਫ਼ਸਰ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਜੁਰਮ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੇ ਸਬੂਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੇ

ਯੋਗ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਲੋੜੀਂਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਭੇਜੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਦਰਅਸਲ, ਧਾਰਾ 173(2) ਅਧੀਨ ਰਿਪੋਰਟ ਜਾਂਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀ ਰਾਇ ਦੱਸਦੀ ਹੈ ਕਿ ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਉਸ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਉਹ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੀ ਸਮੱਗਰੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਰਿਪੋਰਟ ਪੂਰੀ ਹੈ ਜੇਕਰ ਇਹ ਧਾਰਾ 175(5) ਦੁਆਰਾ ਲੋੜੀਂਦੇ ਸਾਰੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਅਤੇ ਗਵਾਹਾਂ ਦੇ ਬਿਆਨਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਹੈ। ਜਾਂਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਕੁਝ ਦੱਸਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਵੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਜੁਰਮ ਦੇ ਸਾਰੇ ਵੇਰਵੇ ਦੱਸੇ ਜਾਣ। ਬਾਅਦ ਦੇ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਦੇਸ਼ੀ ਨੂੰ ਦੇਸ਼ੀ ਨੂੰ ਘਰ ਲਿਆਉਣ ਲਈ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਵੇਰਵੇ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਯਾਨੀ. ਸਵੀਕਾਰਯੋਗ ਸਬੂਤ ਜੋੜ ਕੇ ਕੇਸ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਦੇ ਦੌਰਾਨ।"

ਸਿਰਫ਼ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦਾ ਵਿਸਤਾਰ ਵਿੱਚ ਗੈਰ-ਵਰਣਨ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਸਮੱਗਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਦੇਸ਼ ਤੈਅ ਕਰਨ ਦੇ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਇਹ ਤਾਕੀਦ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਅਪਰਾਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 8 ਅਤੇ 9 ਦੇ ਤਹਿਤ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਮੱਗਰੀ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦੀ ਸਾਰਥਕਤਾ ਨੂੰ ਉਸ ਸਮੇਂ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਦੇਸ਼ ਆਇਦ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਸਮੱਗਰੀ ਦਾ ਬਾਰੀਕੀ ਨਾਲ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕਰਨਾ ਫਾਇਦੇਮੰਦ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਅਦਾਲਤ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ ਸਵਾਲ ਨਾਲ ਚਿੰਤਤ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਦੇ ਦੇਸ਼ ਲਗਾਏ ਜਾਣੇ ਹਨ ਅਤੇ ਕੀ ਪਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਸਮੱਗਰੀ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਜਾਪਦੀ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਇਸ ਸਮੱਗਰੀ ਦੀ ਪੂਰਤੀ। ਇਸ ਲਈ, ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਮੱਗਰੀ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੀ, ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ-ਰਾਜ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਮੱਗਰੀ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਰਾਜ ਦਾ ਇਹ ਸਟੈਂਡ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਉਹ ਧੁਰਾ ਸੀ ਜਿਸ ਦੇ ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ ਸਾਰਾ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਨੇ ਬੁਣਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਅਹੁਦੇ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 8 ਅਤੇ 9 ਉਸ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ ਅਤੇ ਸਿਰਫ਼ ਉਸਦੀ ਪਤਨੀ, ਪੁੱਤਰ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗੀ। ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦਾ ਪੱਖ ਹੈ ਕਿ ਦਾਇਰ ਕੀਤੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ਼ ਧਾਰਾ 13(1) ਦਾ ਹੀ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਕਥਿਤ ਉਲੰਘਣਾ ਦਾ। ਇਹ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਪਰਾਧਿਕ ਦੁਰਵਿਹਾਰ ਦੇ ਅਪਰਾਧ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 13 ਵਿੱਚ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਕਤ ਉਪਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਪੰਜ ਧਾਰਾਵਾਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕਿਸਮਾਂ ਦੇ ਉਲੰਘਣ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ

ਅਪਰਾਧ ਨੂੰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਇਹ ਦਰਸਾਉਣ ਲਈ ਸਮੱਗਰੀ ਹੈ ਕਿ ਕਥਿਤ ਅਪਰਾਧ ਉਪਰੋਕਤ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦੇ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਕਥਿਤ ਅਪਰਾਧ ਨੂੰ ਕਿਹੜੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਧਾਰਾ ਕਵਰ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਰਾਜ ਦਾ ਪੱਖ ਹੈ ਕਿ ਖੰਡ (a), (b) (d) ਅਤੇ (e) ਸਾਰੀਆਂ ਖਿੱਚੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ ਨਾ ਕਿ ਧਾਰਾ (c)। ਇਸ ਲਈ, ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਅਥਾਰਟੀ ਨੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 13(1) ਦਾ ਸਹੀ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਕਮਜ਼ੋਰ ਨਹੀਂ ਬਣਾਉਂਦਾ।

ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਦੇਸ਼ੀ ਜਨਤਕ ਸੇਵਕ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਹਰੇਕ ਜੁਰਮ ਨੂੰ ਵੱਖਰੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਚਾਰਜ ਬਣਾਉਣ ਦੇ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਕਾਨੂੰਨ ਇਹ ਮੰਗ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਅਥਾਰਟੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸਮੱਗਰੀ ਰੱਖੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਅਥਾਰਟੀ ਆਪਣੇ ਮਨ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰ ਸਕੇ ਅਤੇ ਫੈਸਲਾ ਲੈ ਸਕੇ। ਮਨ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ, ਇਹ ਹਰੇਕ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰੇਗਾ ਅਤੇ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਆਮ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ।

ਐਕਟ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਅਪਰਾਧਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਤਤਕਾਲ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਮਨਜ਼ੂਰੀ। ਮਨ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਾ ਕਰਨ ਦੇ ਕਾਰਨ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਅਤੇ ਕਥਿਤ ਅਯੋਗਤਾ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਅੰਤਰ ਹੈ। ਪਹਿਲਾਂ ਸਵਾਲ ਦਹਿਲੀਜ਼ 'ਤੇ ਉਠਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਪਰ ਬਾਅਦ ਵਾਲਾ ਸਵਾਲ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਸੁਣਵਾਈ ਦੌਰਾਨ ਉਠਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ।

ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਕੁਝ ਫੈਸਲਿਆਂ 'ਤੇ ਬਹੁਤ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਇਹ ਦਰਸਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ ਕਿ ਧਾਰਾ 467 ਅਤੇ 468 ਅਧੀਨ ਸਜ਼ਾ ਯੋਗ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਵੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਅਹੁਦੇ ਦੀ ਬੁਨਿਆਦ ਵਿੱਚ ਰਾਕੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਮਿਸ਼ਰਾ ਦੇ ਕੇਸ (ਉਪਰੋਕਤ) ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਹੈ। ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਕੋਈ ਸਾਰਥਕਤਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਆਖਰਕਾਰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਹੈ ਕਿ ਖੇਜ ਵਾਰੰਟ ਦੀ ਗੈਰਹਾਜ਼ਰੀ ਖੇਜ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨਾਲ ਗੁੰਝਲਦਾਰ ਸੀ ਅਤੇ ਕਥਿਤ ਅਪਰਾਧਾਂ ਬਾਰੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦਾ ਖੇਜ ਵਾਰੰਟ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ 'ਤੇ ਮੈਟ੍ਰਿਕਸ ਸੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸਥਿਤੀਆਂ ਦੀ ਇਸ ਮੁੱਦੇ ਵਿੱਚ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਸੀ। ਇੱਕ ਫੈਸਲਾ ਇੱਕ ਅਧਿਕਾਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਇਹ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਵਾਕ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਪ੍ਰਸੰਗ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਨਹੀਂ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਧਾਰਾ 420 ਅਧੀਨ ਧੋਖਾਧੜੀ ਦਾ ਜੁਰਮ ਜਾਂ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਲਈ ਧਾਰਾ 467, 468, 471 ਅਤੇ 120 ਬੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਅਪਰਾਧ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕਲਪਨਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ ਕਿਉਂਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ

ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਕੰਮ ਕਰਨ ਜਾਂ ਸਰਕਾਰੀ ਡਿਊਟੀ ਦੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਬਣਾਉਣ ਵੇਲੇ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਅਧਿਕਾਰਤ ਸਥਿਤੀ ਸਿਰਫ ਦਫਤਰ ਦੇ ਕਮਿਸ਼ਨ ਲਈ ਇੱਕ ਮੌਕਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ।

ਬੈਜਨਾਥ ਬਨਾਮ ਐਮ.ਪੀ ਰਾਜ, [1966] ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ 210 ਵਿੱਚ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਸੀ:

"ਇਹ ਐਕਟ ਦੀ ਗੁਣਵੱਤਾ ਹੈ ਜੋ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇ ਇਹ ਇਸਦੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਫਰਜ਼ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਅਤੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਫੌਜਦਾਰੀ ਜਾਬਤੇ ਦੀ ਧਾਰਾ 197 ਦੁਆਰਾ ਵਿਚਾਰੀ ਗਈ ਸੁਰੱਖਿਆ ਨੂੰ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।"

ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਸੁਖਬੀਰ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਸਟੈਂਡ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਸੰਸਦ ਦਾ ਮੈਂਬਰ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਤੇ ਇੱਕ ਜਨਤਕ ਸੇਵਕ ਹੈ ਅਤੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾਵਾਂ 8 ਅਤੇ 9 ਅਧੀਨ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਨਹੀਂ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੀ ਦਲੀਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾਵਾਂ 8, 9, 12, 14 ਅਤੇ 24 ਨਿੱਜੀ ਵਿਅਕਤੀਆਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ 'ਤੇ। ਧਾਰਾਵਾਂ 8 ਅਤੇ 9 ਦਾ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਸ਼ਬਦ "ਜੋ ਕੋਈ" ਹੈ। ਸਮੀਕਰਨ ਬਹੁਤ ਵਿਆਪਕ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀ ਨੂੰ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟ ਜਾਂ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਤਰੀਕਿਆਂ ਨਾਲ ਉਕਸਾਉਣ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਣਾ ਜਾਂ ਇਨਾਮ ਵਜੋਂ ਰਿਸ਼ਵਤ ਲੈਣ ਵਾਲੇ ਜਨਤਕ ਸੇਵਕਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਕਵਰ ਕਰੇਗਾ। ਧਾਰਾਵਾਂ 8 ਅਤੇ 9 ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਨੂੰ ਘਟਾ ਕੇ ਅਤੇ ਨਿੱਜੀ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਕਰਕੇ ਪ੍ਰਗਟਾਵੇ ਦੇ ਸੰਚਾਲਨ ਨੂੰ ਸੀਮਤ ਕਰਨਾ ਅਸਲ ਵਿਧਾਨਕ ਇਰਾਦੇ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਦਰਸਾਏਗਾ।

ਜੇਕਰ ਸੈਕਸ਼ਨ 8 ਨੂੰ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣਾਤਮਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵੱਖ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਇਹ ਹੇਠਾਂ ਲਿਖਿਆ ਹੋਵੇਗਾ:

- (i) ਜੋ ਵੀ
- (ii) ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਤੋਂ ਰਿਸ਼ਵਤ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦਾ ਹੈ
- (iii) ਕਿਸੇ ਵੀ ਜਨਤਕ ਸੇਵਕ ਨੂੰ ਉਕਸਾਉਣ ਲਈ (ਭ੍ਰਿਸ਼ਟ ਜਾਂ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਤਰੀਕਿਆਂ ਨਾਲ)
- (iv) ਕਿਸੇ ਵੀ ਸੇਵਾ ਜਾਂ ਸੇਵਾ (ਆਦਿ) ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕਰਨਾ ਜਾਂ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨਾ।
- (v) ਕਿਸੇ ਜਨਤਕ ਸੇਵਕ (ਆਦਿ) ਨਾਲ

ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਸੈਕਸ਼ਨ 9 ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਸਿਰਫ ਫਰਕ ਇਹ ਹੈ ਕਿ "ਨਿੱਜੀ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦੇ ਅਭਿਆਸ ਦੁਆਰਾ" ਪ੍ਰੇਰਣਾ। ਉਪਰੋਕਤ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਨਤਕ ਸੇਵਕ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ।

ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 8 ਅਤੇ 9 ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 162 ਅਤੇ 163 ਨਾਲ ਮੇਲ ਖਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਪੁਰਾਣੇ ਐਕਟ ਦੀ ਮੁਦਰਾ ਦੇ ਦੌਰਾਨ, ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 161 ਤੋਂ 165A ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਸਨ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਕੋਲ ਪੁਰਾਣੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 5(1)(ਡੀ) ਅਤੇ ਧਾਰਾਵਾਂ 161 ਅਤੇ 162 ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਸੀ। ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦਾ ਗਠਨ ਕਰਦੇ ਹਨ। (ਵੇਖੋ ਰਾਮ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਦਿੱਲੀ ਰਾਜ, ਏ.ਆਈ.ਆਰ. (1956) ਐਸ.ਸੀ 476]

ਉਪਰੋਕਤ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਇਹ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ ਕਿ ਲੋਕ ਸੇਵਕ ਧਾਰਾ 13(1)(ਡੀ) (ਪੁਰਾਣੇ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 5 (1)(ਡੀ) ਦੇ ਅਧੀਨ ਆਉਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਲੋਕ ਸੇਵਕ ਐਕਟ ਦੇ ਧਾਰਾਵਾਂ 8 ਅਤੇ 9 ਦੁਆਰਾ ਕਵਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਧਾਰਾ 13(1)(d) ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਪਰਾਧ ਅਤੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾਵਾਂ 8 ਅਤੇ 9 ਦੇ ਅਧੀਨ ਜੁਰਮ ਵੱਖਰੇ ਅਤੇ ਵੱਖਰੇ ਹਨ। ਇਹ ਮੰਨ ਕੇ, ਧਾਰਾ 13(1)(d)(i) ਜਨਤਕ ਸੇਵਕਾਂ ਨੂੰ ਕਵਰ ਕਰਦੀ ਹੈ ਜੋ 'ਆਪਣੇ ਲਈ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਲਈ' ਭ੍ਰਿਸ਼ਟ ਜਾਂ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਤਰੀਕਿਆਂ ਨਾਲ ਕੋਈ ਕੀਮਤੀ ਚੀਜ਼ ਜਾਂ ਆਰਥਿਕ ਲਾਭ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਇਸਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਉਹ ਧਾਰਾਵਾਂ 8 ਅਤੇ 9 ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਆਵੇਗਾ। ਸਮੱਗਰੀ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਹਨ. ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਲੋਕ ਸੇਵਕ ਕਿਸੇ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀ ਨੂੰ ਕੋਈ ਸਰਕਾਰੀ ਕੰਮ ਕਰਨ ਲਈ ਜਾਂ ਸਹਿਣ ਕਰਨ ਲਈ ਰਿਸ਼ਵਤ ਆਦਿ ਲੈਂਦਾ ਹੈ, ਫਿਰ ਉਹ ਧਾਰਾਵਾਂ 8 ਅਤੇ 9 ਦੇ ਜਾਲ ਵਿੱਚ ਫਸ ਜਾਵੇਗਾ। ਧਾਰਾ 13(1)(d) ਵਿੱਚ ਇਹ ਸਾਬਤ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀ ਨੂੰ ਉਕਸਾਉਣ ਲਈ ਕੋਈ ਕੀਮਤੀ ਚੀਜ਼ ਜਾਂ ਵਿੱਤੀ ਲਾਭ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਇੱਕ ਹੋਰ ਅੰਤਰ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 13(1)(d) ਕਿਸੇ ਕੀਮਤੀ ਚੀਜ਼ ਜਾਂ ਵਿੱਤੀ ਲਾਭ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦੀ ਕਲਪਨਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਧਾਰਾਵਾਂ 8 ਅਤੇ 9 ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਵਿਸ਼ਾਲ ਹਨ ਅਤੇ "ਕੋਈ ਵੀ ਰਿਸ਼ਵਤ" ਲੈਣ ਦੀ ਕਲਪਨਾ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਧਾਰਾ 7 ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ (ਬੀ) ਵੀ ਢੁਕਵੀਂ ਹੈ।

'ਰਿਸ਼ਵਤ' ਸ਼ਬਦ ਆਰਥਿਕ ਰਿਸ਼ਵਤ ਜਾਂ ਪੈਸੇ ਵਿੱਚ ਅਨੁਮਾਨਿਤ ਰਿਸ਼ਵਤ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਧਾਰਾ 8 ਅਤੇ 9 ਧਾਰਾ 13(1)(d) ਨਾਲੋਂ ਵਿਸ਼ਾਲ ਹਨ ਅਤੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦਾ ਗਠਨ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ।

ਧਾਰਾ 24 ਧਾਰਾਵਾਂ 7 ਤੋਂ 11 ਜਾਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 13 ਅਤੇ 15 ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਜਨਤਕ ਸੇਵਕ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਬਿਆਨ ਦੇਣ ਦੀ ਕਲਪਨਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਧਾਰਾ 24 ਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਧਾਰਾਵਾਂ 7 ਤੋਂ 11 ਦੇ ਤਹਿਤ ਜਨਤਕ ਸੇਵਕ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕਾਰਵਾਈ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾਵਾਂ 8 ਅਤੇ 9 ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਇਸ ਵਿਵਸਥਾ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਇਹ ਦਲੀਲ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਲੋਕ ਸੇਵਕ ਨੂੰ ਧਾਰਾਵਾਂ 8 ਅਤੇ 9 ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕਾਰਵਾਈ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ। ਜਨਤਕ ਸੇਵਕ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕਾਰਵਾਈ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਕੁਝ ਤੱਥਾਂ ਵਾਲੇ ਦ੍ਰਿਸ਼ਾਂ 'ਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਵੱਲੋਂ ਇਹ ਦਰਸਾਉਣ ਲਈ ਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਮੌਜੂਦਾ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਦੇ ਕਰੀਬੀ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕਰਨ ਲਈ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਇਨਾਮ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹੈ, ਸੰਖੇਪ ਰੂਪ ਵਿੱਚ, ਬੇਨਤੀ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਧੇਖੇਬਾਜੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। 17.11.2003 ਦੀ ਅਧਿਸੂਚਨਾ ਦੁਆਰਾ ਮੋਹਾਲੀ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ ਨੂੰ ਅਖੌਤੀ ਸ਼ਕਤੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਅਤੇ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜੱਜ ਨੂੰ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਨਾਲ ਵੀ ਬਦਨਾਮੀ ਦਾ ਇਹ ਇਲਜ਼ਾਮ ਜੁੜਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ।

ਧੇਖੇਬਾਜੀ ਦੀ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਪਰ ਠੋਸ ਸਬੂਤ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਕੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਾਬਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਸਿਰਫ਼ ਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਸ਼ੱਕ ਕਾਫ਼ੀ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਦਿਲਚਸਪ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਜਿਸ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਧੇਖੇਬਾਜੀ ਦੇ ਵਿਵਹਾਰ ਨੂੰ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਹ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਇਸ ਦੇਸ਼ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ ਕਿ ਸਿਆਸੀ ਵਿਰੋਧੀ ਨੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਰਜ ਕਰਵਾਈ ਸੀ, ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਲਈ ਦਖਲ ਦੇਣ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਇਲਜ਼ਾਮ ਲਗਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਤੱਤ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਸਿਰਫ਼ ਇਸ ਲਈ ਕਿ ਸਿਆਸੀ ਵਿਰੋਧੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਸੀ ਜੋ ਕਿ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਕੋਈ ਸਿੱਟਾ ਨਹੀਂ ਕੱਢਦਾ ਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਇਸ ਦਾ ਕੋਈ ਨੋਟਿਸ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਅੱਗੇ ਨਜਿੱਠਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿ ਕੀ ਦਰਖਾਸਤਾਂ ਚਲਨੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹਨ, ਇੱਕ ਸਪੱਸ਼ਟ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਹੋਂਦ ਨੂੰ ਨਿਯੰਤ੍ਰਿਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਅਤੇ ਇਸ 'ਤੇ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਜਾਂਚ ਨੂੰ ਨੋਟ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਧਾਰਾ 154(1) ਇੱਕ ਸਪੱਸ਼ਟ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਹੋਨ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸੰਬੰਧਿਤ ਉਪਬੰਧ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ:

"154. ਸਪੱਸ਼ਟ ਅਪਰਾਧ ਵਿੱਚ ਜਾਣਕਾਰੀ।- (1) ਸਪੱਸ਼ਟ ਅਪਰਾਧ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹਰ ਜਾਣਕਾਰੀ, ਜੇ ਕਿਸੇ ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ ਦੇ ਇੰਚਾਰਜ ਨੂੰ ਜੁਬਾਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਲਿਖਤੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲਿਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਜਾਂ ਉਸਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਨ ਅਧੀਨ, ਅਤੇ ਸੂਚਨਾ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਵੇਗਾ; ਅਤੇ ਅਜਿਹੀ ਸਾਰੀ ਜਾਣਕਾਰੀ, ਭਾਵੇਂ ਉਪਰੋਕਤ ਅਨੁਸਾਰ ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਲਿਖੀ ਗਈ ਹੋਵੇ, ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਦਸਤਖਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ, ਅਤੇ ਇਸ ਦੀ ਸਮੱਗਰੀ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਰੱਖੇ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਕਿਤਾਬ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਉਸ ਲਈ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰੇ।"

ਉਪਰੋਕਤ ਉਪ-ਧਾਰਾ 1898 ਦੇ ਪੁਰਾਣੇ ਕੋਡ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 154 ਜਿਸ ਵਿੱਚ 1955 ਦੇ ਐਕਟ 26 ਦੁਆਰਾ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸੋਧਾਂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ ਅਤੇ 1882 ਦੇ ਕੋਡ ਆਫ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜ਼ਰ (1882 ਦਾ ਐਕਟ 10) ਦੀ ਧਾਰਾ 154 ਨਾਲ ਮੇਲ ਖਾਂਦੀ ਹੈ। ਉਸ ਸਮੀਕਰਨ ਵਿੱਚ ਮਾਮੂਲੀ ਫਰਕ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ 'ਸਥਾਨਕ ਸਰਕਾਰ' 1882 ਵਿੱਚ 'ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ' ਦੀ ਥਾਂ 'ਤੇ ਵਰਤਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਵਰਤਮਾਨ ਵਿੱਚ, ਲਾਅ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੀ 41 ਵੀਂ ਰਿਪੋਰਟ ਦੀਆਂ ਸਿਫਾਰਸ਼ਾਂ 'ਤੇ, ਉਪ ਧਾਰਾ (2) ਅਤੇ (3) ਨਵੇਂ ਜੋੜੇ ਗਏ ਹਨ ਪਰ ਅਸੀਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਨਹੀਂ ਹਾਂ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਇਸ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਜੇਕਰ ਲੋੜ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਉਚਿਤ ਸਥਾਨਾਂ 'ਤੇ ਕੁਝ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਢੁਕਵੇਂ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਧਾਰਾ 154(1) ਹੇਠ ਵਾਲੇ ਕਿਸੇ ਪ੍ਰਤੱਖ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਪਹਿਲੀ ਸੂਚਨਾ ਰਿਪੋਰਟ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦੇ ਢੰਗ ਨੂੰ ਨਿਯੰਤ੍ਰਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਧਾਰਾ 154 (1) ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕਾਨੂੰਨੀ ਹੁਕਮ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਹੋਨ ਵਾਲੇ 'ਸਪੱਸ਼ਟ ਅਪਰਾਧ' (ਜਾਬਤਾ ਦੀ ਧਾਰਾ 2(ਸੀ) ਦੇ ਤਹਿਤ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤੇ ਅਨੁਸਾਰ) ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹਰ ਜਾਣਕਾਰੀ, "ਇੱਕ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ ਦਾ ਇੰਚਾਰਜ" (ਜਾਬਤਾ ਦੀ ਧਾਰਾ 2(o) ਦੇ ਅਰਥ ਦੇ ਅੰਦਰ) ਜੇਕਰ ਜੁਬਾਨੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ (ਜਿਸ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਇਸਨੂੰ ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ) ਜਾਂ ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ, ਅਤੇ ਸੂਚਨਾ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਦੁਆਰਾ ਹਸਤਾਖਰ ਕੀਤੇ ਹੋਏ, ਇੱਕ ਕਿਤਾਬ ਵਿੱਚ

ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਜਾਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ, ਜੇ ਅਜਿਹੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਅਜਿਹੇ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ, ਰੱਖੇ ਜਾਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਫਾਰਮ ਨੂੰ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ "ਪਹਿਲੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਰਿਪੋਰਟ" ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਕਤ ਫਾਰਮ ਵਿੱਚ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਰਜ ਕਰਨ ਦੀ ਕਿਹੜੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਅਪਰਾਧ ਜਾਂ ਕੇਸ ਦੀ ਰਜਿਸਟਰੇਸ਼ਨ ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧ ਜਾਂ ਕੇਸ ਦੇ ਦਰਜ ਹੋਣ ਦੇ ਪੜਾਅ 'ਤੇ, ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 154 (1) ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਇੱਕ ਨੋਟਿਸਯੋਗ ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ, ਸਬੰਧਤ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਜਾਂਚ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਕਿ ਕੀ ਮੁਖਬਰ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੂਚਨਾ ਭਰੋਸੇਯੋਗ ਅਤੇ ਸੱਚੀ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਅਤੇ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕੇਸ ਦਰਜ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰੇ ਕਿ ਜਾਣਕਾਰੀ ਭਰੋਸੇਯੋਗ ਜਾਂ ਸੱਚੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ ਦੇ ਇੰਚਾਰਜ ਅਧਿਕਾਰੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੇਸ ਦਰਜ ਕਰਨ ਅਤੇ ਫਿਰ ਜਾਂਚ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜੇਕਰ ਉਸ ਕੋਲ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਸ਼ੱਕ ਕਰਨ ਦਾ ਕਾਰਨ ਹੈ ਜਿਸ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਲਈ ਉਸ ਨੂੰ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 156 ਦੇ ਤਹਿਤ, ਪਰ ਧਾਰਾ 157 ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਅਨੁਸਾਰ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਥਾਣੇ ਦਾ ਇੰਚਾਰਜ ਅਧਿਕਾਰੀ ਉਸ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਸੂਚਨਾ 'ਤੇ ਕੇਸ ਦਰਜ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਸ 'ਤੇ ਲਗਾਏ ਗਏ ਕਾਨੂੰਨੀ ਫਰਜ਼ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਜਿਹੇ ਇਨਕਾਰ ਤੋਂ ਦੁਖੀ ਵਿਅਕਤੀ ਸਬੰਧਤ ਪੁਲਿਸ ਸੁਪਰਡੈਂਟ ਨੂੰ ਲਿਖਤੀ ਅਤੇ ਡਾਕ ਵਿੱਚ ਸੂਚਨਾ ਦਾ ਤੱਤ ਨੂੰ ਭੇਜ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਇਹ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਭੇਜੀ ਗਈ ਸੂਚਨਾ ਇੱਕ ਸਪੱਸ਼ਟ ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਜਾਂ ਤਾਂ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਖੁਦ ਜਾਂਚ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਉਸ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 154 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (3) ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਤਰੀਕਾ ਨਾਲ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਇਹ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 154(1) ਵਿੱਚ, ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੇ ਆਪਣੀ ਸਮੂਹਿਕ ਬੁੱਧੀ ਵਿੱਚ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 41(1)(a) ਜਾਂ (g) ਦੇ ਸਮਾਨ ਯੋਗਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸਮੀਕਰਨ, "ਵਾਜਬ ਸ਼ਿਕਾਇਤ" ਅਤੇ "ਭਰੋਸੇਯੋਗ ਜਾਣਕਾਰੀ" ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, "ਜਾਣਕਾਰੀ" ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਸਾਵਧਾਨੀ ਅਤੇ ਸਾਵਧਾਨੀ ਨਾਲ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 41(1)(a) ਅਤੇ (g) ਦੇ ਉਲਟ ਧਾਰਾ 154(1) ਵਿੱਚ "ਜਾਣਕਾਰੀ" ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਗੈਰ-ਯੋਗਤਾ ਇਸ ਕਾਰਨ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਕਿ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਨੋਟਿਸਯੋਗ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਜਾਣਕਾਰੀ ਅਤੇ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕੇਸ ਦਰਜ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿ ਉਹ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੀ ਵਾਜਬਤਾ

ਜਾਂ ਭਰੋਸੇਯੋਗਤਾ ਤੋਂ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਰਿਕਾਰਡ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿਚ, ਉਕਤ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੀ 'ਤਰਕਸ਼ੀਲਤਾ' ਜਾਂ 'ਭਰੋਸੇਯੋਗਤਾ' ਕੇਸ ਦਰਜ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਰਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਮੌਜੂਦਾ ਧਾਰਾ 154 ਦੀ ਪਿਛਲੀਆਂ ਸੰਹਿਤਾਵਾਂ ਨਾਲ ਤੁਲਨਾ ਇਹ ਦਰਸਾਏਗੀ ਕਿ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੇ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਉਕਤ ਸ਼ਬਦ ਨੂੰ ਯੋਗ ਬਣਾਏ ਬਿਨਾਂ ਸਿਰਫ "ਜਾਣਕਾਰੀ" ਸ਼ਬਦ ਨੂੰ ਵਰਤਣਾ ਉਚਿਤ ਸਮਝਿਆ ਸੀ। 1861 ਦੀ ਜਾਬਤਾ ਫੌਜਦਾਰੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ (1861 ਦਾ ਐਕਟ XXV) ਦੀ ਧਾਰਾ 139 ਭਾਰਤ ਦੀ ਵਿਧਾਨ ਪ੍ਰੀਸ਼ਦ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ ਦੇ ਇੰਚਾਰਜ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ 'ਹਰ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਜਾਂ ਸੂਚਨਾ' ਨੂੰ ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਕੇਡ ਆਫ 1872 (1872 ਦਾ ਐਕਟ X) ਦੀ ਧਾਰਾ 112 ਦੁਆਰਾ ਸੋਧਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਲਿਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ ਦੇ ਇੰਚਾਰਜ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਭੇਜੀ ਗਈ 'ਹਰ ਸ਼ਿਕਾਇਤ' ਨੂੰ ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। 1861 ਅਤੇ 1872 ਦੀਆਂ ਪਿਛਲੀਆਂ ਦੇ ਸੰਹਿਤਾਵਾਂ ਵਿੱਚ 'ਸ਼ਿਕਾਇਤ' ਸ਼ਬਦ ਨੂੰ ਮਿਟਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਥਾਂ 'ਤੇ 1882 ਅਤੇ 1898 ਦੀਆਂ ਕੇਡਾਂ ਵਿੱਚ 'ਜਾਣਕਾਰੀ' ਸ਼ਬਦ ਵਰਤਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਜੋ ਹੁਣ ਕੇਡ ਦੀ ਧਾਰਾਵਾਂ 154, 155, 157 ਅਤੇ 190(c) ਵਿੱਚ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਸਾਰੇ ਕੇਡਾਂ ਦੀ ਸਮੁੱਚੀ ਰੀਡਿੰਗ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਪਹਿਲੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਨੂੰ ਰਿਕਾਰਡ ਕਰਨ ਲਈ ਜੇ ਸ਼ਰਤ ਜਰੂਰੀ ਹੈ, ਉਹ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਜਾਣਕਾਰੀ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਜਾਣਕਾਰੀ ਇੱਕ ਕਾਗਨੀਜ਼ੇਬਲ ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਕਰਦੀ ਹੈ।

ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ ਦੇ ਇੰਚਾਰਜ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਸੰਹਿਤਾ ਦੀ ਧਾਰਾ 154 (1) ਦੀਆਂ ਲੋੜਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਕੋਈ ਜਾਣਕਾਰੀ ਰੱਖੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਕਤ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਕੋਲ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਫਾਰਮ ਵਿੱਚ ਇਸ ਦਾ ਪਦਾਰਥ, ਭਾਵ, ਅਜਿਹੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕੇਸ ਦਰਜ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕੋਈ ਹੋਰ ਵਿਕਲਪ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਇੱਕ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਗੈਰ-ਸਪੱਸ਼ਟ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਜਾਂਚ ਆਪਣੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸਪੱਸ਼ਟ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਉਹ ਅਜਿਹੇ ਕੇਸਿਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਸ਼ਕਤੀ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਗੈਰ-ਸਪੱਸ਼ਟ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਗੈਰ-ਸਪੱਸ਼ਟ ਅਪਰਾਧ ਜਾਂ ਸੰਹਿਤਾ ਦੀ ਧਾਰਾ 155(2) ਅਧੀਨ ਪਰ ਕੇਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 155(3) ਦੇ ਅਧੀਨ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਭੇਜ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਧਾਰਾ 155 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (4) ਦੇ ਤਹਿਤ, ਜਿੱਥੇ ਕੋਈ ਕੇਸ ਦੇ ਅਪਰਾਧਾਂ ਨਾਲ

ਸਬੰਧਤ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਇੱਕ ਸੰਗੀਨ ਹੈ, ਤਾਂ ਕੇਸ ਨੂੰ ਇੱਕ ਸੰਗੀਨ ਕੇਸ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ, ਇਸ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਕਿ ਹੋਰ ਅਪਰਾਧ ਗੈਰ-ਸੰਗੀਨ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਅਜਿਹੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਅਜਿਹੇ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਉਸੇ ਸ਼ਕਤੀ ਨਾਲ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੋ ਉਸ ਕੋਲ ਇੱਕ ਸੰਗੀਨ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਹੈ।

ਅਗਲਾ ਮੁੱਖ ਸਵਾਲ ਜੋ ਵਿਚਾਰਨ ਲਈ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕੀ ਜਦੋਂ ਇੱਕ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕੇਸ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 154(1) ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੋਡ ਦੇ ਅਧਿਆਇ XII ਦੇ ਅਧੀਨ, ਇੱਕ ਜਾਂਚ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ,

ਧਾਰਾ 157(1) ਕਿਸੇ ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਇੰਚਾਰਜ ਤੋਂ ਮੰਗ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਕੋਲ ਪ੍ਰਾਪਤ ਸੂਚਨਾ ਤੋਂ ਜਾਂ ਹੋਰ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਕੀਤੇ ਜਾਣ 'ਤੇ ਸ਼ੱਕ ਕਰਨ ਦਾ ਕਾਰਨ ਹੋਵੇ, ਕਿ ਇਹ ਇੱਕ ਸਪੱਸ਼ਟ ਅਪਰਾਧ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੀ ਧਾਰਾ 156 ਅਧੀਨ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਦਾ ਉਸਨੂੰ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ, ਪੁਲਿਸ ਰਿਪੋਰਟ 'ਤੇ ਅਜਿਹੇ ਜੁਰਮ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਲੈਣ ਲਈ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਨੂੰ ਰਿਪੋਰਟ ਤੁਰੰਤ ਭੇਜਦਾ ਹੈ। ਅਤੇ ਜਾਂ ਤਾਂ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅੱਗੇ ਵਧਕੇ ਜਾਂ ਉਸ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮਾਤਹਿਤ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਤਾਇਨਾਤ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਅਜਿਹੇ ਦਰਜੇ ਤੋਂ ਹੇਠਾਂ ਨਾ ਹੋਵੇ, ਜੋ ਕਿ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ, ਆਮ ਜਾਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ, ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਿਤਾ ਗਿਆ ਹੋਵੇ, ਘਟਨਾ ਸਥਾਨ 'ਤੇ ਜਾਣ ਲਈ, ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਸਬਿਤੀਆਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਲਈ, ਅਤੇ ਜੇ ਲੋੜ ਹੋਵੇ, ਅਪਰਾਧੀ ਦੀ ਖੋਜ ਅਤੇ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਲਈ ਉਪਾਅ ਕਰਨ ਲਈ। ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਇੱਕ ਉਪਬੰਧ ਦੁਆਰਾ ਯੋਗ ਹੈ ਜੋ ਦੋ ਭਾਗਾਂ (a) ਅਤੇ (b) ਵਿੱਚ ਹੈ। ਖੰਡ (ਏ) ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕਿਸੇ ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਇੰਚਾਰਜ ਨੂੰ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅੱਗੇ ਵਧਣ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਅਧੀਨ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਲਈ ਤਾਇਨਾਤ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਨਾਮ ਵਿਰੁੱਧ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਅਪਰਾਧ ਕਰਨ ਦੀ ਸੂਚਨਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਮਾਮਲਾ ਗੰਭੀਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਖੰਡ (ਬੀ) ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ ਦੇ ਇੰਚਾਰਜ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਇਹ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਾਂਚ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੋਣ ਲਈ ਕੋਈ ਲੋੜੀਂਦਾ ਆਧਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਕੇਸ ਦੀ ਜਾਂਚ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ। ਧਾਰਾ 157 ਦੀ ਉਪ ਧਾਰਾ (2) ਮੰਗ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 157 ਦੀ ਉਪ ਧਾਰਾ (1) ਦੀ ਧਾਰਾ (ਏ) ਅਤੇ (ਬੀ) ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਹਰੇਕ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਇੰਚਾਰਜ, ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਦੀਆਂ ਲੋੜਾਂ ਦੀ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪਾਲਣਾ ਨਾ ਕਰਨ ਦੇ ਕਾਰਨ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਉਪਬੰਧ ਦੀ ਧਾਰਾ (ਬੀ) ਵਿੱਚ ਦੱਸੇ ਗਏ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਕੇਸ ਦੀ ਜਾਂਚ ਨਾ ਕਰਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਨੂੰ ਭੇਜਣ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਉਸ ਨੂੰ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਰਿਪੋਰਟ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ,

ਸੂਚਨਾ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਤੁਰੰਤ ਸੂਚਿਤ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਹੋਵੇ, ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ, ਇਹ ਤੱਥ ਕਿ ਉਹ ਕੇਸ ਦੀ ਜਾਂਚ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ ਜਾਂ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਜਾਂਚ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣੇਗਾ। ਧਾਰਾ 156(1) ਜਿਸ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 157(1) ਦੇ ਨਾਲ ਜੋੜ ਕੇ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਣਾ ਹੈ, ਇਹ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ ਦਾ ਕੋਈ ਵੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਗਨੀਜ਼ੇਬਲ ਕੇਸ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੇ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ, ਸਬੰਧਤ ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਲੋਕਲ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਹੋਵੇ, ਅਧਿਆਇ XIII ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਅਧੀਨ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਜਾਂ ਮੁਕਦਮਾਂ ਚਲਾਉਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਹੋਵੇ। ਧਾਰਾ 156(3), ਧਾਰਾ 156(1) ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂਚ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਲਈ ਧਾਰਾ 190 ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਨੂੰ ਅਖਤਿਆਰੀ ਸ਼ਕਤੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਧਿਆਨ ਦੇਣ ਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਨੂੰ ਪੁਲਿਸ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜਾਂਚ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੀ। (ਦੇਖੋ ਬਿਹਾਰ ਰਾਜ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਜੇ.ਏ.ਸੀ. ਸਲਦਾਨਹਾ ਅਤੇ ਹੋਰ, [1980]1 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 554) ਉਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਧਾਰਾ 156(3) ਦੇ ਤਹਿਤ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ, ਸੰਹਿਤਾ ਦੀ ਧਾਰਾ 173(2) ਦੇ ਤਹਿਤ ਜਾਂਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਰਿਪੋਰਟ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੋਰ ਜਾਂਚ ਦੀ ਹਦਾਇਤ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨਜਿੱਠੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਹ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ:

“ਧਾਰਾ 156(3) ਦੇ ਅਧੀਨ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੀ ਅਗਲੀ ਜਾਂਚ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ਨ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇੱਕ ਸੁਤੰਤਰ ਸ਼ਕਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨਾਲ ਟਕਰਾਅ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਖੜ੍ਹੀ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇੱਥੇ ਪਹਿਲਾਂ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਧਾਰਾ 156(3) ਦੇ ਤਹਿਤ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਰਿਪੋਰਟ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੀ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਜਿਸਦਾ ਅਰਥ ਇਹ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਲਈ ਇਹ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਉਹ ਉਸ ਦੇ ਸਿੱਟੇ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਨਾ ਕਰੇ ਅਤੇ ਤਫ਼ਤੀਸ਼ੀ ਅਫ਼ਸਰ ਅਤੇ ਅਗਲੇਰੀ ਜਾਂਚ ਲਈ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇਵੇ। ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਧਾਰਾ 173(8) ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਅਨੁਸਾਰ ਰਿਪੋਰਟ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੀ ਕੇਸ ਦੀ ਹੋਰ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਦੀ ਜਾਂਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ।”

ਉਪਰੋਕਤ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਭਜਨ ਲਾਲ ਅਤੇ ਹੋਰ, [1992] Supp 1 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 335) ਵਿੱਚ ਉਜਾਗਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਗੁਰਦਿਆਲ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ [1980] 2 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 471 ਵਿੱਚ ਇਹ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ:

"ਜੇਕਰ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਿਸੇ ਜਾਇਜ਼ ਵਸਤੂ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਲਈ ਹੋਵੇ ਦੁਸ਼ਟਤਾ ਦੁਆਰਾ ਕਾਰਵਾਈ ਜਾਂ ਉਤਪ੍ਰੇਰਕ ਕਾਨੂੰਨੀ ਨਹੀਂ ਹੈ।"

ਇਸ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਕਿ ਕੇਸ ਦਰਜ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਨੂੰ ਉਪਾਅ ਦੇ ਨਾਲ ਉਲਝਣ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜੇਕਰ ਇਹ ਦਰਜ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਕਈ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਉਪਚਾਰ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। (ਦੇਖੋ ਗੰਗਾਧਰ ਜਨਾਰਦਨ ਮਹਾਤਰੇ ਬਨਾਮ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ, [2004] 7 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 768)

ਇਸ ਲਈ ਅੰਤਮ ਪਰੀਖਣ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦਾ ਕੋਈ ਸਾਰਥਕ ਹੈ। ਇੱਕ ਜਾਂਚ ਨੂੰ ਸ਼ੁਰੂਆਤ 'ਤੇ ਬੰਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇੱਕ ਸਿਆਸੀ ਵਿਰੋਧੀ ਜਾਂ ਸਿਆਸੀ ਮਤਭੇਦ ਵਾਲਾ ਵਿਅਕਤੀ ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਉਠਾਈ ਗਈ ਧੋਖੇਬਾਜ਼ੀ ਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ।

ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਪੂਰੇ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ ਨੂੰ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੇਣ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਅਜਿਹਾ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ 31.10.1994 ਨੂੰ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਅਤੇ ਮਿਤੀ 20.4.1995 ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦੁਆਰਾ, ਪੁਲਿਸ ਸੁਪਰਡੈਂਟ, ਵਿਜੀਲੈਂਸ ਫਲਾਇੰਗ ਸਕੁਐਡ-1/ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਇਨਵੈਸਟੀਗੇਸ਼ਨ ਏਜੰਸੀ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਦੇ ਦਫ਼ਤਰ ਨੂੰ ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ, ਮੋਹਾਲੀ ਵਿਖੇ ਤਬਦੀਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਆਰਡਰ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਚੱਲਦਾ ਰਿਹਾ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾ-ਰਾਜ ਲਈ ਸਿੱਖੀ ਸਲਾਹ ਦੁਆਰਾ ਸਹੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਤਾਜ਼ਾ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਹੋਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹਿਆਂ ਦੇ ਨਾਲ ਕੁਝ ਹੋਰ ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ ਬਣਾਏ ਗਏ ਸਨ। ਇਹ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ, ਮੋਹਾਲੀ ਰੋਪੜ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਅੰਦਰ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜੱਜ, ਰੋਪੜ ਦੇ ਖੇਤਰ ਦੇ ਅੰਦਰ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਲਾਹ-ਮਸ਼ਵਰੇ ਨਾਲ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜੱਜਾਂ ਦਾ ਤਬਾਦਲਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜੱਜ ਨੂੰ ਲਾਜ਼ਮੀ ਇਰਾਦੇ ਨਾਲ ਚੁਣਨ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਤੱਥ ਦੇ ਹੈ। 19.12.2002 ਨੂੰ ਸਮੁੱਚੇ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਾਲੇ ਪੁਲਿਸ

ਸਟੇਸ਼ਨ, ਮੋਹਾਲੀ ਦੇ ਨਾਲ ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ ਦੇ ਪੁਨਰਗਠਨ ਬਾਰੇ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

ਇਸ ਮੌਕੇ 'ਤੇ, ਇਹ ਨੋਟ ਕਰਨਾ ਪ੍ਰਸੰਗਿਕ ਹੈ ਕਿ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜੱਜ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਮਿਤੀ 17.11.2003 ਦੀ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੇ ਕਾਰਨ ਅਨੁਚਿਤਤਾ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਏ ਗਏ ਸਨ। ਇਸ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਕੁਝ ਸਬੰਧਤ ਪਹਿਲੂਆਂ ਵੱਲ ਧਿਆਨ ਦੇਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜੱਜ, ਰੋਪੜ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੀ 5.1.1990 ਦੀ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਈ ਗਈ ਸੀ ਜੋ ਰੋਪੜ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਖੇਤਰ ਲਈ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਲਾਹ-ਮਸ਼ਵਰੇ ਨਾਲ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨਾਲ ਸਲਾਹ ਕਰਕੇ 5.9.2000 ਨੂੰ ਇਕ ਹੋਰ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਰਾਹੀਂ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧਤ ਜ਼ਿਲ੍ਹਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜੱਜ ਵਜੋਂ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਅਧਿਸੂਚਨਾ ਮਿਤੀ 31.10.1994 ਨੂੰ ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਨੂੰ ਰਾਜ ਵਿਆਪੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੇ ਨਾਲ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਮਿਤੀ 20.4.1995 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਪੀ.ਐਸ., ਮੋਹਾਲੀ ਵਿਖੇ ਤਬਦੀਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜਾਂ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜੱਜ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਮੌਜੂਦ ਸੀ। ਇਸ ਤੱਥ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਵਿਵਾਦ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਇਹ ਵਿਵਾਦ 19.10.2002 ਨੂੰ ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ, ਮੋਹਾਲੀ ਦੇ ਰਾਜ ਵਿਆਪੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਬਾਰੇ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੁਆਲੇ ਘੁੰਮਦਾ ਹੈ। ਜਵਾਬਦੇਹ-ਰਾਜ ਲਈ ਸਿੱਖੇ ਹੋਏ ਵਕੀਲ ਅਨੁਸਾਰ ਇਹ ਨਿਰੰਤਰਤਾ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕੋਈ ਨਵੀਂ ਰਚਨਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ 17.11.2003 ਦੀ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਨਿਰਵਿਵਾਦ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਵਰਤੀ ਗਈ ਸਮੀਕਰਨ "ਨਿਯੁਕਤ" ਹੈ। ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਉਕਤ ਸ਼ਬਦਾਵਲੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਪਰ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਇਸਦਾ ਮਤਲਬ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ ਅਤੇ ਪਹਿਲੇ ਵਧੀਕ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ, ਰੋਪੜ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜੱਜ ਵਜੋਂ ਨਿਯੁਕਤ ਕਰਨਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਉਹ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਦੱਸੇ ਅਨੁਸਾਰ ਨਿਯੁਕਤ ਅਤੇ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ, ਮੋਹਾਲੀ ਵਿਖੇ ਦਰਜ ਕੇਸਾਂ ਨੂੰ ਮੌਜੂਦਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜੱਜਾਂ ਦੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ, ਰੋਪੜ ਨੂੰ ਅਲਾਟ ਕਰਨ ਦਾ ਕੀ ਮਕਸਦ ਸੀ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਵੀ ਕੋਈ ਵਿਵਾਦ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਥਾਣਾ ਮੋਹਾਲੀ

ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਰੋਪੜ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਉੱਪਰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜੱਜ, ਰੋਪੜ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵੱਲੋਂ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

ਰਾਜ ਲਈ ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲ ਦਾ ਸਟੈਂਡ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਤੋਂ ਦੇਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਨੇਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਨੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨਾਲ ਸਲਾਹ-ਮਸ਼ਵਰੇ ਨਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਸਥਾਪਿਤ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜੱਜਾਂ ਦੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੂੰ ਕੁਝ ਕੇਸ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੇ ਹਨ, ਹੋਰ ਸਲਾਹ-ਮਸ਼ਵਰੇ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਸੀ।

ਇਹ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਮੁੜ-ਅਲਾਟਮੈਂਟ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਨਿਯੰਤਰਣ, ਜੋ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਆਰਟੀਕਲ 235 ਦੁਆਰਾ ਕਲਪਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਤੇ ਕੋਈ ਅਸਰ ਨਹੀਂ ਪਾਉਂਦੀ ਹੈ।

ਇਸ ਵਿਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦਾ ਨਿਯੰਤਰਣ ਵਿਆਪਕ, ਨਿਵੇਕਲਾ ਅਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਮੂਲ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨਾ ਹੈ, ਯਾਨੀ. ਨਿਆਂਪਾਲਿਕਾ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ। (ਰਾਜਸਥਾਨ ਬਨਾਮ ਰਮੇਸ਼ ਚੰਦ ਪਾਲੀਵਾਲ ਅਤੇ ਹੋਰ, [1998] 3 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 72 ਅਤੇ ਰਜਿਸਟਰਾਰ (ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ), ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਆਫ ਉੜੀਸਾ, ਕਟਕ ਬਨਾਮ ਸਿਸਿਰ ਕਾਂਤਾ ਸਤਪਥੀ (ਮ੍ਰਿਤਕ) ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ ਦੁਆਰਾ ਅਤੇ ਹੋਰ, [1999] 7 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 725 ਵੇਖੋ)।

ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 233 ਅਤੇ 234 ਨੂੰ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਅਜਿਹਾ ਮਾਮਲਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜੱਜ ਬਣਨ ਲਈ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਤਾਇਨਾਤੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਹ ਤੱਥਾਤਮਕ ਤੌਰ ਤੇ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ "ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ" ਇਹ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਇੱਕ ਵਾਰ, ਕੇਸਾਂ ਦਾ ਸਮੂਹ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਅਲਾਟ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਹੋਰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਦਾਲਤਾਂ ਉਹਨਾਂ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠ ਨਹੀਂ ਸਕਦੀਆਂ। ਉਪਰੋਕਤ ਕਰੇ ਗਏ ਸਮੀਕਰਨ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਅਸੀਂ ਇਸਨੂੰ ਗੰਭੀਰ ਅਤੇ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੰਨਦੇ ਹਾਂ।

ਇਸ ਮੌਕੇ 'ਤੇ, ਇਹ ਧਿਆਨ ਦੇਣ ਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਰਾਜ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਕਿ ਫੋਰਮ ਦੀ ਖਰੀਦਦਾਰੀ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਡਰ ਤੋਂ ਬਚਣ ਲਈ, ਰਾਜ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਲਈ ਵੀ ਤਿਆਰ ਹੈ ਜੇਕਰ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਜਾਂ ਜਿੱਥੇ ਵੀ ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਦਰਸਾਉਣ ਲਈ ਕਿ ਰਾਜ ਦਾ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਥਾਨ 'ਤੇ ਚਲਾਏ ਜਾ ਰਹੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਕੋਈ

ਇਰਾਦਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦੀ ਪਾਰਦਰਸ਼ਤਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਸਟੈਂਡ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਅਜਿਹਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਸਮਝਦੇ, ਕਿਉਂਕਿ "ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ" ਇਹ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਦੱਸਿਆ ਜਾ ਚੁੱਕਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕੋਈ ਨਤੀਜਾ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਅਜਿਹਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ, ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪਾਈ ਗਈ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵੀ ਅਸਫਲ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਕਿਉਂਕਿ ਸਾਰੀਆਂ ਚੁਣੌਤੀਆਂ ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਯੋਗਤਾ ਦੇ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਅਟੱਲ ਨਤੀਜਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਅਪੀਲਾਂ ਖਾਰਜ ਹੋਣ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅਸੀਂ ਨਿਰਦੇਸ਼ਿਤ ਕਰਦੇ ਹਾਂ।

ਐਸ.ਕੇ.ਐਸ.

ਅਪੀਲਾਂ ਖਾਰਜ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ।

ਡਿਸਕਲੇਮਰ:- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣਾ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।